

MEDLEMSTILSKUD I TÅRNBY KOMMUNE

En evaluering af ændret medlemstilskud
til folkeoplysende foreninger

Oktober 2026 / Malene Thøgersen og Frederik Petersen

Videncenter
for Folkeoplysning

MEDLEMSTILSKUD I TÅRNBY KOMMUNE

Titel

Medlemstilskud i Tårnby Kommune. En evaluering af ændret medlemstilskud til folkeoplysende for-
eninger

Forfattere

Malene Thøgersen og Frederik Petersen

Øvrige bidragydere

Mads Krabbesmark og Amalie Bøttern Steffensen

Rekvirent

Tårnby Kommune

Layout

Videncenter for Folkeoplysning

Forsidefoto

Jakob Carlsen

Udgave

1. udgave, Aarhus, oktober 2026

Pris

Rapporten kan downloades gratis på www.vifo.dk

ISBN

978-87-94468-97-8 (pdf)

Udgiver

Videncenter for Folkeoplysning

Vester Allé 8B, 3.

DK-8000 Aarhus C

T: +45 3266 1030

E: vifo@vifo.dk

W: www.vifo.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Indledning.....	5
Rapportens opbygning og hovedresultater.....	6
Del 1: Baggrund for tilskudsmodellen og landsdækkende tendenser	6
Del 2: Udviklingen i medlemstilskud og medlemmer.....	7
Del 3: Foreningerne og den nye tilskudsmodel	8
Del 4: Opsamling og afsluttende perspektiver	11
Evaluerings metode og datagrundlag	12
Del 1: Baggrund for tilskudsmodellen og landsdækkende tendenser	16
Den nye tilskudsmodel i Tårnby Kommune: Baggrund og udformning	16
Medlems- og aktivitetstilskud i et landsdækkende perspektiv.....	22
Del 2: Udviklingen i medlemstilskud og medlemmer	32
Medlemstilskuddet til de folkeoplysende foreninger.....	32
Medlemmer i de folkeoplysende foreninger.....	36
Del 3: Foreningerne og den nye tilskudsmodel	45
Foreningernes karakteristika.....	45
Principielle holdninger til den nye tilskudsmodel.....	47
Information om den nye model	50
Foreningernes syn på administration af den nye model	51
Foreningernes syn på tilskudsmodellens øvrige dele.....	53
Foreningernes tiltag for at tiltrække flere lokale medlemmer	56
Foreningernes økonomi og øvrige konkrete tiltag.....	60
Foreningernes ventelister.....	62
Foreningernes tilfredshed med rammerne for tilskud	64
Del 4: Afsluttende perspektiver	70
Virkningen af den nye tilskudsmodel.....	70
Foreningernes syn på den nye tilskudsmodel	71
Perspektiver til videre praksis.....	71
Afrunding	75
Litteraturliste	76
Bilagsmateriale	78

Indledning

Den 1. januar 2024 trådte en ny ordning for medlemstilskud i kraft i Tårnby Kommune. Ændringen skal ses i lyset af, at kommunen igennem flere år har haft et øget fokus på medlemssammensætningen i foreningslivet, som også tidligere har medført en skærpelse af kriterierne for, hvornår en forening er hjemmehørende i kommunen, i forbindelse med godkendelsen af folkeoplysende foreninger. Dette fokus skal ses i sammenhæng med kommunens særlige geografiske placering, som gør, at en stor andel af medlemmerne i de foreninger, som får tilskud fra Tårnby Kommune, kommer fra andre kommuner (van Bedaf & Forsberg 2021).

Den nye model indebærer, at der er indført forskellige tilskudsniveauer for medlemmer med bopæl i Tårnby Kommune og udenbys medlemmer, hvor medlemmer fra andre kommuner udløser et tilskud på 50 pct. af tilskuddet til medlemmer fra Tårnby Kommune. Det blev samtidig besluttet, at foreninger, som på tredje år har hovedparten af deres medlemmer fra en anden kommune, vil miste deres tilskud for udenbys medlemmer. Det tredje år indtraf i forbindelse med udbetalingen af medlemstilskud i 2026. Det sparede beløb vil blive i puljen og medføre højere tilskud pr. medlem for de øvrige foreninger. I forbindelse med ændringen, er foreningerne samtidig blevet opfordret til at arbejde for flere lokale medlemmer, og der har siden ultimo 2025 været en midlertidig pulje på 100.000 kr., som foreningerne kunne søge til tiltag for at øge den lokale rekruttering (Kultur- og fritidsudvalget 20.10.2025).

Formålet med den ændrede tilskudsmodel er dermed at prioritere en større andel af medlemstilskuddet til borgere i Tårnby Kommune. Målet er, at foreningerne i kommunen over tid får flere indenbys medlemmer, og at færre lokale børn og unge vil stå på venteliste til de lokale foreningstilbud.

Da modellen blev indført, blev det samtidig besluttet, at den skulle evalueres efter to år. Denne rapport formidler resultaterne af den eksterne evaluering af modellen, som Videncenter for Folkeoplysning har gennemført for Tårnby Kommune i foråret 2026.

Det overordnede formål med evalueringen er at belyse, hvilken betydning ændringen af medlemstilskud har haft for foreningerne i kommunen, og om den har virket efter hensigten. Evalueringen omfatter derudover en uddybende beskrivelse af baggrunden for den ændrede model samt en analyse af, hvordan tilskudsmodellen i Tårnby Kommune ser ud sammenlignet med de modeller, der er i spil i landets øvrige kommuner.

Rapportens opbygning og hovedresultater

Evalueringen består af fire forskellige dele. Nedenfor følger en uddybning af indholdet og hovedresultaterne i hver af disse.

Del 1: Baggrund for tilskudsmodellen og landsdækkende tendenser

Den første del af evalueringen indledes med en uddybende beskrivelse af baggrunden for indførelsen af den nye tilskudsmodel og de forskellige skridt, der er taget på vejen frem mod den gældende tilskudsmodel.

Derefter følger en analyse af, hvordan udformningen af Tårnby Kommunes tilskudsmodel ser ud sammenlignet med tilskudsmodeller i landets øvrige kommuner.

Her viser resultaterne, at Tårnby Kommunes medlemstilskud ligger på et højt niveau sammenlignet med landets øvrige kommuner. Når det gælder udformningen af medlemstilskuddet, er der flere nuancer i sammenligningen med landsplan. Tabel 1 giver et overblik over de mest centrale dimensioner i hhv. Tårnby Kommune og på landsplan.

Tabel 1: Tårnby Kommune sammenlignet med landsdækkende tendenser – et overblik

Tilskuds-dimension	Tårnby Kommune	Tendenser på landsplan
Medlemstilskuddets størrelse	508 kr. pr. medlem under 25 år	På landsplan er gennemsnittet på 295 kr. pr. medlem under 25 år.
Medlemstilskuddets generelle udformning	Tårnby Kommune graduerer ikke medlemstilskuddet, men giver et tilskud til alle medlemmer uafhængigt af medlemmernes alder og aktivitetsniveau	57 pct. af kommunerne på landsplan giver, ligesom Tårnby Kommune, et tilskud pr. medlem uden graduering. - De resterende kommuner graduerer efter alder og/eller aktivitetsniveau eller på anden vis.
Bopælskrav	- Tårnby Kommune anvender bopælskravet. - Kommunen giver 50 pct. af standardtilskuddet til udenbys medlemmer. - Hvis den største gruppe af medlemmer kommer fra en anden kommune end Tårnby, gives der ikke tilskud til udenbys medlemmer.	Bopælskravet er i spil i 23 pct. af landets kommune, men med forskellige modeller. 15 kommuner giver ingen tilskud til udenbys medlemmer, mens otte kommuner har en modificeret model ligesom Tårnby Kommune.
Loft på medlems-tilskuddets størrelse	- Tårnby Kommune har et loft på medlemstilskuddets størrelse. - Tilskuddet kan ikke overstige indtægter fra medlemskontingent.	- I alt 77 pct. af kommunerne har et loft på medlemstilskuddets størrelse. 67 pct. sætter grænsen ift. kontingents størrelse, mens 10 pct. benytter andre grænser.
Forhøjet tilskud til medlemmer med handicap	Tårnby Kommune giver mulighed for forhøjet tilskud (dobbeltilskud) til medlemmer med handicap i relation til aktiviteten.	37 pct. af kommunerne giver forhøjet tilskud til særlige aktivitetsformer og personer med særlige

	• For at få tilskuddet skal forældrene udfylde en handicaperkklæring.	behov. I de fleste tilfælde handler det om medlemmer med handicap. • En gennemgang af kommunale tilskudsordninger viser, at i alt 52 pct. af kommunerne støtter medlemmer med handicap – enten gennem forhøjet tilskud eller på anden vis. • Der findes ikke landsdækkende informationer om, hvilke kriterier der er for det særlige tilskud/den særlige støtte.
--	---	--

Sammenligningen mellem Tårnby Kommune og landsplan er foretaget med udgangspunkt i Vifos undersøgelse 'Folkeoplysningen i kommunerne', der bygger på en spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner kombineret med indsamlede tilskudsordninger (Thøgersen et al. 2025). Kommunerne har besvaret spørgeskemaet med udgangspunkt i aktiviteter og økonomi for 2023, mens indsamlingen af tilskudsordninger blev afsluttet i 2025.

Del 2: Udviklingen i medlemstilskud og medlemmer

Anden del af evalueringen belyser udviklingen i Tårnby Kommunes medlemstilskud. Derudover belyses medlemsudviklingen i foreningslivet før og efter ordningens ikrafttræden – herunder fordelingen på indenbys og udenbys medlemmer.

I 2026 udgør det samlede medlemstilskud knap 5 mio. kr., og i faste priser – hvor der korrigeres for den generelle prisudvikling i samfundet – er det et betydeligt fald sammenlignet med tidligere år. Der er dog en række nuancer i sammenligningen over tid, bl.a. at medlemstilskuddet blev reduceret i 2024 for at finansiere en fritidsvejleder og et fritidspas. Midlerne er dermed ikke blevet fjernet fra området som helhed. Derudover er medlemstilskuddet i Tårnby Kommune – som vist i del 1 – stadig højt sammenlignet med gennemsnittet for landets øvrige kommuner.

Analysen viser, at den nye tilskudsordning i høj grad har omfordelt medlemstilskuddet til fordel for medlemmer bosat i Tårnby Kommune. Sammenlignes den nye ordning med den tidligere model med udgangspunkt i 2026-tallene, har 59 pct. af foreningerne fået et højere tilskud, mens 35 pct. har fået reduceret deres tilskud. Heraf har 15 pct. fået over 30 pct. mere i tilskud, mens 22 pct. har fået reduceret tilskuddet med mere end 30 pct. Omfordelingen ses også i Tårnby-medlemmernes andel af det samlede medlemstilskud. Før den nye ordnings ikrafttræden modtog medlemmer bosat i Tårnby Kommune 56 pct. af medlemstilskuddet. Denne andel steg til 72 pct. i 2024, 74 pct. i 2025 og 84 pct. i 2026.

Når det gælder medlemstallet, peger analysen på, at den nye tilskudsordning *kan* have haft en betydning, men samtidig er det usikkert, om andre forhold driver udviklingen. Blandt medlemmer under 25 år er fordelingen mellem Tårnby-medlemmer og udenbys medlemmer rykket lidt i Tårnby-medlemmernes favør efter ordningens ikrafttræden: Siden 2023 er der kommet to procentpoint flere Tårnby-medlemmer. Udviklingen i antal peger i samme retning, men den er samtidig mindre konsistent. Antallet af Tårnby-medlemmer under 25 år steg fra knap 5.800 i 2023 til ca. 6.100 i 2024, men faldt igen frem mod 2025 til 5.838 medlemmer. På foreningsniveau havde 37 ud af 65 foreninger fremgang i antallet af Tårnby-

medlemmer under 25 år fra 2023 til 2025, men fremgangen var typisk beskeden med en median på syv medlemmer. Udviklingen i medlemstal kan dog ikke nødvendigvis tilskrives den nye tilskudsordning, for siden 2023 er antallet af 0-24-årige borgere steget i Tårnby Kommune, mens antallet er stagneret i den københavnske del af Amager.

For medlemmer over 25 år er det også tvivlsomt, om ordningen har haft en effekt. Antallet af medlemmer er steget betydeligt, især fra 2024 til 2025 – og samtidig er Tårnby-andelen steget fra 47 pct. i 2023 til 49 pct. i 2025. Men en del af fremgangen kan forklares af nytilkomne foreninger, og den parallelle stigning i antallet af udenbys medlemmer peger på, at andre forhold end selve tilskudsordningen kan have haft betydning for væksten.

Del 3: Foreningerne og den nye tilskudsmodel

Tredje del af evalueringen belyser betydningen af den nye tilskudsmodel fra foreningernes perspektiv på baggrund af den gennemførte spørgeskemaundersøgelse og de kvalitative interviews. Efter en kort karakteristik af foreningerne i undersøgelsen dykker afsnittet ned i foreningernes syn på og erfaringer med den nye tilskudsmodel med fokus på en række temaer, som uddybes nedenfor.

Principielle holdninger til den nye tilskudsmodel

Resultaterne viser, at knap to tredjedele af foreningerne erklærer sig helt eller delvist enige i, at det er retfærdigt, at Tårnby Kommunes tilskud prioriterer indenbys medlemmer. Der er dog 22 pct., som er uenige i udsagnet, og andelen af uenige er størst blandt de foreninger, der har en overvægt af udenbys medlemmer. Også de kvalitative interviews viser en stor variation i informanternes principielle syn på den nye tilskudsmodel. Særligt de to foreningssammenslutninger og DGI Storkøbenhavn er principielt imod majoritetsprincippet, og at der gøres forskel på indenbys og udenbys medlemmer. Omvendt er der også informanter, som udtrykker stor principiel forståelse for tankerne bag den nye model.

Information om den nye model

Når det gælder information om den nye model, er flertallet af foreningerne – 65 pct. – enige i, at der i processen har været god information om, hvad den nye tilskudsordning betyder for dem som forening, mens kun 11 pct. er uenige. Idrætsforeninger føler sig i lidt højere grad informeret end øvrige foreninger, og det samme gør sig gældende for foreninger med flere udenbys end indenbys medlemmer. Det kvalitative materiale understreger ligeledes, at foreningerne overordnet set har følt sig godt orienteret om ændringerne. De to foreningssammenslutningerne ville dog gerne have været mere involveret i beslutningsprocessen og havde håbet på større indflydelse på udformningen af modellen.

Foreningernes syn på administration af den nye model

Indførelsen af den nye tilskudsmodel har betydet, at foreningerne skal foretage lidt mere detaljerede medlemsindberetninger med angivelse af, hvilken kommune medlemmerne kommer fra. 39 pct. af foreningerne erklærer sig enige i, at den nye tilskudsmodel har gjort det mere besværligt at være forening, mens 28 pct. erklærer sig uenige. Det er dermed ikke et entydigt billede, men dog flest som oplever mere administration.

Derudover er det en vigtig pointe, at spørgeskemaundersøgelsen kun er gennemført blandt de foreninger, som modtager medlemstilskud, mens foreninger, der kun benytter kommunale lokaler, også skal indberette medlemstal fordelt på kommuner. Det er særligt i forhold til denne gruppe af foreninger, at man i Tårnby Forenings Råd (TFR) er kritiske over for kravet om indberetning, da det ud over ekstra administration også kan skabe usikkerhed blandt foreningerne, fordi de bliver nervøse for at miste adgangen til lokaler, hvis deres medlemssammensætning ikke opfylder kriterierne.

Foreningernes syn på tilskudsmodellens øvrige dele

Ud over det nye regelsæt omkring sammensætningen af udenbys og indenbys medlemmer indeholder den nye tilskudsmodel også to yderligere tiltag:

- En genindførelse af et loft over medlemstilskuddet (som var fjernet i perioden 2020-2024), så det ikke kan overstige foreningens indtægter fra kontingentbetaling.
- En mulighed for at få et forhøjet tilskud til medlemmer med handicap i relation til aktiviteten.

Når det gælder den førstnævnte ændring, viser resultaterne, at 63 pct. af foreningerne finder det rimeligt, at der ikke kan udbetales mere i medlemstilskud, end der er modtaget i medlemskontingenter. Andelen, som finder det rimeligt med et loft, er betydeligt højere blandt store foreninger end små foreninger. Det kan afspejle, at der blandt mindre foreninger er større variation i, hvilke procedurer og traditioner der er for medlemskontingent. I alt har syv foreninger ifølge kommunens opgørelser fået nedsat deres medlemstilskud som følge af genindførelsen af loftet¹.

Når det gælder muligheden for forhøjet tilskud til medlemmer med handicap, viser kommunens oversigter, at kun to foreninger i 2026 har søgt om forhøjet tilskud til i alt syv medlemmer med handicap. Muligheden bliver dermed ikke brugt i særlig høj grad. De kvalitative interviews viser en stor opbakning til tanken om at støtte særligt op om mennesker med handicap, men der er delte meninger om, hvorvidt den nuværende model er den bedste måde at gøre det på. For nogle foreninger handler det om barriererne ved at skulle indsamle tro- og loveerklæringer fra forældrene. Andre foreninger mener i højere grad, at der er brug for helt andre typer af indsatser. Herunder nævner flere muligheden for kurser og kompetenceudvikling blandt trænere og instruktører.

Foreningernes tiltag for at tiltrække flere lokale medlemmer

I forbindelse med indførelsen af den nye model er foreningerne blevet opfordret til at igangsætte tiltag, som kan øge andelen af Tårnby-medlemmer.

28 pct. af foreningerne erklærer sig enige i, at de har ændret deres strategi for medlemsrekruttering som følge af den nye model. Størstedelen af foreningerne har dermed ikke ændret strategi, men en del foreninger har øget deres lokale fokus. Det ses også ved, at samlet

¹ Tre af disse fik dog slet ikke tilskud, før den nye ordning blev indført.

set 39 pct. af foreningerne har indført konkrete tiltag for at øge andelen af lokale medlemmer. Andelen med konkrete tiltag er betydeligt højere – på 56 pct. – blandt de foreninger, som har flest udenbys medlemmer.

De konkrete tiltag, foreningerne har indført, omhandler især kommunikation og markedsføringstiltag, som er særligt målrettet lokale, og samarbejde med de lokale skoler. Derudover er der foreninger, som aktivt prioriterer medlemmer fra Tårnby Kommune forud for medlemmer fra andre kommuner. De fleste foreninger har indtil videre oplevet en begrænset effekt af deres tiltag, men det skyldes især, at mange af tiltagene stadig er nye. En tredjedel af foreningerne oplever dog, at tiltagene 'i høj grad' har virket.

Foreningernes øvrige tiltag og deres økonomi

Resultaterne viser, at foreningerne også har sat andre typer af tiltag i værk for at håndtere konsekvenserne af den nye model. Det gælder især for de foreninger, der har fået nedsat deres tilskud som følge af den nye model, hvor flere har hævet medlemskontingentet for at få økonomien til at hænge sammen.

Analysen viser også, at medlemstilskuddet for de fleste foreninger udgør en relativ begrænset andel af det samlede indtægtsgrundlag – gennemsnitligt 13 pct. Selvom det ikke umiddelbart lyder af meget, kan medlemstilskuddet dog godt spille en helt central rolle. Det er dog primært de foreninger, der har mistet meget store tilskudsbeløb, som nævner, at de har måttet skrupe på andre ting. Omvendt har de foreninger, der har fået betydeligt mere i tilskud end tidligere, haft mulighed for at sætte nye tiltag i gang.

Foreningernes ventelister

En del af baggrunden for indførelsen af den nye tilskudsmodel var en oplevelse af, at mange lokale børn og unge stod på venteliste til foreninger i kommunen. Her viser foreningernes svar, at 26 pct. af dem har en aktiv venteliste. Ventelister er særligt udbredte blandt de store foreninger. Gennemsnitligt står der 59 personer på ventelisterne, men der er stor variation på tværs. Blandt de foreninger, der har angivet ventelistens fordeling på tværs af indenbys og udenbys medlemmer, kommer lidt over halvdelen fra andre kommuner.

Samlet set tyder resultaterne ikke på, at ventelister er et udbredt problem for foreningerne som helhed, men enkelte foreninger har mange på venteliste. De fleste foreninger med venteliste angiver desuden, at den enten er blevet længere eller har været uændret i løbet af de seneste to år, mens kun få angiver, at den er blevet kortere.

Foreningernes tilfredshed med tilskudsrammerne

Den afsluttende analyse belyser både foreningernes samlede holdning til den nye tilskudsmodel og deres generelle tilfredshed med de gældende tilskudsrammer.

På spørgsmålet om, hvorvidt den nye tilskudsmodel samlet set har forbedret foreningslivets vilkår i Tårnby Kommune, erklærer 35 pct. sig uenige, mens 15 pct. er enige. Der er en klar tendens til en mere negativ opfattelse blandt de foreninger, der har mistet tilskud som følge af den nye ordning.

Når det gælder tilfredsheden med de gældende rammer for tilskud til foreninger i Tårnby Kommune, er billedet mere positivt: På en skala fra 1 til 10 ligger 65 pct. af foreningerne i den positive ende af skalaen, og gennemsnitligt set ligger foreningerne på 6,7 på tilfredshedsskalaen. Foreninger, som har fået forøget deres tilskud, er gennemsnitligt mere tilfredse end de foreninger, der har fået et mindre tilskud, og tilfredsheden er generelt størst blandt foreninger med en overvægt af medlemmer fra Tårnby Kommune.

De foreninger, der er mindre tilfredse med rammerne, nævner især sondringen mellem indenbys og udenbys medlemmer, og at nogle foreninger i praksis ikke har mulighed for at ændre på medlemssammensætningen – enten på grund af deres geografiske placering, eller fordi de har en nicheaktivitet, som uvilkårligt vil tiltrække medlemmer fra andre kommuner. Der er også foreninger, som er afhængige af udenbys medlemmer for at have nok medlemmer til deres aktiviteter. Endelig er der foreninger, som har en mere principiel modstand, og som mener, at udfordringen burde løses mellemkommunalt og ikke på foreningsniveau. På den anden side er der også foreninger, som udtrykker tilfredshed med rammerne og sætter pris på det tilskud, de får, og på samarbejdet med kommunen.

Del 4: Opsamling og afsluttende perspektiver

Fjerde del af evalueringen samler op på evalueringens resultater. Først gennem en kort opsamling af virkningen af den nye tilskudsordning og foreningernes syn på den nye model. Afslutningsvist fremhæves en række perspektiver til videre praksis, som evalueringens resultater kan give anledning til at diskutere. Perspektiverne har fokus på de følgende temaer:

- Fokus på klarhed i kriterierne
- Nicheforeninger – hvad er det?
- Hvilken fordeling mellem indenbys og udenbys medlemmer er realistisk?
- Skismaet mellem en simpel model og en retfærdig model
- Udformningen af støtte til medlemmer med handicap

Evalueringsens metode og datagrundlag

Evalueringen bygger på en række forskellige datakilder og metoder. Tabel 2 viser en oversigt over de enkelte elementer, som uddybes efterfølgende:

Tabel 2: Undersøgelsens datagrundlag

Datagrundlag	Uddybning	Formål
Desk research og baggrundsanalyser	Eksisterende litteratur, udvalgsreferater, høringssvar, medlems- og tilskudsopgørelser mv.	- At beskrive baggrunden for indførelsen af den nye model og processen omkring den. - At sætte den nye tilskudsmodel i Tårnby Kommune ind i en landsdækkende kontekst. - At skabe overblik over udviklingen i medlems-tal og medlemstilskud før og efter indførelsen af den nye model.
Spørgeskemaundersøgelse blandt foreninger	- Udsendt til 66 foreninger, som modtager medlemstilskud fra Tårnby Kommune. - Svar fra 46 foreninger, hvilket giver en svarrate på 70 pct.	- At belyse foreningernes syn på den nye model og eventuelle mønstre i dette. - At belyse i hvilket omfang foreningerne har indført konkrete tiltag som følge af den nye model. - At belyse udbredelsen af foreningernes ventelister.
Kvalitative interviews	- Fem interviews med lokale foreningsrepræsentanter inkl. samråd. - Et interview med DGI Stor-københavn - Et interview med forvaltningen i Tårnby Kommune	At skabe dybdegående indblik i foreningers og udvalgte aktørers syn på og erfaringer med den nye tilskudsmodel.

Desk research og baggrundsanalyser

Datagrundlaget til desk research og baggrundsanalyser består dels af diverse baggrundsmaterialer, som er stillet til rådighed af Tårnby Kommune. Det gælder både baggrundsuplysninger relateret til indførelsen af den nye model samt detaljerede oversigter over foreningernes medlemstal og tilskud i perioden fra 2020-2026. Derudover indgår udvalgsreferater, høringssvar mv., som har været relevante for processen.

Endelig indgår viden fra tidligere undersøgelser, som kan give indblik i både situationen i Tårnby Kommune og i landsdækkende tendenser på området. Det gælder især undersøgelsen 'Folkeoplysningen i kommunerne', som er en analyse af økonomi, aktiviteter og procedurer på folkeoplysningsområdet, som Vifo gennemfører på tværs af landets kommuner cirka hvert femte år.

Spørgeskemaundersøgelse blandt foreninger

I forbindelse med evalueringen er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt alle de folkeoplysende foreninger i Tårnby Kommune, som modtog medlemstilskud i 2026, eller som tidligere modtog tilskud, men mistede det gennem den nye ordning. Den samlede

population omfatter i alt 66 foreninger. Fokus i spørgeskemaet er foreningernes syn på og erfaringer med den nye tilskudsmodel.

Undersøgelsen er gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse, der blev sendt ud pr. e-mail til foreningens kontaktperson. Undersøgelsen blev gennemført i perioden 16. marts til 20. april. Det var vigtigt for undersøgelsen at nå ud til så mange foreninger som muligt, så få foreninger ikke skævvrider resultaterne. Derfor blev der – ud over den første udsendelse – udsendt tre remindere pr. mail. Afslutningsvist blev de foreninger, der stadig ikke havde svaret, kontaktet telefonisk. De foreninger, som ikke blev truffet over telefonen, fik tilsendt en yderligere reminder over mail. Da undersøgelsen blev afsluttet, havde 46 foreninger besvaret spørgeskemaet – svarende til en svarrate på 70 pct.

Tabel 3 giver indblik i undersøgelsens repræsentativitet ud fra tre nøgleparametre: Antallet af medlemmer under 25 år, andelen af Tårnby-medlemmer og andelen med negativ tilskudsudvikling. Overordnet vurderes datagrundlagets repræsentativitet at være tilfredsstillende, da der er stor overensstemmelse mellem de foreninger, der har besvaret spørgeskemaet, og den samlede population af foreninger, der blev inviteret til at deltage, når det gælder deres overordnede karakteristika. Man kunne f.eks. have forventet, at foreninger, som har fået reduceret deres tilskud gennem den nye ordning, ville have større incitament til at svare, men som tabellen viser, har det ikke været tilfældet i praksis.

Tabel 3: Repræsentativitet af spørgeskemaundersøgelsen

	Spørgeskema*	Population**
Antal medlemmer under 25 år (median)	62	60
Andel med negativ tilskudsudvikling (pct.)	35 pct.	35 pct.
Andel Tårnby-medlemmer (pct.)	55 pct.	54 pct.

Tabellen viser fordelingen af tre udvalgte nøgleparametre i spørgeskemaet og populationen. *n=46. Udregningen medtager to foreninger i spørgeskemaet, der afventer afklaring om deres præcise tilskud. **n=66. Populationen frasorterer to foreninger, der ikke fik tilsendt spørgeskemaet. Den ene har frasagt sig tilskud, mens den anden ikke modtager kontingentindtægter.

Kvalitative interviews

For at få mere dybdegående perspektiver på den nye tilskudsmodel er der gennemført en række kvalitative interviews med udvalgte foreninger. Formålet med interviewene er at belyse de eventuelle problemstillinger, foreningerne oplever, men også at få konkrete eksempler på, hvordan foreningerne har håndteret de ændringer, den nye model har medført. Der er gennemført fem interviews med repræsentanter for lokale foreninger og foreningsråd, et interview med DGI Storkøbenhavn og ét med repræsentanter fra kultur- og fritidsforvaltningen i kommunen. Informanterne er udvalgt i samarbejde med kommunen. Tabel 4 giver et samlet overblik over interviewene.

Tabel 4: Overblik over kvalitative interviews

Informant	Dato	Online/fysisk
Svømmeklubben KVIK (klubchef)	7/4 2026	Online
IKT/Tårnby Karateklub (formand)	7/4 2026	Online
AB Tårnby (formand)	7/4 2026	Online
Amager Atletik Club (næstformand)	13/4 2026	Online
TFR / FDF Korsvejen (formand og sekretariatsleder)	8/4 2026	Online
DGI Storkøbenhavn (udviklingschef)	8/4 2026	Online
Kultur- og fritidsforvaltningen (kultur- og fritidschef, kultur- og fritidskonsulent)	21/4 2026	Fysisk

I udvælgelsen af lokale foreningsrepræsentanter er der tilstræbt variation, så der er repræsentanter fra forskellige foreningstyper, og så der både er repræsentanter fra foreninger, der har mistet tilskud, og foreninger, der har fået mere i tilskud. Derudover er der informanter fra de to foreningssamråd i kommunen: Idrætssammenslutningen Kastrup-Tårnby (IKT) og Tårnby Forenings Råd (TFR). Med undtagelse af interviewet med repræsentanter fra kultur- og fritidsforvaltningen, er interviewene gennemført online over Teams. Efterfølgende er interviewene blevet transskriberet og kodet tematisk.

A photograph of three children playing soccer on a green field. In the foreground, a red goal net is visible, partially obscuring the view. Three children are in action: a girl on the left in a red shirt and black shorts, a girl in the center in a red shirt and black shorts, and a boy on the right in a grey shirt and black shorts. They are all looking towards the right side of the frame. In the background, other people are visible on the field, and a white tent is set up. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

DEL 1: BAGGRUND FOR TILSKUDSMODELLEN OG LANDSDÆKKENDE TENDENSER

Del 1: Baggrund for tilskudsmodellen og landsdækkende tendenser

Evalueringsens første del omfatter en uddybende beskrivelse af baggrunden for indførelsen af den nye tilskudsmodel. Derefter følger en analyse af, hvordan udformningen af Tårnby Kommunes tilskudsmodel ser ud sammenlignet med tilskudsmodeller i landets øvrige kommuner.

Den nye tilskudsmodel i Tårnby Kommune: Baggrund og udformning

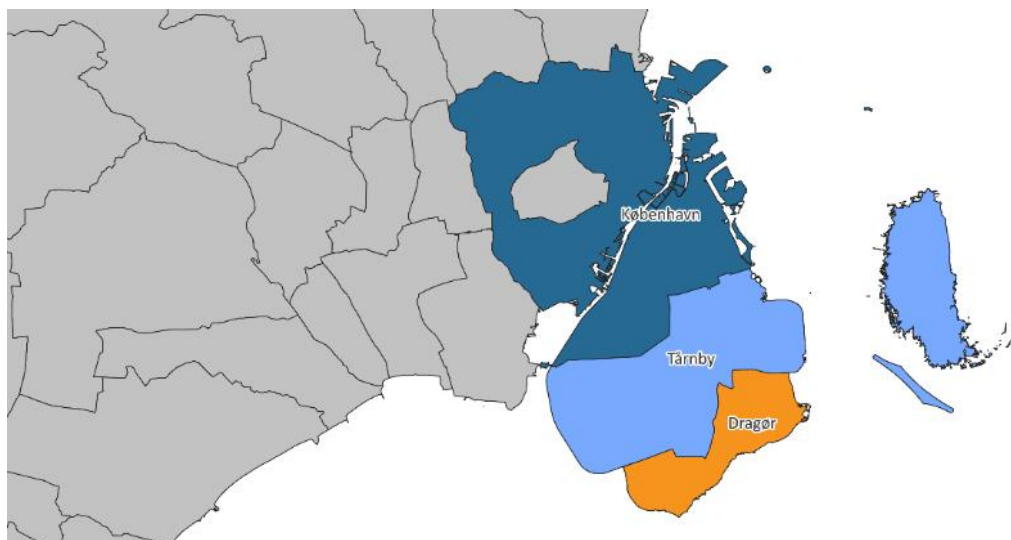
I Tårnby Kommune har der igennem en årrække været politisk fokus på medlemssammen-sætningen i de folkeoplysende foreninger. Dette skyldes en stor medlemsvandring, hvor mange af medlemmerne i foreningerne i Tårnby Kommune bor i andre kommuner – især i Københavns Kommune. En undersøgelse i 2021 viste, at 47 pct. af medlemmerne i idrætsforeningerne i Tårnby Kommune kom fra andre kommuner – heraf 33 pct. fra Københavns Kommune. Undersøgelsen viste samtidig ingen tegn på en tilsvarende stor vandring fra Tårnby mod København: I de københavnske foreninger, der indgik i undersøgelsen, kom 80 pct. af medlemmerne fra Københavns Kommune og 3 pct. fra Tårnby (Van Bedaf & Forsberg 2021, 9-12)². Denne medlemsvandring har været en medvirkende årsag til, at lokale børn og unge – trods gode facilitets- og tilskudsvilkår i Tårnby Kommune – i nogle tilfælde har stået på venteliste til foreningerne.

Kommunens geografi og demografi

Situationen i Tårnby Kommune hænger sammen med kommunens særlige geografiske placering på Amager, hvor den grænser op til Københavns Kommune på den ene side og Dragør Kommune på den anden. Samtidig er der store forskelle på kommunernes indbyggertal: Mens Københavns Kommune har 671.714 indbyggere, har Tårnby Kommune 44.214 og Dragør 14.474.

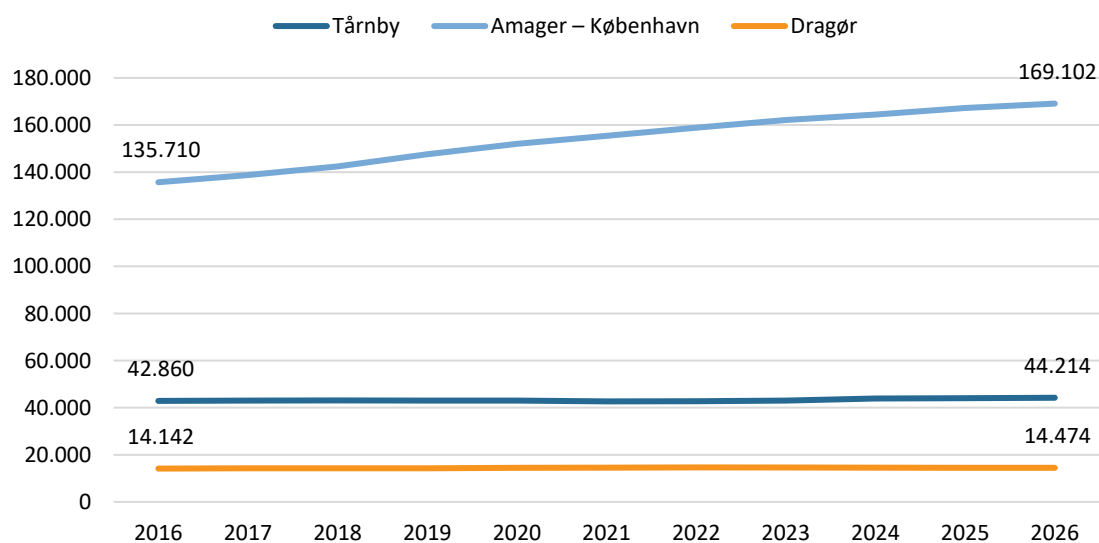
² I undersøgelsen er der dog stor forskel på datagrundlaget for Tårnby Kommune og Københavns Kommune, da undersøgelsen i Tårnby Kommune er baseret på svar fra 97 pct. af idrætsforeningerne, mens undersøgelsen i Københavns Kommune baserer sig på svar fra 40 pct. af idrætsforeningerne i tre udvalgte bydele. Tallene for Københavns Kommune er dermed ikke nødvendigvis repræsentative for kommunen som helhed (van Bedaf & Forsberg 2021).

Figur 1: Tårnby Kommunes geografiske placering

Som figur 2 viser, er befolkningstallet i den københavnske del af Amager³ steget fra 135.710 borgere i 2016 til 169.102 i 2026 – en stigning på 25 procent. I samme periode er befolkningstallet i Tårnby Kommune steget med 3 pct., og med 2 pct. i Dragør Kommune.

Figur 2: Befolkningsudvikling i Tårnby Kommune og nabokommuner fra 2016 til 2026

Kilde: Befolkningsudvikling DST (FOLK1A; SOGN1). Note: Tallene viser registreret befolkning pr. 1. kvartal.

Til sammenligning er antallet af borgere i hele Københavns Kommune steget med 14 pct. fra 2016 til 2026 (ikke vist her). Befolkningstallet i Københavns Kommune forventes at fortsætte med at stige frem mod 2050, hvilket kan give yderligere pres på foreninger og

³ Befolkningstallet omfatter Amagerbro Provsti.

faciliteter. Ses der specifikt på antallet af indbyggere under 25 år, som er den primære målgruppe, når det gælder medlemstilskud, vil der omvendt være et svagt fald frem mod 2050 i Københavns Kommune, mens antallet af 0-25-årige i Tårnby Kommune ser ud til at holde sig på et stabilt niveau (se tabel 17 og tabel 18 i bilagsmaterialet).

Foreningslivets karakteristika i Tårnby Kommune

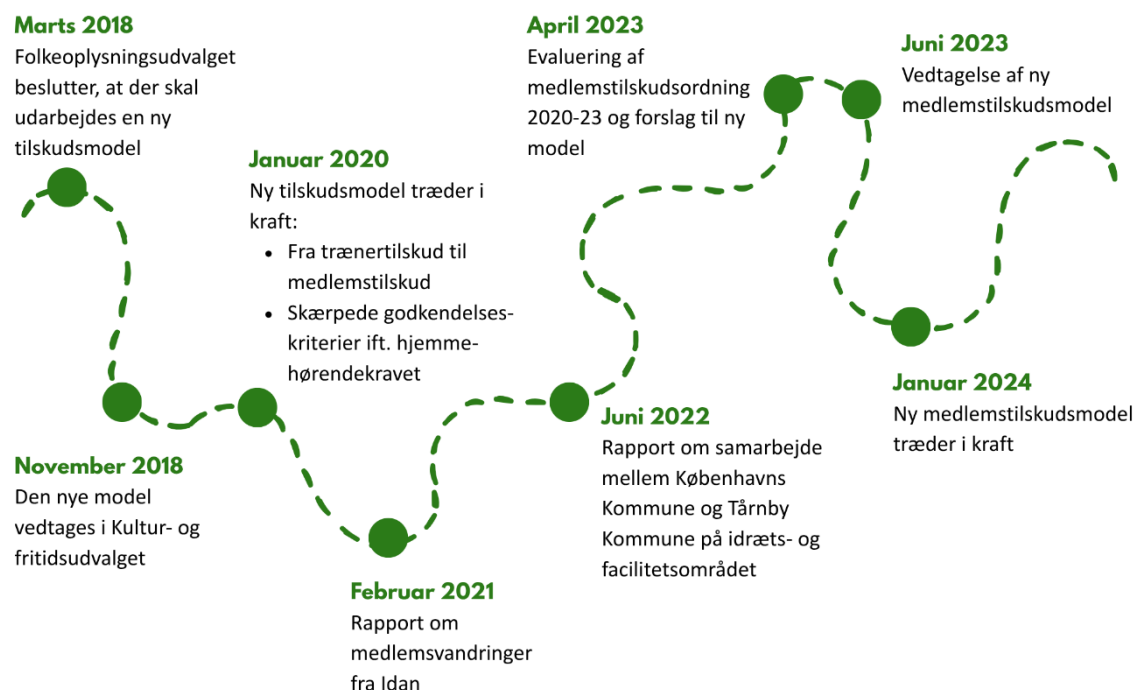
Tårnby Kommune har i dag 143 godkendte folkeoplysende foreninger med i alt 23.885 medlemmer. Foreningerne er organiseret i to forskellige lokale sammenslutninger: Idræts-sammenslutningen Kastrup Tårnby (IKT), som repræsenterer idrætsforeningerne i kommunen, og Tårnby Forenings Råd (TFR), der repræsenterer de øvrige folkeoplysende foreninger. Denne gruppe af foreninger spænder bredt – lige fra spejderforeninger og musikforeninger til hundeforeninger, slægtsforskningsforeninger og folkedanserforeninger.

Som det vil blive belyst senere i rapporten, har Tårnby Kommune gode tilskudsvilkår, når det gælder støtten til de folkeoplysende foreninger. Også facilitetsdækningen på idrætsområdet er høj sammenlignet med nabokommunerne. Det seneste facilitetsindeks fra Idrættens Analyseinstitut, der måler på udbredelsen af idrætsfaciliteter i forhold til antallet af borgere, placerede Tårnby Kommune på en 44. plads ud af landets 98 kommuner, mens nabokommunerne Dragør og Københavns Kommune fik hhv. en 79. og en 96. plads (Toftgård 2023). Ses der specifikt på udbredelsen af svømmefaciliteter, placerer Tårnby Kommune sig på en 9. plads på landsplan (Toftgård et al. 2025, 23). Samlet set prioriteres idræts- og fritidslivet dermed højt i Tårnby Kommune. I den gældende folkeoplysningspolitik er det bagvedliggende formål 'at give flest mulige Tårnby borgere mulighed for at blive en del af idræts-, fritids- og aftenskolelivet, samt hjælpe børn og unge med særlige behov ind i fællesskaber' (Tårnby Kommune 2024).

Processen frem mod den gældende tilskudsmodel

Udformningen af den gældende tilskudsmodel i Tårnby Kommune bygger på en længere proces. Figur 3 viser et overblik over de centrale beslutninger, der er truffet frem mod vedtagelsen af den nuværende model.

Figur 3: Udvalgte nedslag i beslutningsprocessen 2018-2024

Som det fremgår, startede processen tilbage i 2018, hvor det blev besluttet, at der skulle udarbejdes en ny tilskudsmodel. I den daværende model bestod størstedelen af tilskuddet af et træner tilskud frem for medlemstilskud. Hensigten med ændringen var at implementere en mere retfærdig tilskudsmodel, som også tilgodeser de foreninger, som ikke har udgifter til trænere. Samtidig var der et ønske om en mere simpel model (Kultur- og Fritidsudvalget 21.11.2018). Den nye model trådte i kraft pr. 1. januar 2020, og samtidig blev der oprettet en overgangspulje på 550.000 kr. målrettet de foreninger, der mistede tilskud i forbindelse med ændringen.

Processen omkring den nye tilskudsmodel synliggjorde også – ifølge referatet fra udvalgs-mødet – et behov for at drøfte principperne for godkendelse af foreninger i Tårnby Kommune. På det tidspunkt havde 27 ud af 75 foreninger flere udenbys end indenbys medlemmer (Kultur- og Fritidsudvalget 21.11.2018).

I 2019 var der derfor en sideløbende proces, hvor principperne for godkendelse af folkeoplysende foreninger blev diskuteret. Der blev formuleret nogle justerede principper, som efter høringsfase og behandling i både Folkeoplysningsudvalget og Kultur – og Fritidsudvalget blev vedtaget af kommunalbestyrelsen i november 2019 (Kommunalbestyrelsen 26.11.2019). Det betød, at kriterierne for, hvornår en forening er hjemmehørende i Tårnby Kommune, blev skærpede. De blev formelt en del af den nye folkeoplysningspolitik, som blev vedtaget i april 2020 (Kultur- og Fritidsudvalget 20.4.2020).

For at blive godkendt som folkeoplysende forening i Tårnby Kommune skal foreningen være hjemmehørende i kommunen. Det betyder ifølge de nye kriterier, at hovedparten af

foreningernes medlemmer som udgangspunkt skal bo i Tårnby Kommune. Hvis en forening har medlemmer fra forskellige kommuner, skal medlemmerne fra Tårnby Kommune udgøre den største andel. De nye kriterier er målrettet godkendelsen af nye foreninger, men det fremgår samtidig, at eksisterende foreninger skal arbejde henimod opfyldelsen af kriterierne.

I første omgang blev der ikke vedtaget en tidsfrist (Kultur- og Fritidsudvalget 20.4.2020) – men i den reviderede version af folkeoplysningspolitikken fra 2024 fremgår det, at foreninger, som ikke opfylder kriterierne, efter to år vil miste deres tilskud til udenbys medlemmer. Disse foreninger vil dog ikke få frataget deres status som folkeoplysende foreninger og vil fortsat kunne modtage tilskud for Tårnby-medlemmer. Derudover vil de være berettiget til tilskud for udenbys medlemmer, hvis de på et senere tidspunkt igen opfylder majoritetsprincippet. Boks 1 viser godkendelseskriterierne, som de er formuleret i den gældende folkeoplysningspolitik.

Boks 1: Hjemmehørendekravet i Tårnby Kommunes folkeoplysningspolitik

Foreninger, der godkendes i Tårnby Kommune, skal have hjemsted og gennemføre foreningens primære aktiviteter i Tårnby Kommune. Som udgangspunkt skal hovedparten, det vil sige den største gruppe af foreningens medlemmer, bo i Tårnby Kommune. Hvis f.eks. 30 procent kommer fra Tårnby Kommune, 20 procent fra x-kommune, 25 procent fra y-kommune og 25 procent fra z-kommune, så vil foreningen blive godkendt som hjemmehørende i Tårnby.

Afgørelsen af, om en forening er hjemmehørende i Tårnby Kommune, beror på en konkret vurdering af medlemmernes bopæl, og hvor aktiviteterne foregår, og skal godkendes af Folkeoplysningsudvalget i sammenhæng med de øvrige parametre for godkendelse af frivillige folkeoplysende foreninger. Der kan være undtagelser i forhold til niche-foreninger, men vurderingen vil altid bero på en samlet vurdering.

Foreninger, der allerede er godkendt som frivillige folkeoplysende foreninger i Tårnby Kommune, skal opfylde godkendelseskriteriet fremover. Hvis en forening ikke opfylder kriteriet, vil der efter to år fra ordningens ikrafttræden eller fra foreningen ikke opfylder godkendelseskriteriet, være den konsekvens, at foreningen vil miste medlemstilskuddet for udenbys borgere under 25 år og derved kun få tilskud til medlemmer under 25 år fra Tårnby Kommune. Når foreningen igen opfylder godkendelseskriteriet, vil foreningen igen modtage tilskud for alle medlemmerne ifølge retningslinjerne for medlemstilskud.

Tårnby Kommunes Folkeoplysningspolitik 2024

Som det fremgår, kan der være undtagelser for nicheforeninger. Det er ikke uddybet nærmere i den gældende politik, hvad der definerer en nicheforening. I forlængelse af udarbejdelsen af de nye godkendelseskriterier, som blev indskrevet i folkeoplysningspolitikken i 2020, blev der dog formuleret følgende definition:

”Som udgangspunkt er en nicheforening en forening, der på grund af sit nichepræg (speciel eller egenartet aktivitet og som følge heraf oftest et begrænset antal medlemmer), kun kan eksistere, hvis der optages medlemmer fra andre kommuner i et omfang, så

mere end hovedparten af medlemmerne kommer fra andre kommuner end Tårnby Kommune.”

Referat fra møde i Folkeoplysningsudvalget, 22.6.2020

Det nævnes videre, at godkendelse som nicheforening indebærer, at den pågældende forening godkendes med samme rettigheder i forhold til tilskud og lokaleanvisning, som andre foreninger i Tårnby Kommune. Folkeoplysningsudvalget træffer beslutning om godkendelse af nicheforeninger efter indstilling fra Kultur- og Fritidsafdelingen (Folkeoplysningsudvalget 22.6.2020).

Ud over de skærpede godkendelseskriterier blev der også på andre måder arbejdet videre med problemstillingen med de mange udenbys medlemmer. Der blev blandt andet taget initiativ til et samarbejde med Københavns Kommune, som konkret udmøntede sig i en undersøgelse af medlemsvandring på tværs af kommunerne. Undersøgelsen blev udarbejdet af Idrættens Analyseinstitut og udkom i 2021. I juni 2022 udkom en rapport, som var udarbejdet af de to kommuners forvaltninger, og som skitserede forskellige modeller for samarbejdet. Det blev efterfølgende afsøgt, om der var mulighed for en eventuel udligningsordning med Københavns Kommune (Kultur- og Fritidsudvalget 13.6.2022)⁴. Da det ikke faldt på plads, blev der arbejdet videre frem mod en ny tilskudsmodel. Processen blev indledt på baggrund af en evaluering af den tilskudsmodel, som blev indført i 2020 (Kultur- og Fritidsudvalget 20.2.2023 og 24.4.2023).

I foråret 2023 blev der fremlagt et samlet forslag til en ny tilskudsmodel med de følgende elementer:

- Der skal gives 50 pct. af standardtilskuddet til medlemmer under 25 år, der ikke er bosiddende i Tårnby Kommune, og standardtilskud til medlemmer under 25 år fra Tårnby.
- Hvis foreningernes medlemssammensætning efter to år ikke lever op til kriteriet om, at størstedelen skal komme fra Tårnby Kommune, så gives der kun tilskud til borgere under 25 år fra Tårnby.
- Der reserveres et beløb fra puljen til medlemstilskuddet til en fritidsvejleder.
- Foreningerne får 50 pct. af standardtilskuddet for medlemmer i alderen 0-4 år.
- Medlemmer med handicap i relation til aktiviteten udløser dobbelt medlemstilskud.
- Medlemstilskuddet kan ikke overstige indtægter fra kontingentbetalingen for unge under 25 år

Forslag til ny medlemstilskudsmodel, april 2023

Efter en høringsfase blev den nye model vedtaget i juni 2023 med ikrafttrædelse 1. januar 2024. I den endelige model blev tilskuddet til de 0-4-årige ikke halveret, men ellers blev

⁴ Herunder blev der på forvaltningsniveau udarbejdet en fælles rapport (Københavns Kommune og Tårnby Kommune 2022) <https://dagsordener.taarnby.dk/vis?Referat-Kultur--og-Fritidsudvalget-d.13-06-2022-kl.15.00&id=88a36065-ce07-492a-af2b-66ea50c158e3>

alle de ovenstående elementer vedtaget (Kultur- og Fritidsudvalget 19.6.2023). Boks 2 viser de centrale elementer i den gældende model.

Boks 2: Gældende model for medlemstilskud i Tårnby Kommune

- Medlemmer med bopæl i Tårnby: Standardtilskud
- Medlemmer med bopæl andre steder: 50 pct. af standardtilskud
- Medlemmer med bopæl i Tårnby og har handicap i forhold til aktiviteten: Dobbelt tilskud

Størrelsen på tilskuddet kan variere fra år til år. Det afhænger af det samlede antal medlemmer under 25 år. Tilskuddet kan ikke overstige kontingentindbetalingen.

Hvis en forening ikke opfylder godkendelseskriteriet, gives der kun medlemstilskud i forhold til borgere under 25 år fra Tårnby Kommune. Når kriteriet opfyldes igen, vil foreningen kunne få tilskud i forhold til alle medlemmer under 25 år.

Medlems- og aktivitetstilskud i et landsdækkende perspektiv

Videncenter for Folkeoplysning har igennem de senere år undersøgt kommunernes aktiviteter, økonomi og procedurer på folkeoplysningsområdet gennem undersøgelsen 'Folkeoplysningen i kommunerne'. Med udgangspunkt i denne undersøgelse vil den følgende analyse sætte fokus på, hvordan tilskudsmodellen i Tårnby Kommune ser ud sammenlignet med landets øvrige kommuner – både når det gælder tilskudsmodellens udformning og medlemstilskuddets størrelse. Først følger dog et kort overblik over folkeoplysningslovens bestemmelser på området.

Om lovens bestemmelser for medlems- og aktivitetstilskud

Folkeoplysningsloven sætter de overordnede rammer for kommunernes støtte til de folkeoplysende foreninger.

Ifølge loven har kommunerne pligt til at yde tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år, som foregår i folkeoplysende foreninger (Folkeoplysningslovens § 15), men der er ingen lovmæssige krav til tilskuddets størrelse. Også når det gælder udformningen af tilskudsmodellen har kommunerne store frihedsgrader, så længe der er tale om objektive kriterier (Folkeoplysningslovens § 19). Som følge af de muligheder, rammelovgivningen giver, er der store forskelle i såvel kriterier som tilskudsniveau på tværs af landets kommuner (Thøgersen et al. 2025).

I relation til den nye tilskudsmodel i Tårnby Kommune er det derudover relevant at nævne folkeoplysningslovens bestemmelser vedrørende medlemmernes bopæl. Inden for den folkeoplysende voksenundervisning er der i folkeoplysningsloven en bestemmelse om medlemkommunal refusion. Det betyder i praksis, at en kommune kan opkræve refusion for de aftenskoledeltagere, som har bopæl i andre kommuner (folkeoplysningsloven, § 43). I 2025 modtog Tårnby Kommune således 941.000 kr. i refusion fra andre kommuner, mens de betalte 299.000 kr. Det viser, at der – også på aftenskoleområdet – er en tilstrømning af

udenbys kursister, som deltager i aktiviteter i Tårnby Kommune. Den største andel af den mellemkommunale refusion kommer fra Københavns Kommune⁵.

Når det gælder det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, er der imidlertid ingen tilsvarende bestemmelser om mellemkommunal refusion. Det skyldes, at det – på grund af de mange forskellige tilskudsmodeller og procedurer på tværs af kommunerne – ikke er muligt at indføre en tilsvarende regel. Det fremgår ikke direkte af lovteksten, hvordan kommunerne så skal forholde sig til problemstillingen. Spørgsmålet om kommunernes tilskudsmæssige forpligtelser over for udenbys medlemmer og foreningernes praksis i forhold til disse medlemmer er derfor en interessant principiel problemstilling, som også kan diskuteres i relation til folkeoplysningslovens princip om, at foreningerne som udgangspunkt skal være åbne for alle. Men ifølge KL's kommenterede udgave af folkeoplysningsloven, fortolker KL det sådan, at kommunerne ikke er tilskudsmæssigt forpligtet over for udenbys borgere (KL 2014, 28).

Medlemmernes bopæl kan også være væsentlige i afgørelsen af, om en forening i første omgang kan blive godkendt som folkeoplysende forening. Ifølge folkeoplysningsloven skal den enkelte forening være hjemmehørende i tilskudskommunen for at blive godkendt som folkeoplysende forening (folkeoplysningsloven § 4, stk.2, litra 6). Ifølge KL's kommenterede udgave af folkeoplysningsloven afgør kommunalbestyrelsen "ud fra en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger, om foreningen har en sådan tilknytning til kommunen, at den opfylder kravet om at være hjemmehørende dér" (KL 2014, 12)⁶.

Disse godkendelseskriterier er ikke behandlet systematisk i tidligere analyser af kommunernes praksis på landsplan, og de er heller ikke nødvendigvis uddybet i de kommunale tilskudsordninger og folkeoplysningspolitikker. Derfor indgår godkendelseskriterierne heller ikke i den følgende analyse af tendenserne på landsplan. Blot kan det konstateres, at der er andre kommuner, der – ligesom Tårnby Kommune – eksplicit forholder sig til medlemmernes bopæl i deres godkendelseskriterier. Det gælder f.eks. også nabokommunen København, som har følgende kriterier i deres retningslinjer:

"Foreninger, der søger tilskud i Københavns Kommune, skal have hjemsted og gennemføre foreningens primære aktiviteter i Københavns Kommune. Hovedreglen er, at hovedparten af foreningens medlemmer skal bo i København. Undtagelsen er, at hvis en forenings medlemmer kommer fra flere kommuner, vil foreningens hjemsted som udgangspunkt være i den kommune, hvor flest medlemmer er bosat."

Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i København 2025, 44

Udformningen af medlemstilskuddet på landsplan

Som følge af folkeoplysningslovens frie rammer til at fastlægge en tilskudsmodel, der passer til de lokale behov og prioriteringer, er der mange forskellige tilskudsmodeller i spil på

⁵ Opgørelser over mellemkommunal refusion i 2025, stillet til rådighed af Tårnby Kommune.

⁶ Ifølge et hyrdebrev fra Kulturministeren i 2025 er det dog op til kommunalbestyrelsen af vurdere, om en forening kan være hjemmehørende i flere kommuner (Kulturministeriet 2025).

tværs af landets kommuner. I det følgende sammenlignes Tårnby Kommunes medlemstilskudsmodel med tendenserne på landsplan med fokus på de følgende fire temaer:

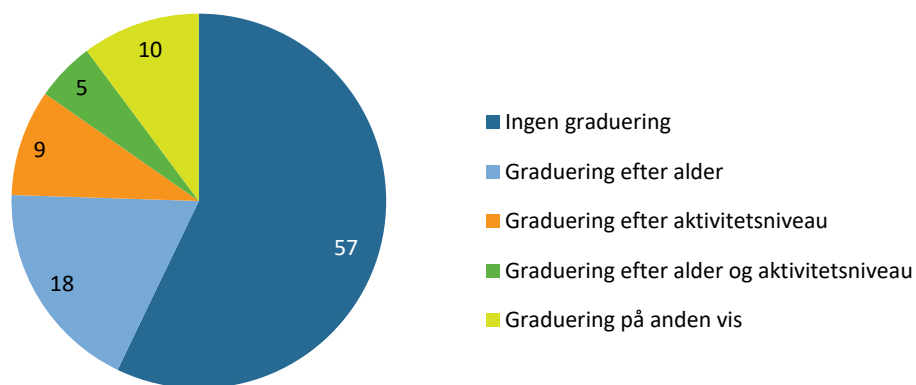
- Graduering af medlems- og aktivitetstilskud
- Anvendelse af bopælskrav
- Loft på medlems- og aktivitetstilskud
- Forhøjet tilskud til medlemmer med handicap

Graduering af medlems- og aktivitetstilskud

En første sontring er, om kommunerne giver det samme tilskud til alle medlemmer, eller om tilskuddet på den ene eller den anden måde er gradueret – typisk efter alder eller aktivitetsniveau. I Tårnby Kommunes medlemstilskudsmodel modtager alle foreninger et beløb pr. medlem under 25 år – hvis der ses bort fra de udenbys medlemmer og medlemmer med handicap.

Som figur 4 viser, har 57 pct. af kommunerne – ligesom Tårnby Kommune – ingen graduering, hvilket betyder, at de giver det samme tilskud til alle betalende medlemmer. Men som det fremgår, er der mange kommuner, der graduerer på forskellig vis – typisk efter alder, aktivitetsniveau eller begge dele. Det kan diskuteres, om Tårnby Kommunes nuværende model burde indgå under 'graduering på anden vis'. Det er dog ikke valgt her, da de formuleringer fra de kommunale tilskudsordninger, der omhandler medlemmernes bopæl, er behandlet separat i den landsdækkende analyse.

Figur 4: Graduering af medlems- og aktivitetstilskud på landsplan (pct.)

Figuren viser, hvordan kommunerne fordeler deres medlems- og aktivitetstilskud. Oplysningerne baserer sig på en gennemgang af de kommunale tilskudsordninger (n=98 kommuner). Kilde: 'Folkeoplysningen i Kommunerne' (Thøgersen et al. 2025).

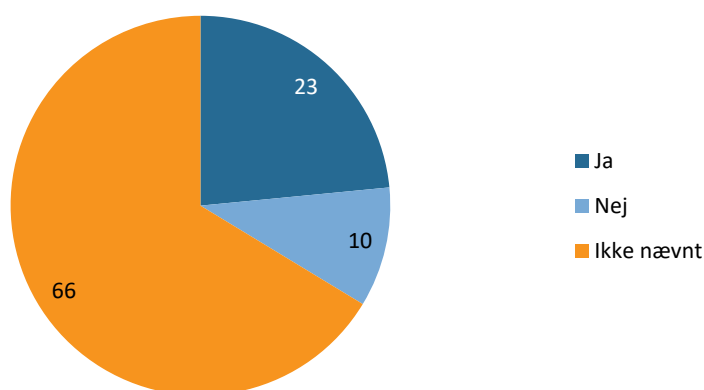
Der er således mange forskellige modeller for medlemstilskud i spil, men flertallet af kommunerne har – lige som Tårnby Kommune – en simpel model, hvor foreningerne modtager det samme tilskud for medlemmer uanset alder og aktivitetsniveau.

Anvendelse af bopælskrav

Som nævnt ovenfor har kommunerne på foreningsområdet ikke krav på mellemkommunal refusion, som det er tilfældet på aftenskoleområdet. Kommunerne er derfor heller ikke tilskudsmæssigt forpligtet over for udenbys borgere, men kan selv beslutte, hvorvidt bopælskravet indgår i deres tilskudskriterier.

Som figur 5 viser, har 66 pct. af kommunerne ikke nævnt bopælskravet i deres tilskudsordning. Det kan ikke afgøres med sikkerhed, hvad det betyder, men det kan antages, at disse kommuner giver tilskud til alle foreningsmedlemmer. 23 pct. af kommunerne har angivet, at de anvender et bopælskrav, mens 10 pct. af kommunerne eksplicit har angivet, at de giver tilskud til alle tilskudsberettigede medlemmer uanset bopæl.

Figur 5: Anvendelse af bopælskrav (pct.)

Figuren viser, i hvilken udstrækning kommunerne i deres tilskudsordninger har angivet, at der er bopælskrav i forhold til tilskudsberettigelse (n=98 kommuner). Figuren summerer kun til 99 pct. pga. afrunding. Svarkategorierne 'ja' og 'nej' dækker over de kommuner, der eksplicit har angivet i deres tilskudsordninger, at de henholdsvis har eller ikke har bopælskrav i forhold til tilskudsberettigelse. Kilde: 'Folkeoplysningen i kommunerne' (Thøgersen et al. 2025).

Tårnby Kommune tilhører altså de 23 pct. af landets kommuner, hvor bopælskravet er i spil i beregningen af medlems- og aktivitetstilskuddet. Selvom det klart mest udbredte er ikke at nævne bopælskravet, er det dermed ikke et særsyn at sætte det i spil. Lidt over halvdelen af de kommuner, der nævner bopælskravet, er sjællandske kommuner, men ellers er der ingen klare mønstre i udbredelsen.

Som tabel 5 viser, er der store forskelle på, hvordan kommunerne beskriver bopælskravet. For langt de fleste (15 ud af 23 kommuner) fremgår det af deres tilskudsmodel, at tilskuddet kun omfatter medlemmer bosiddende i den pågældende kommune. For de øvrige kommuner er der – lige som i Tårnby Kommune – tale om en modificeret model.

Der findes mange forskellige udgaver af de modificerede modeller. For de fleste af disse kommuner er der tale om en model, hvor der er en grænse for, hvor stor en andel de udenbys medlemmer må udgøre, før tilskuddet reduceres, men det er forskelligt, hvor grænsen ligger, og hvordan reduktionen sker.

Der er kommuner med ordninger, som minder om ordningen i Tårnby Kommune, hvor der ikke gives tilskud til udenbys medlemmer, hvis de overstiger en vis andel af det samlede medlemstal. Ordningen i Tårnby Kommune skiller sig dog ud ved at operere med forskellige tilskudsniveauer til indenbys og udenbys medlemmer blandt de foreninger, der er berettigede til tilskud for udenbys medlemmer. Derudover skiller modellen sig ud ved, at det først er, når en anden kommune end Tårnby Kommune udgør den største gruppe af medlemmer, at tilskuddet til udenbys medlemmer bortfalder helt.

Tårnby Kommunes model er dermed betydeligt mere lempelig end modellerne i de kommuner, der slet ikke giver tilskud til udenbys medlemmer. Modellen afspejler en løsning, der ligger imellem de kommuner, der ikke giver tilskud til udenbys medlemmer, og de, der kun gør, hvis de ikke overstiger 50 pct. af medlemmerne.

Tabel 5: Hvordan er bopælskravet formuleret i de kommunale tilskudsmodeller?

	Antal kommuner	Uddybende eksempler
Kun tilskud til medlemmer med bopæl i kommunen	15 (Favrskov, Hørsholm, Jammerbugt, Kerteminde, Køge, Lejre, Lemvig, Middelfart, Roskilde, Samsø, Slagelse, Solrød, Stevns, Struer, Syddjurs)	I Jammerbugt Kommune kan du søge om aktivitetstilskud til medlemmer, som er under 25 år og bosiddende i kommunen.
Modificeret model	8 (Allerød, Brønderslev, Furesø, Hedensted, Hillerød, Ishøj, Tårnby, Ærø)	- For at kunne få udbetalt det fulde aktivitetstilskud skal mindst 50 pct. af foreningens samlede antal medlemmer være bosiddende i Allerød Kommune. Er dette ikke tilfældet, sker der en procentuel reduktion i tilskuddet pr. medlem under 25 år svarende til den procentuelle andel af udenbys medlemmer, der overstiger 50 pct. Medlemmer med handicap tæller som bosiddende i Allerød Kommune uanset bopælskommune. - Hvis mere end 20 pct. af foreningens samlede medlemstal under 25 år er bosiddende uden for Brønderslev Kommune, reduceres medlemstallet. - Furesø Kommune giver også tilskud til medlemmer under 25 år, som ikke bor i Furesø Kommune. Tilskuddet til unge fra andre kommuner kan dog maksimalt udgøre 25 pct. af tilskuddet til medlemmer under 25 år, som har bopæl i Furesø Kommune. - I en tilskudsmodtagende forening skal mere end 50 pct. af medlemmerne på opgørelsestidspunktet have bopæl i Hedensted Kommune. Hvis dette ikke er tilfældet, opnås kun tilskud til de medlemmer, som har bopæl i kommunen. - Hvis flertallet af foreningens tilskudsberettigede medlemmer er bosiddende i andre kommuner, yder kommunen kun tilskud til de medlemmer, der har bopæl i Hillerød Kommune. - For politiske ungdomsforeninger ydes der medlemstilskud til medlemmer bosiddende i Ishøj Kommune.

		• Medlemmer med bopæl andre steder end Tårnby får 50 pct. af standardtilskuddet – hvis Tårnby er den kommune, flest medlemmer kommer fra – ellers gives der ikke tilskud til udenbys. • Det skal dokumenteres, at mindst 75 pct. af alle aktive medlemmer har bopæl i Ærø Kommune, for at modtage tilskud.
--	--	---

Tabellen bygger på kommunale tilskudsordninger indsamlet i forbindelse med undersøgelsen 'Folkeoplysningen i kommunerne' i perioden 2024-25.

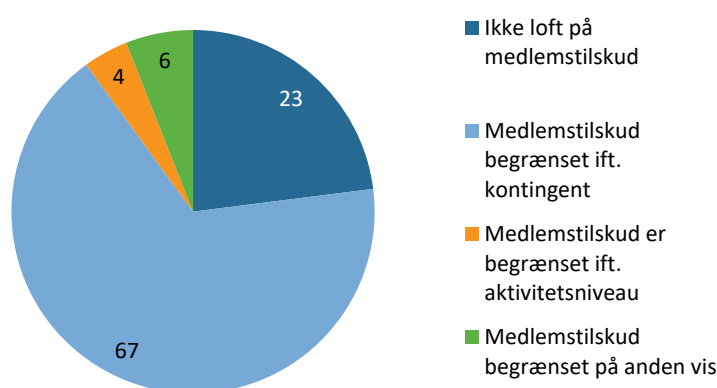
Det skal understreges, at den ovenstående analyse udelukkende bygger på kommunernes tilskudsmodeller, som er indsamlet i forbindelse med 'Folkeoplysningen i kommunerne'. Det vides dermed ikke, hvordan tilskudsmodellerne administreres i praksis. Derudover kan der være sket ændringer i modellerne, siden tilskudsordningerne blev indsamlet i 2024-25.

Loft på medlems- og aktivitetstilskuddets størrelse

Som en del af den nye tilskudsmodel har Tårnby Kommune genindført et loft over medlemstilskuddet, så det ikke kan overstige foreningens indtægter fra medlemskontingent.

Her viser tallene på landsplan, at det er en meget udbredt praksis at sætte loft over medlemstilskuddets størrelse. Figur 6 viser, at alt i alt 77 pct. af kommunerne har et loft på medlems- og aktivitetstilskuddet for at sikre, at den kommunale støtte ikke er uforholdsmæssig stor i forhold til foreningernes øvrige indtægter. Som figuren også viser, er der forskel på, hvordan kommunerne begrænser deres medlemstilskud, men en begrænsning relateret til kontingentets størrelse er langt det mest udbredte. De fleste af disse kommuner angiver – ligesom i Tårnby Kommune – at tilskuddet ikke må overstige kontingentbetalingen, men der er også eksempler på, at grænsen sættes andre steder.

Figur 6: Loft på medlems- og aktivitetstilskuddets størrelse (pct.)

Figuren viser, i hvilken udstrækning kommunerne i deres tilskudsordninger har angivet begrænsninger for tilskuddets størrelse (n=98 kommuner). Kilde: 'Folkeoplysningen i kommunerne' (Thøgersen et al. 2025).

Forhøjet tilskud til medlemmer med handicap

Den sidste ændring i Tårnby Kommunes tilskudsmodel, som kan sættes i relation til tendenserne på landsplan, handler om indførelsen af muligheden for forhøjet tilskud til medlemmer med handicap.

Ifølge folkeoplysningsloven har kommunerne mulighed for at yde forhøjet tilskud til særlige aktivitetsformer og personer med særlige behov (Folkeoplysningsloven, § 19, stk. 2). I 'Folkeoplysningen i kommunerne' har 37 pct. af kommunerne angivet, at de benytter denne mulighed, og for langt de fleste af disse kommuner drejer det sig om forhøjet tilskud til medlemmer med handicap.

En uddybende gennemgang af de kommunale tilskudsordninger viser dog, at der samlet set er endnu flere kommuner – i alt 52 pct. – der støtter medlemmer med handicap på en eller anden måde. Det skyldes, at det ovenstående knytter sig specifikt til forhøjet medlems- og aktivitetstilskud, mens det også er muligt at støtte på anden vis. Det kan f.eks. være gennem et fast grundtilskud til handicapforeninger, forhøjet lokaletilskud, støtte til personlige hjælpere, særlige puljemidler eller tilsidesættelse af bopælskravet, som i eksemplet fra Allerød Kommune i tabellen ovenfor.

Der er samtidig variation i, hvilke kriterier kommunerne opstiller for, hvornår et medlem kvalificerer sig til at modtage særlig støtte. Nogle kommuner beskriver – ligesom i Tårnby Kommunes model – at et medlem kun kvalificerer sig til ekstra støtte, hvis medlemmet er handicappet i forhold til den aktivitet, der udøves. Andre uddyber, hvilke typer af handicap eller hvilke typer af aktiviteter det særlige tilskud omfatter.

Samlet set er det dermed en udbredt praksis at give særlig støtte til medlemmer med handicap i folkeoplysende foreninger. Datagrundlaget på landsplan giver dog ikke mulighed for at belyse, hvor meget den særlige støtte fylder økonomisk, eller hvilke dokumentationskrav foreningerne skal opfylde for at modtage den særlige støtte. Der findes dermed ikke oplysninger om, hvor mange kommuner der stiller krav om handicapertilklæringer, som der gøres i Tårnby Kommune, men kommunen har hentet inspiration fra Københavns Kommune, der har samme fremgangsmåde. Derudover er det en udbredt praksis på aftenskoleområdet, hvor mere end halvdelen af kommunerne stiller krav om handicapertilklæringer (Thøgersen et al. 2025, 58).

Medlems- og aktivitetstilskuddets størrelse på landsplan

Ud over tilskudskriterierne, som er belyst ovenfor, er det også interessant at sætte medlems- og aktivitetstilskuddets størrelse ind i et landsdækkende perspektiv. På foreningsområdet har kommunerne frie hænder til at fastlægge tilskuddets størrelse, og derfor er der også her stor variation på tværs af kommuner.

I den følgende sammenligning med det landsdækkende billede tages der udgangspunkt i kommunernes besvarelser af 'Folkeoplysningen i kommunerne', som bygger på regnskabsdata fra 2023, og hvor tilskuddet pr. medlem er beregnet gennem kommunernes angivelse af

de samlede udgifter til medlems- og aktivitetstilskud samt antallet af medlemmer i de folkeoplysende foreninger under 25 år.

I tabel 6 ses en oversigt over kommunernes gennemsnitlige tilskud pr. medlem under 25 år fordelt på kommunetyper. I den typologi, der anvendes her, er Tårnby Kommune kategoriseret som en 'mellemkommune'.

Som det fremgår af tabellen, giver kommunerne gennemsnitligt 295 kr. i tilskud pr. medlem under 25 år, men der er store forskelle i tilskuddets størrelse på tværs af kommunetyper. Generelt er det højere i bykommuner og mellemkommuner end i yder- og landkommuner.

Specifikt for mellemkommunerne, som er den kategori, Tårnby Kommune tilhører, lå tilskuddet i 2023 gennemsnitligt på 296 kr. pr. medlem under 25 år. Med et tilskud på 508 kr. pr. medlem under 25 år, ligger Tårnby Kommune dermed højt. Både sammenlignet med landsplan og sammenlignet med de øvrige mellem- og bykommuner. Også når det gælder tilskuddet pr. indbygger ligger Tårnby Kommune højt sammenlignet med de øvrige kommuner på landsplan.

Tabel 6: Tilskud fordelt på kommunetyper (gennemsnit i kr.)

	Tilskud pr. foreningsmedlem under 25 år	Tilskud pr. indbygger	Antal kommuner, som indgår i beregningen
Yderkommune	246	47	13/13
Landkommune	247	49	20/25
Mellemkommune	296	54	10/12
Bykommune	358	70	25/30
Gennemsnit	295	57	68/80
Tårnby Kommune	508	121	-

Tabellen viser det gennemsnitlige tilskudsniveau på tværs af kommunetyper og bygger på 1) indberettede tal i forbindelse med spørgeskemaet 'Folkeoplysningen i kommunerne' (tilskud pr. foreningsmedlem: n=68; tilskud pr. indbygger: n=80). Kommunen er medtaget på variablen for medlemstal, hvis den har angivet medlemstal for mindst to ud af tre foreningstyper. Kommunen er medtaget på variablen for tilskud, hvis den har angivet tilskud for to ud af tre typer *eller* et samlet tilskud på tværs af typer og 2) tilskud pr. indbygger ud fra kommunale regnskaber (n=98). Halsnæs Kommune er ikke medtaget i samtlige beregninger, da kommunen er en outlier.

I sammenligningen på tværs af kommuner er det vigtigt at være opmærksom på, at medlemstilskuddet kun udgør en del af det samlede billede. Støtten til de folkeoplysende foreninger omfatter derudover adgang til offentlige lokaler, eventuelt lokaletilskud, puljemidler og øvrig bistand fra kommunerne. Der er derfor rigtig mange forhold, der har betydning for foreningslivets samlede vilkår i en kommune, som er uden for denne analyses rammer.

Derudover er det en væsentlig pointe, at der på landsplan ikke ses nogen positiv sammenhæng mellem niveauet i kommunernes medlemstilskud og udbredelsen af foreninger og

medlemmer. Det er dermed ikke sådan, at et højt medlemstilskud automatisk fører til flere foreninger og flere medlemmer (Thøgersen et al. 2025).

Ses der specifikt på Tårnby Kommune, har kommunen dog både mange folkeoplysende foreninger og mange foreningsmedlemmer sammenlignet med billedet på landsplan. Som tabel 7 viser, er der færre indbyggere pr. forening og færre indbyggere pr. medlem under 25 år i Tårnby Kommune sammenlignet med landets øvrige kommuner. Når det gælder medlemstætheden, hænger den høje tæthed givetvis sammen med de mange udenbys medlemmer, som deltager i foreningslivet i Tårnby Kommune.

Forskellene på tværs af kommuner bør derudover ses i lyset af, at der kan være forskellige kriterier for, hvornår en forening kategoriseres som en folkeoplysende forening. Her tyder Tårnby Kommunes foreningslister på, at kommunen anvender en bred definition af folkeoplysende foreninger, hvilket kan være medvirkende til, at kommunen har en høj medlems- og foreningstæthed sammenlignet med andre kommuner.

Tabel 7: Medlemstæthed – fordelt på kommunetyper

	Gennemsnitligt antal indbyggere pr. aktivitetsmedlem under 25 år	Gennemsnitligt antal indbyggere pr. folkeoplysende forening
Yderkommune	5,3	338
Landkommune	4,9	335
Mellemkommune	5,1	442
Bykommune	5,4	552
Gennemsnit	5,2	430
Tårnby Kommune	4	316

Tabellen viser 1) medlemstætheden – beregnet som antal indbyggere pr. tilskudsberettigede aktivitetsmedlemmer under 25 år: n=69 – fordelt på kommunetyper. Kommunen er kun medtaget i beregningen, hvis den har angivet medlemstal for mindst to ud af tre foreningstyper for medlemmer under 25 år; 2) foreningstætheden – beregnet som antal indbyggere pr. godkendt folkeoplysende forening: n=77 – fordelt på kommunetyper. Kommunen er kun medtaget i beregningen, hvis den har angivet antal foreninger for mindst to ud af tre foreningstyper. Samtlige beregninger er uden Halsnæs Kommune, som er en outlier.

Opsamling – Tårnby Kommunes tilskudsmodel i et landsdækkende perspektiv

Først og fremmest viser sammenligningen med tendenserne på landsplan, at Tårnby Kommunes medlemstilskud ligger på et højt niveau sammenlignet med landets øvrige kommuner. Når det gælder udformningen af medlemstilskuddet, er der flere nuancer i sammenligningen med landsplan. Det er udbredt at have en model, som ikke graduerer efter alder, aktivitetsniveau mv., mens det er mindre udbredt at anvende bopælskrav, som dog er i spil i 23 pct. af kommunerne. Blandt de kommuner, der anvender bopælskrav, er det mest udbredte slet ikke at give tilskud til udenbys medlemmer, mens færre har en modificeret model, som det er tilfældet i Tårnby Kommune. Når det gælder loft på medlemstilskuddet, er det en udbredt model på landsplan. Det er også almindeligt at give særlig støtte til medlemmer med handicap, men støtten udformes på mange forskellige måder på tværs af kommunerne (se også tabel 1 i hovedresultaterne for et samlet overblik).

DEL 2: UDVIKLINGEN I MEDLEMS- TILSKUD OG MEDLEMMER

Del 2: Udviklingen i medlemstilskud og medlemmer

Dette kapitel belyser udviklingen i det økonomiske støtteniveau til foreningerne. Derudover vil medlemsudviklingen i foreningslivet før og efter den nye tilskudsordnings ikrafttræden – herunder fordelingen på indenbys og udenbys medlemmer – blive belyst. Begge dele bygger på oversigter stillet til rådighed af Tårnby Kommune.

Medlemstilskuddet til de folkeoplysende foreninger

Hovedgrebet i den nye tilskudsmodel er at omfordele støttekroner fra udenbys medlemmer til Tårnby-medlemmer. I dette afsnit ses der på udviklingen i medlemstilskud, herunder de enkelte foreningers tilskudsniveau før og efter den nye ordning, og hvordan sammensætning af tilskud til indenbys og udenbys medlemmer har udviklet sig.

Det samlede medlemstilskud i 2026 ligger på 4.976.918 kr., og det er fordelt på 65 tilskudsmodtagere.⁷ Flertallet af foreninger – 59 pct. – har fået forøget deres tilskud, hvis man sammenligner den nye ordning med den gamle ordning med udgangspunkt i medlemstilskuddet fra 2026 (se tabel 8). På den anden side er der også flere foreninger, der har fået væsentligt mindre i tilskud: 22 pct. har fået reduceret deres tilskud med mere end 30 pct. på den nye ordning. De har i gennemsnit fået 47.000 kr. mindre, og gennemsnittet påvirkes især af én forening, der har fået 400.000 kr. mindre i tilskud⁸.

⁷ Der er 73 folkeoplysende foreninger i Tårnby Kommune med medlemmer under 25 år. Der er imidlertid kun 65 foreninger, der har fået udbetalt tilskud i 2026. Én forening har fået reduceret medlemstilskuddet til 0 kr. i 2026, fordi foreningen ikke har kontingentindtægter for medlemmer under 25 år. Én forening har mistet tilskuddet for udenbys medlemmer grundet majoritetsprincippet – foreningen har samtidig ingen medlemmer under 25 år bosat i Tårnby. De resterende foreninger har frasagt sig tilskud, selvom de er tilskudsberettigede.

⁸ Hvis Svømmeklubben KVIK fraregnes, er gennemsnittet 22.000 kr. Foreningen ville have modtaget 22 pct. af det samlede medlemstilskud under den gamle ordning i 2026, men under den gældende, nye tilskudsordning modtog de 14 pct af det samlede tilskud.

Tabel 8: Medlemstilskud under den nye ordning sammenlignet med den gamle ordning

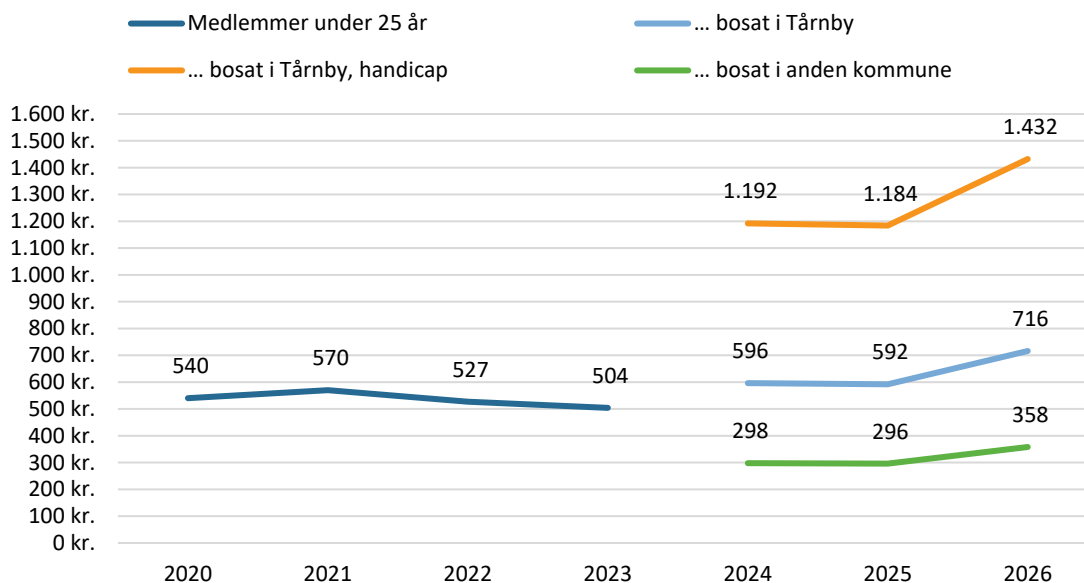
	Antal foreninger	Pct. Foreninger	Antal medlemmer*	Forskel i kr. mellem ny og gammel ordning**
Over 30 pct. mere	10	15	285	36.372
10-30 pct. mere	19	28	220	12.161
0-10 pct. mere	11	16	230	4.199
0-10 pct. mindre	4	6	180	- 331
10-30 pct. mindre	5	7	118	- 2.518
Over 30 pct. mindre	15	22	320	- 47.123
Afventer afklaring	4	6	-	-
Total	68 ⁹	100	-	-

Tabellen viser medlemstilskuddets udvikling, når man sammenligner den nye tilskudsordning med den gamle. Tallene tager udgangspunkt i medlemstilskuddet fra 2026, og forskellen er udregnet ved at opstille en kontrafaktisk situation, hvor medlemstilskuddet ville have fulgt uddelingsprincipperne før den nye tilskudsordning i 2024. Fire foreninger har modtaget et ekstraordinært tilskud i 2026, men de er alligevel medtaget i beregningen. Fire foreninger afventer afklaring om deres præcise medlemstilskud, og de er ikke medtaget i beregningen. *Gennemsnitligt antal medlemmer uanset alder eller bopælsstatus; **Gennemsnitlig forskel i kroner mellem den nye og gamle ordning.

Figur 7 viser, hvordan tilskudssatsen pr. foreningsmedlem under 25 år har udviklet sig over tid. Det ses, at der for 2020 til 2023 var én sats uanset medlemmets bopælsstatus – men fra 2024 overgik kommunen til den nye ordning, hvor tilskuddet nu differentieres efter bopælsstatus. Samtidig gives der forhøjet tilskud til medlemmer med handicap ift. aktiviteten.

⁹ Der er 65 foreninger, der har fået udbetalt tilskud, men analysen medtager tre yderligere foreninger: To foreninger er blevet reduceret til 0 kr. efter den nye tilskudsordning. Én forening har frasagt sig tilskud på et tidspunkt i processen.

Figur 7: Udvikling i Tårnby Kommunes tilskudssats pr. foreningsmedlem (kr./medlem)

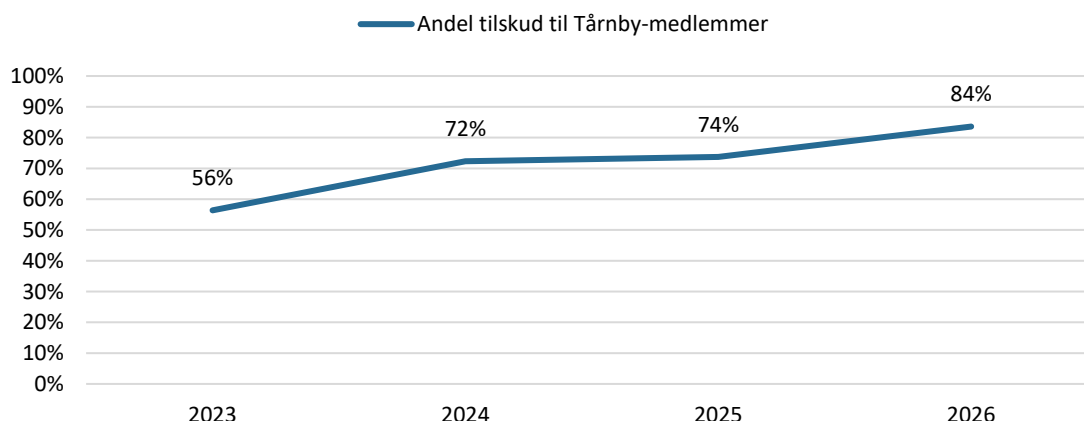

Figuren viser udviklingen i tilskudssatser pr. foreningsmedlem under 25 år. Tårnby Kommunes egen opgørelse.

Taksterne for tilskud pr. medlem steg markant fra 2025 til 2026 – en stigning på 21 pct. Det skyldes den mekanisme, der trådte i kraft fra 2026, hvor foreninger med en højere andel medlemmer fra en anden kommune end Tårnby mister deres tilskud til udenbys medlemmer. Det sparede beløb bliver i puljen og medfører et højere tilskud pr. medlem – også til indenbys medlemmer blandt de foreninger, der mister deres tilskud til udenbys medlemmer. Den store stigning i tilskudssatserne skal ses i lyset af, at flere af de foreninger, der har mistet deres tilskud, har mange udenbys medlemmer. Hvis foreningerne får vendt deres medlemsfordeling i fremtiden, så de får et overtal af Tårnby-medlemmer, falder tilskuddet pr. medlem igen.

Omfordelingen af tilskudsmidler understreges videre i figur 8, der viser udviklingen i Tårnby-medlemmernes andel af det samlede medlemstilskud fra 2023 til 2026. Før den nye tilskudsordnings ikrafttrædelse i 2023 fik Tårnby-medlemmerne 56 pct. af tilskuddet. Den nye ordning i 2024 ændrede fordelingen mærkbart, og andelen i 2024-2025 lå på godt 70 pct. I 2026 steg andelen endnu mere – op til 84 pct. – og det skyldes samme mekanisme som beskrevet tidligere. Der har således været en betydelig omfordeling af tilskudsmidler i perioden.

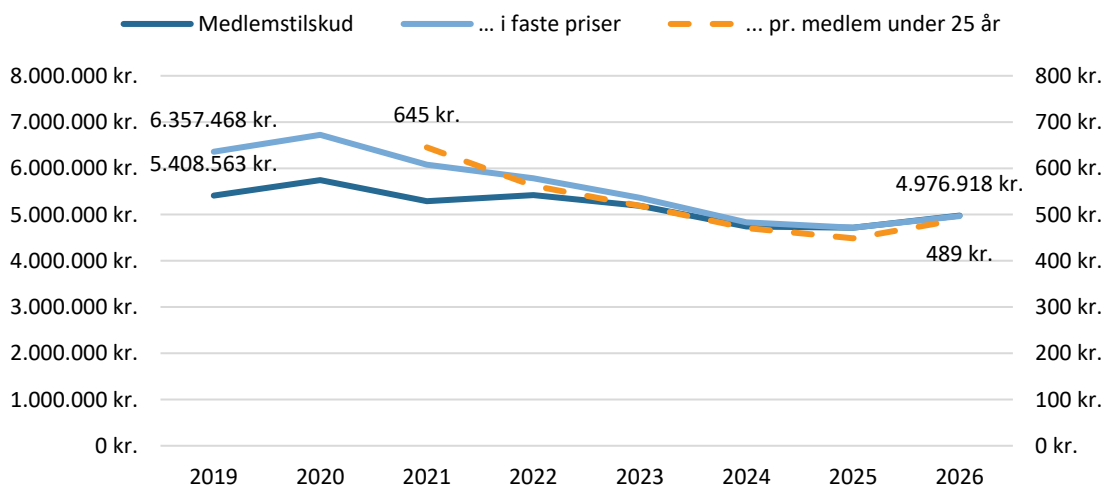
Figur 8: Udviklingen i Tårnby-medlemmers andel af det samlede medlemstilskud (pct.)

Figuren viser Tårnby-medlemmers andel af det samlede medlemstilskud fra 2023 til 2026. Tilskudstallene for 2024 og 2025 afviger en smule fra de senere tal i rapporten for det samlede medlemstilskud. Det skyldes, at der skete en mindre korrektion ifm. udbetalingen af tilskud, og i disse tal er medlemsfordelingen ikke opgjort. Tilskudstallet for 2026 medregner de foreninger, der i tabel 8 står som 'under afklaring'. Tilskuddet for 2026 kan derfor afvige lidt fra den reelle udbetaling.

I figur 9 ses udviklingen i den samlede tilskudspulje og udviklingen pr. foreningsmedlem under 25 år (uanset bopæl). Medlemstilskuddet er både vist i løbende og faste priser, hvor sidstnævnte korrigerer for den generelle inflation i samfundet. Udregningen pr. foreningsmedlem tager udgangspunkt i faste priser, og denne opgørelse er medtaget for at kontrollere for udsving i medlemstallet.

Figur 9: Udvikling i medlemstilskud

Figuren viser udviklingen i medlemstilskud fra 2019 til 2026. Medlemstilskuddet er både udregnet i løbende og faste priser. Derudover er det udregnet som tilskud pr. foreningsmedlem under 25 år (uanset bopæl) – denne udregning tager udgangspunkt i faste priser. De faste priser er udregnet vha. 'Forbrugerprisindekset': <https://www.statistikbanken.dk/pris01>. Foreningens medlemstal er medtaget uanset, om foreningen får tilskud for medlemmerne – f.eks. er de udenbys medlemmer, der ikke længere er tilskudsberettigede i 2026, også medtaget i beregningen. Tilskudstallet for 2026 medregner de foreninger, der i tabel 8 står som 'under afklaring'. Tilskuddet for 2026 kan derfor afvige lidt fra den reelle udbetaling. Alle tal i figuren kan findes i tabel 19 i bilagsmateriale.

Over tid har det samlede medlemstilskud været nedadgående. I løbende priser lå tilskuddet på 5,4 mio. kr. i 2019, og i 2026 ligger tilskuddet på 5 mio. kr. Altså en forskel på 400.000 kr. Forskellen er dog væsentligt større, hvis man ser på det priskorrigerede tilskud, hvor der er en forskel på 1,390 mio. kr. mellem 2019 og 2026. Den samme nedadgående trend ses, hvis tilskuddet udregnes pr. medlem under 25 år. På landsplan ses trenden ikke i samme grad, når man ser på de kommunale regnskaber for perioden 2019-2025 – men set i et længere perspektiv, helt tilbage til 2007, er medlemstilskuddet generelt nedadgående målt i faste priser, og især når man sammenligner med 2007-2008 (Thøgersen et al. 2025, 95).

I sammenligningen af medlemstilskud over tid er det vigtigt at have øje for, at tilskuddet i 2019 både indeholder medlemstilskud, trænerstilskud, kursustilskud og lejrtilskud. De supplerende puljetilskud blev dog en del af det samlede medlemstilskud efter 2019 for at gøre tilskudsmodellen mere simpel. I 2020 blev der uddelt ekstraordinære tilskud som følge af coronakrisen, og i 2022 var der budgetoverskridelse som følge af, at der kom flere medlemmer end antaget samtidig med, at der ikke var et øvre loft over det samlede medlemstilskud. Derudover blev den samlede pulje i 2024 reduceret for at finansiere en fritidsvejleder samt kontingent og udstyr til de borgere, der er kvalificeret til et fritidspas¹⁰. Midlerne er dermed ikke blevet fjernet fra fritidsområdet, men går til andre formål. Det understreger, at man skal have øje for flere ting, når man vurderer den kommunale støtte til foreningslivet.

Derudover er det vigtigt at understrege, at tilskudsniveauet i Tårnby Kommune – som belyst i del 1 – stadig ligger højt sammenlignet med landets øvrige kommuner.

Medlemmer i de folkeoplysende foreninger

Hovedgrebet i den nye tilskudsmodel er at omfordele støttekroner fra udenbys medlemmer til Tårnby-medlemmer. Det ovenstående afsnit viser, at det i høj grad er sket – men spørgsmålet er, om det har haft en effekt på medlemssammensætningen. Afsnittet her forsøger at besvare det spørgsmål ved at se på, om der er kommet flere Tårnby-medlemmer, siden den nye tilskudsordning trådte i kraft.

Der er flere grunde til at forvente, at antallet af Tårnby-medlemmer er steget. For det første er foreningerne blevet opfordret til at få flere Tårnby-medlemmer, og kommunen har oprettet en økonomisk pulje, som skal understøtte dette arbejde. Det gælder især de folkeoplysende foreninger, der allerede er godkendt, men som har flere medlemmer uden for Tårnby end i Tårnby, og som derfor ikke lever op til kommunens kriterier for, hvornår en forening er hjemmehørende i Tårnby Kommune. Hvis de skulle søge om godkendelse som folkeoplysende forening i dag, ville de derfor ikke blive godkendt. Derfor står der også i den gældende folkeoplysningspolitik, at de fremover skal leve op til kriteriet om at være hjemmehørende.

¹⁰ Fritidsvejlederens rolle er at hjælpe flere børn og unge ud i foreningslivet, og Tårnby Kommune betaler bl.a. op til 2300 kr. pr. barn til kontingent og udstyr. Derudover kommer fritidsvejlederens løn. Der er i alt afsat 800.000 kroner til fritidsvejledning, udstyr og fritidspas.

For det andet har foreningerne en økonomisk grund til at få flere Tårnby-medlemmer. De får kun halvt så meget i tilskud for et medlem uden for Tårnby som for et medlem fra Tårnby. Derudover kan en forening helt miste tilskuddet for medlemmer uden for Tårnby, hvis Tårnby Kommune i det tredje tilskudsår efter den nye ordnings ikrafttræden stadig ikke er den kommune, som den største andel af medlemmerne kommer fra. Det tredje tilskudsår er 2026.

Derudover er der grund til at forvente en stigning i antallet af indenbys medlemmer uanset alder. Når kommunen vurderer, om foreningen opfylder hjemmehørende-kriteriet, ses der nemlig på den samlede pulje af indenbys medlemmer relativt til udenbys medlemmer – det vil sige, at medlemmets alder ikke betyder noget i vurderingen.

Den samlede pulje af folkeoplysende foreninger anno 2026 består af 143 foreninger (se tabel 9). Ud af den pulje har 73 foreninger medlemmer under 25 år, og de falder således inden for rammen af folkeoplysningslovens tilskud til frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde. Der er dog kun 65 foreninger, der får medlemstilskud, og det skyldes hovedsageligt, at enkelte foreninger har frasagt sig tilskud, eller ikke oppebærer egne kontingentindtægter.

Tabel 9: Oversigt over folkeoplysende foreninger i Tårnby Kommune

	2026
Folkeoplysende foreninger	143
Foreninger med medlemmer under 25 år	73
Foreninger der har modtaget tilskud	65

Tabellen viser antallet af folkeoplysende foreninger i 2026 – heraf hvor mange der har medlemmer under 25 år, og hvor mange der har modtaget medlemstilskud.

De følgende analyser fokuserer specifikt på medlemstilskud og dermed på de foreninger, der er direkte påvirket af ændringerne i medlemstilskudsmodellen. Derfor ser analysen på udviklingen fra 2020 til 2025 blandt foreninger med mindst ét foreningsmedlem under 25 år¹¹ (se tabel 10). Foreningerne indberetter medlemstal med udgangspunkt i 1. oktober hvert år, så medlemstallet for 2026 findes endnu ikke.

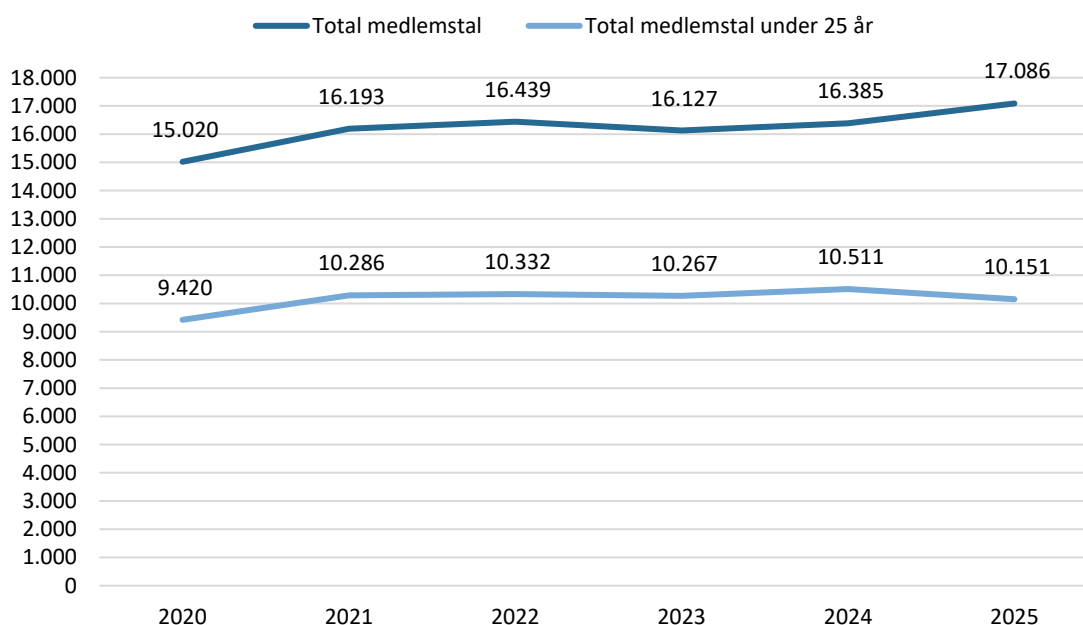
¹¹ I 2021 havde forvaltningen overført medlemstallet fra 2020 blandt de foreninger, der ikke indberettede i 2021. Disse foreninger er ikke medtalt i 2021, men det drejer sig kun om to foreninger med ti medlemmer under 25 år. Afgrænsningen af foreninger med medlemmer under 25 år frasorterer f.eks. Ældre Sagen, som tidligere har haft mange medlemmer over 25 år. Derudover frasorteres Kræftens Bekæmpelse i 2025, som havde 2.599 medlemmer på daværende tidspunkt.

Tabel 10: Oversigt over antal foreninger i analysen

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antal foreninger med mindst ét medlem under 25 år	61	64	66	68	66	73

Nye foreninger i forhold til indberetning i 2025 medtages i analysen. Forvaltningen fik et nyt indberetningssystem i 2025, som har øget antallet af indberetninger.

Over tid er foreningernes samlede medlemstal steget fra 15.000 i 2020 til 17.000 i 2025 (se figur 10). Altså en fremgang på 2.000 medlemmer i perioden. Der var hovedsageligt fremgang fra 2020 til 2021 og igen fra 2024 til 2025. Antallet af medlemmer under 25 år gik en del frem fra 2020 til 2021, hvorefter det stabiliserede sig i resten af perioden. Der var også en mindre fremgang fra 2023 til 2024, som dog blev afløst af tilsvarende tilbagegang frem mod 2025.

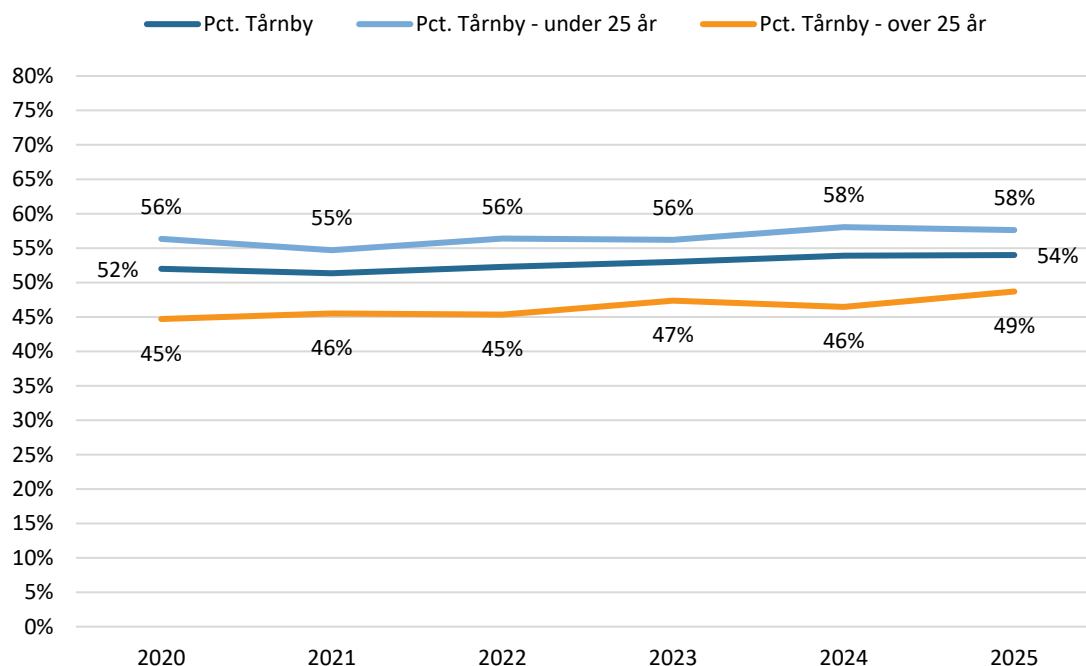
Figur 10: Udvikling i det totale medlemstal og medlemstal under 25 år (antal)

Figuren viser antallet af foreningsmedlemmer i Tårnby Kommunes foreninger fra 2020-2025. Tallene er fordelt på det totale medlemstal (uanset bopæl og alder) samt det totale medlemstal under 25 år (uanset bopæl). Der er valgt en simpel afgrænsning af foreninger, så tallene opgøres blandt dem, der har mindst ét foreningsmedlem under 25 år (uanset bopæl).

Den nye tilskudsmodel trådte i kraft pr. 1. januar 2024, og formålet med den nye ordning var at skabe grobund for flere Tårnby-medlemmer. I den forbindelse er det relevant at se på udviklingen i udenbys medlemmer og medlemmer fra Tårnby Kommune over tid.

Figur 11 illustrerer den problemstilling, som har været medvirkende til revisionen af Tårnby Kommunes tilskudsordning: Mange medlemmer kommer fra andre kommuner end Tårnby. Hvis man ser på foreningernes medlemmer over 25 år, er der med 49 pct. bosat i Tårnby Kommune fortsat et flertal af udenbys medlemmer i 2025 – men siden 2022 er der kommet relativt flere Tårnby-medlemmer, og det gælder især fra 2024 til 2025.

Figur 11: Udvikling i andelen af medlemmer fra Tårnby Kommune (pct.)

Figuren viser forholdstallet mellem indenbys og udenbys medlemmer fra 2020-2025. Forholdstallet afspejler, hvor mange foreningsmedlemmer der er bosat i Tårnby Kommune, og det er fordelt på medlemmer under og over 25 år. Der er valgt en simpel afgrænsning af foreninger, så tallene opgøres blandt dem, der har mindst ét foreningsmedlem under 25 år (uanset bopæl).

Hvis man omvendt ser på medlemmer under 25 år, er et flertal – 58 pct. af medlemmerne – bosat i Tårnby Kommune i 2025. Samtidig kan det konstateres, at rigtig mange af de tilskudsberettigede medlemmer kommer fra en anden kommune end Tårnby. Ses der på udviklingen over tid, er forholdet mellem Tårnby-medlemmer og udenbys medlemmer under 25 år tippet mere i Tårnby-medlemmernes favør efter 2023.

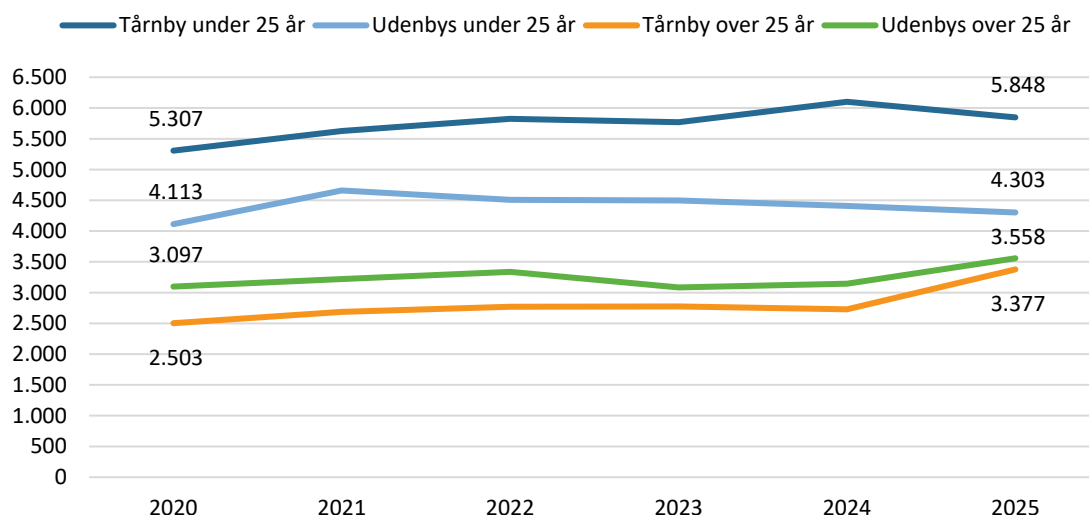
Resultatet bør dog ses i lyset af den generelle befolkningsudvikling. Blandt de 0-24-årige er der kommet flere borgere i Tårnby kommune siden 2022, især fra 2023 til 2024, hvor befolkningen steg fra 12.526 til 12.900. Samtidig var der et mindre fald i befolkningstallet i den københavnske del af Amager fra 2023 til 2024 – et fald fra 48.116 til 47.710 – men ellers har det været meget stabilt siden 2023. Blandt borgere over 24 år er befolkningstallet i Tårnby Kommune steget siden 2021, især fra 2023 til 2024, hvor det steg fra 30.516 til 31.015. I den københavnske del af Amager er befolkningen over 24 år gået støt opad siden 2016 – fra 94.509 borgere i 2016 til 121.153 i 2026. I Dragør Kommune har befolkningstallet været meget stabilt i begge aldersgrupper over tid¹².

Den næste figur illustrerer i stedet antallet af indenbys og udenbys medlemmer (se figur 12). Generelt har der været en opadgående trend i antallet af Tårnby-medlemmer under 25 år i perioden. Fra 1. oktober 2023 til 1. oktober 2024 steg antallet af Tårnby-medlemmer

¹² Kilde: Befolkningsudvikling DST (FOLK1A; SOGN1). Note: Tallene er den registrerede befolkning pr. 1. kvartal. Den københavnske del af Amager omfatter sognene i Amagerbro Provsti.

under 25 år fra knap 5.800 til 6.100. Tallet er dog faldet igen frem mod 1. oktober 2025 (5.838 medlemmer) og ligger nu på samme niveau som i 2022 (5.825 medlemmer). For Tårnby-medlemmer over 25 år er der tale om en ret markant fremgang fra 2024 til 2025 på 648 medlemmer. Halvdelen af denne vækst kan imidlertid tilskrives fem nye foreninger, der blev godkendt i 2025, og hvis de fraregnes, er væksten fra 2024 til 2025 på 307 medlemmer.¹³ Det kan give mening at fraregne de nye foreninger, fordi deres godkendelse næppe hænger sammen med den nye tilskudsordning.

Figur 12: Udvikling medlemmer, fordelt på udenbys og indenbys medlemmer (antal)

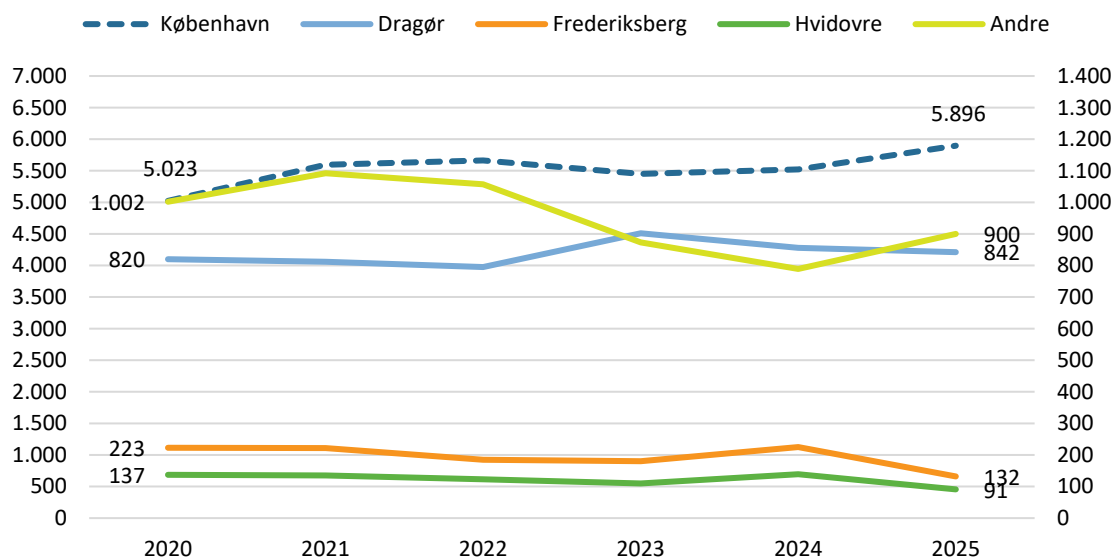
Figuren viser antallet af foreningsmedlemmer i Tårnby Kommunes foreninger fra 2020-2025. Tallene er fordelt på medlemmernes bopælsstatus (indenbys og udenbys) og alder (over/under 25 år). Der er valgt en simpel afgrænsning af foreninger, så tallene opgøres blandt dem, der har mindst ét foreningsmedlem under 25 år (uanset bopæl).

Antallet af udenbys medlemmer under 25 år er faldet støt siden 2021, men faldet er størst i perioden efter 2023. På trods af den nedadgående trend er der stadig lidt flere udenbys medlemmer under 25 år i 2025 (4.303 medlemmer) end i 2020 (4.113 medlemmer). Ses der i stedet på udenbys medlemmer over 25 år, ligger det i 2025 på det højeste i perioden, og antallet har været opadgående siden 2023.

Tårnbys foreninger tiltrækker medlemmer fra et stort opland. I 2025 kom 7.861 medlemmer fra en anden kommune end Tårnby, hvor Københavns Kommune er den klart største leverandør af medlemmer. Figur 13 dykker længere ned i foreningernes udenbys medlemmer og viser således, hvilke kommuner de kommer fra. Over tid er der kommet flere medlemmer fra Københavns Kommune – fra 5.023 medlemmer i 2020 til 5.888 i 2025. I samme periode ses en nedgang i medlemmer fra Frederiksberg, Hvidovre og kategorien 'andre kommuner'. Antallet af medlemmer fra Dragør Kommune har været nogenlunde stabilt.

¹³ Der blev godkendt 23 nye foreninger i 2025, men kun fem af dem har medlemmer under 25 år.

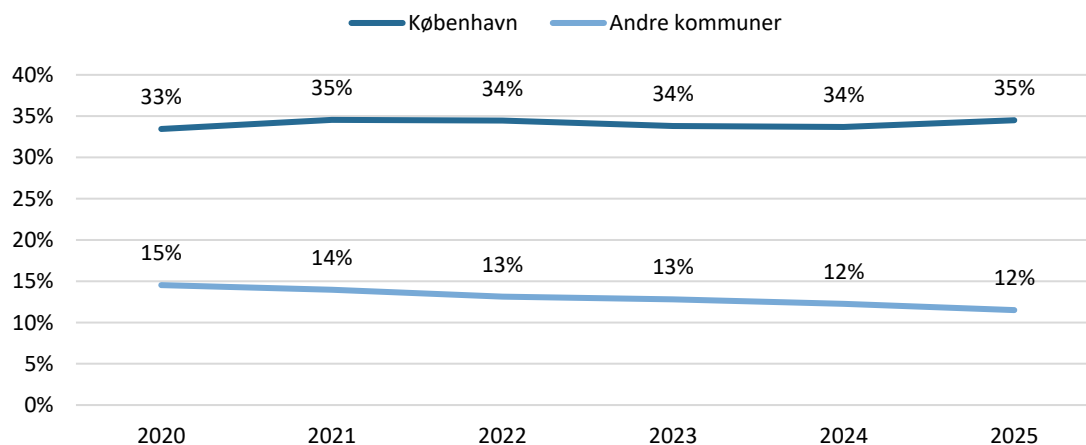
Figur 13: Udviklingen i udenbys medlemmer, fordelt på kommuner (antal)

Figuren viser antallet af udenbys foreningsmedlemmer i Tårnby Kommunes foreninger fra 2020-2025. Tallene er fordelt på de udenbys medlemmers bopælskommune og indeholder både medlemmer under og over 25 år. Der er valgt en simpel afgrænsning af foreninger, så tallene opgøres blandt dem, der har mindst ét foreningsmedlem under 25 år (uanset bopæl).

I figur 14 er udviklingen i udenbys medlemmer illustreret som en andel ud af alle medlemmer, og Dragør, Frederiksberg og Hvidovre er slået sammen med kategorien 'Andre' i ovenstående figur.

Figur 14: Udvikling i udenbys medlemmer, fordelt på kommuner (pct.)

Figuren viser andelen af udenbys foreningsmedlemmer i Tårnby Kommunes foreninger fra 2020-2025. Tallene er fordelt på de udenbys medlemmers bopælskommune og indeholder både medlemmer under og over 25 år. Der er valgt en simpel afgrænsning af foreninger, så tallene opgøres blandt dem, der har mindst ét foreningsmedlem under 25 år (uanset bopæl).

Ud over udviklingen i foreningernes samlede medlemstal i perioden er det også relevant at se på den enkelte forening. Tabel 11 giver en oversigt over, hvor mange foreninger der har oplevet vækst i antallet af medlemmer under 25 år bosat i Tårnby Kommune, når man sammenligner 2023 med 2025 – og hvor mange medlemmer de typisk er vokset med i perioden.

Det ses, at flertallet – 37 foreninger – har forøget deres medlemstal for Tårnby-medlemmer under 25 år, men det er typisk en beskeden vækst på 18 medlemmer i gennemsnit, og medianen ligger på syv medlemmer.

Tabel 11: Oversigt over foreninger med positiv vækst i indenbys medlemmer under 25 år

	2023 → 2025
Foreninger med fremgang i Tårnby-medlemmer under 25 år	37 ud af 65 foreninger*
Typisk fremgang i antal (gns.)	18 medlemmer**
Typisk fremgang i antal (median)	7 medlemmer**
Typisk fremgang i procent (gns.)	29 pct. flere medlemmer**

Beregningen er foretaget blandt de foreninger med medlemmer under 25 år, der har *1) indberettet medlemstal i 2023 og 2025; **2) har haft fremgang i medlemstallet fra 2023 til 2025

Supplerende analyser viser, at medlemsvæksten især skete fra 2023 til 2024. Næsten lige så mange foreninger havde fremgang i denne periode som i hele perioden fra 2023 til 2025, og den gennemsnitlige vækst var næsten den samme. Samtidig havde kun få foreninger vækst i begge år. Det peger på, at fremgangen generelt ikke fortsatte efter 2024.

Udviklingen i medlemstal og den nye tilskudsmodel – en opsamling

De ovenstående udviklingstræk giver anledning til flere betragtninger om effekten af den nye tilskudsordning på medlemstal. For indenbys medlemmer *under 25 år* ses en stigning i medlemstallet fra 2023 til 2024 på 331 medlemmer, men frem mod 2025 var der en tilsvarende nedgang. Ses der på fordelingen mellem indenbys og udenbys medlemmer under 25 år, er andelen af Tårnby-medlemmer steget med to procentpoint – til 58 pct. – siden 2023. At andelen er opretholdt fra 2024 til 2025 skyldes, at der har været et fald i udenbys medlemmer under 25 år i samme periode. Analysen viser desuden, at mere end halvdelen af alle foreninger fik flere Tårnby-medlemmer under 25 år efter den nye ordnings ikrafttrædelse – men væksten kan typisk tælles på to hænder, og den fandt primært sted fra 2023 til 2024.

For indenbys medlemmer *over 25 år* har der været en fremgang på 648 medlemmer fra 2024 til 2025. Hvis de fem nye foreninger i 2025 frasorteres, er fremgangen i stedet på 307 medlemmer. Ses der på fordelingen mellem indenbys og udenbys medlemmer over 25 år, er der kommet tre procentpoint flere Tårnby-medlemmer fra 2024 til 2025, og den begrænsede vækst i andelen skyldes, at der i samme periode er kommet flere udenbys medlemmer over 25 år. Hvis de nye foreninger fraregnes, ligger andelen af Tårnby-medlemmer over 25 år kun på 47 pct., og det er samme niveau som i 2023, altså før den nye tilskudsordning.

Det gælder for både medlemmer under og over 25 år i Tårnby Kommune, at væksten i medlemstallet fandt sted efter en periode med stagnation, hvilket understøtter, at den nye tilskudsmodel kan have haft indflydelse på udviklingen. Omvendt kan befolkningsudviklingen være en medvirkende forklaring på, at der er kommet flere Tårnby-medlemmer siden 2023. Det gælder hovedsageligt blandt de 0-24-årige, hvor der er kommet flere borgere i Tårnby, mens antallet er stagneret i den københavnske del af Amager.

Samlet set peger analysen på, at den nye tilskudsordning *kan* have haft en betydning, men samtidig er det usikkert, om andre forhold driver udviklingen. Blandt de 0-24-årige er andelen af Tårnby-medlemmer steget sammenlignet med før ordningens ikrafttrædelse, selvom væksten i det absolutte medlemstal især ser ud til at have været kortsigtet og relativt beskeden. Desuden er det muligt, at det ikke er tilskudsmodellen, der har påvirket væksten, men i stedet den generelle befolkningsudvikling. For medlemmer over 25 år er virkningen af tilskudsmodellen også usikker. Der ses ganske vist en vækst i antallet af indbygs medlemmer, men væksten bliver mere moderat, når de nye foreninger i 2025 frasorteres, og den parallelle stigning i antallet af udenbys medlemmer peger på, at andre forhold end selve tilskudsordningen kan have haft betydning for væksten.

Selvom analysen finder en begrænset effekt af den nye tilskudsordning, er det værd at huske på, at ordningen kun har eksisteret i godt 2 år. Det kan tage længere tid for foreningerne at omstille sig, så den reelle virkning på medlemstallet først viser sig på et senere tidspunkt.

DEL 3: FORENINGERNE OG DEN NYE TILSKUDSMODEL

Del 3: Foreningerne og den nye tilskudsmodel

Det primære fokus i analysens del 3 er at belyse kommunens foreningers syn på den nye tilskudsmodel. Indledningsvist gives et kort overblik over foreningerne og de baggrunds-karakteristika, som inddrages i analysen. Derefter dykkes der ned i foreningernes syn på og erfaringer med den nye tilskudsmodel – med udgangspunkt i både det kvalitative og kvantitative materiale.

Først belyses foreningernes principielle syn på den nye tilskudsmodel. Derefter dykker analysen ned i nogle konkrete temaer relateret til både processen og de enkelte dele af den nye model. Afslutningsvist belyses foreningernes overordnede tilfredshed med de gældende rammer for tilskud i Tårnby Kommune. Samlet set vil de følgende temaer blive belyst:

- Principielle holdninger til den nye tilskudsmodel
- Information om den nye model
- Foreningernes syn på administrationen af den nye model
- Foreningernes syn på tilskudsmodellens øvrige dele
- Foreningernes tiltag for at tiltrække flere lokale medlemmer
- Foreningernes øvrige tiltag og deres økonomi
- Foreningernes ventelister
- Foreningernes tilfredshed med tilskudsrammerne

Foreningernes karakteristika

I analysen af foreningernes syn på den nye medlemstilskudsmodel er det væsentligt at være opmærksom på den store forskellighed, som de folkeoplysende foreninger i Tårnby Kommune repræsenterer. Variationen gælder både ift. foreningstype og foreningsstørrelse. Derudover er variationen i foreningernes medlemssammensætning på tværs af udenbys og indenbys medlemmer – som vist i del to – særligt relevant i denne analyse. Det hænger igen tæt sammen med variationen i, hvordan den nye model økonomisk har påvirket foreningen. Som det fremgår af tabellen nedenfor, er der her konstrueret to forskellige variable ud fra, hvor store udsving der er tale om, sammenlignet med den tidligere model

Tabel 12 viser, hvordan foreningerne i spørgeskemaundersøgelsen fordeler sig på de ovenstående kategorier.

Tabel 12: Antal foreninger i spørgeskemaet på tværs af baggrundsvariable

		Antal foreninger
Foreningstype	Idrætsforening	33
	Øvrig forening	13
Medlemstal uanset alder og bopæl	0-120 medlemmer	16
	121-240 medlemmer	17
	Over 240 medlemmer	13
Medlemstal 0-24 år uanset bopæl	0-30 medlemmer	15
	31-120 medlemmer	17
	Over 120 medlemmer	14
Difference i tilskud mellem ny og gammel ordning – I	Over 10 pct. mere	19
	-10 pct. til 10 pct.	11
	Over 10 pct. mindre	11
	Afventer afklaring	2
	Ekstraordinært tilskud	3
Difference i tilskud mellem ny og gammel ordning – II	Over 20 pct. mere	10
	-20 pct. til 20 pct.	20
	Over 20 pct. mindre	11
	Afventer afklaring	2
	Ekstraordinært tilskud	3
Andel Tårnby medlemmer	Under halvdelen fra Tårnby	25
	Mindst halvdelen fra Tårnby	21
Andel Tårnby medlemmer 0-24 år	Under halvdelen fra Tårnby	20
	Mindst halvdelen fra Tårnby	26

Tabellen viser, hvordan de 46 foreninger, som har besvaret spørgeskemaet, fordeler sig på en række baggrundsvariable, som bruges i analysen

Tabel 13 viser tre udvalgte karakteristika på tværs af idrætsforeninger og øvrige foreninger. I de efterfølgende analyser vil variationen i foreningernes syn på modellen på tværs af de ovenstående kategorier løbende blive nævnt i det omfang, der er tydelige mønstre.

Tabel 13: Karakteristika på tværs af idrætsforeninger og øvrige foreningstyper

	Idrætsforeninger	Øvrige foreninger
Procentuel udvikling i medlemstilskud (median)*	+10 pct.	-9 pct.
Medlemstal (median)**	223	97
Andel Tårnby-medlemmer (gns.)***	52 pct.	57 pct.

Tabellen viser tre karakteristika for idrætsforeninger og øvrige foreninger i spørgeskemaet (idræt, n=33; øvrige foreninger, n=13).

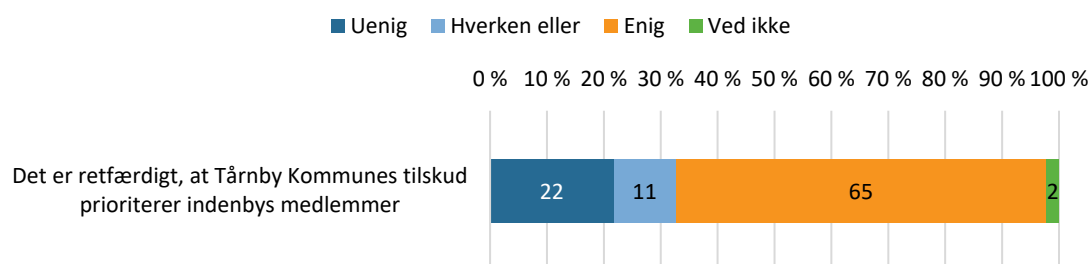
*Den procentuelle udvikling mellem den nye og gamle tilskudsordning med afsæt i tilskuddet i 2026. Udregningen frasorterer de foreninger, der har modtaget ekstraordinært tilskud i 2026 samt dem, der afventer afklaring om tilskud; **Uanset alder og bopæl;

***Andel Tårnby-medlemmer er udregnet på baggrund af medlemmer under 25 år.

Principielle holdninger til den nye tilskudsmodel

Blandt de principielle holdninger til den nye tilskudsmodel er der hovedsageligt enighed om, at det er retfærdigt at prioritere indenbys medlemmer. Som figur 15 viser, erklærer 65 pct. af foreningerne sig enten 'enige' eller 'helt enige' i dette udsagn. Der er dog også 22 pct., som er uenige i udsagnet.

Figur 15: Foreningernes principielle syn på den ændrede tilskudsmodel (pct.)

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmål 'I hvor høj grad er foreningen enig i følgende udsagn om den nye tilskudsmodel?' (n=46). Spørgsmålene havde oprindeligt seks svarkategorier, men 'meget uenig/uenig' og 'meget enig/enig' er slået sammen.

Der er nogle klare mønstre i holdningerne, som knytter sig til foreningernes medlemssammensætning. Foreninger med overvægt af udenbys medlemmer er mere tilbøjelige til at erklære sig uenige i spørgsmålet (36 pct.) end foreninger med overvægt af Tårnby-medlemmer (5 pct.).

Et flertal af foreningerne mener dermed principielt set, at det er retfærdigt at prioritere indenbys medlemmer, mens én ud af fem ikke gør. Der er således delte meninger, som også er tydelige i de kvalitative interviews. F.eks. oplever formanden for Idrætssammenslutningen Kastrup Tårnby (IKT), at der er meget forskellige holdninger til tilskudsmodellen blandt sammenslutningens medlemsforeninger:

"Folk er jo meget uenige. Det skiller virkelig vandene, det her. Og det gør det jo, fordi vi er en kommune, der har utroligt gode faciliteter. Når du har det, så tiltrækker du eliteidræt. Når du når op på et vist niveau, så er idrætten lidt ligeglad med, hvor det ligger. Folk kører længere for at få en mere professionel træning. Og når man så har en curlinghal, en skøjtehal og gymnastikfaciliteter, så er det svært ikke at tiltrække folk udefra."

Interview, formand for IKT

Selvom der er delte meninger blandt medlemsforeningerne – men dog et flertal som finder den nye model retfærdig – er både IKT og TFR principielt imod majoritetsprincippet i den nye model. De to sammenslutninger afgav et fælles høringssvar i forbindelse med beslutningsprocessen, hvor de understregede dette principielle syn:

"Generelt ønsker vi ophør af majoritetsbegrebet med tilhørende administration og ikke mindst frustration hos foreningerne. Der er aktiviteter/hold, som ikke kan gennemføres uden et vist antal deltagere, og hvor foreningen har 'støvsuget' Tårnby for at få nok medlemmer til de pågældende hold".

Høringssvar fra IKT og TFR 2023

Sammenslutningerne problematiserede desuden i deres høringssvar, at det er uklart, hvad der karakteriserer nicheforeninger, som godkendelseskriterierne lægger op til, at der kan laves undtagelser for (Høringssvar fra IKT og TFR 2023).

For TFR, der repræsenterer de ikke-idrætslige foreninger, ser de det som en særlig problematik, at størstedelen af deres foreninger ikke benytter nogen af de dyre faciliteter i kommunen til deres aktiviteter. Derudover får mange af dem slet ikke medlemstilskud, men får bare stillet et lokale til rådighed:

”Grundlæggende har det ikke været vores kop te. Vi synes jo, det er trist, når man politisk har en aversion mod dem, der ikke er fra Tårnby Kommune. Grundlæggende i vores øjne, så er det jo vores politikere, der mener, at de faciliteter, som er finansieret af skatteborgerne i Tårnby, selvfølgelig hører til Tårnby-borgere. Det er jo selvfølgelig også rigtigt. Men hovedparten af vores medlemmer, i hvert fald, har jo ikke adgang til hverken stadion, svømmehaller, skøjtehaller eller store dyre anlæg. Man bruger altså bare nogle klasselokaler på nogle skoler, som i øvrigt er der i forvejen, og som jo ikke har været en belastning på nogen måde for kommunen. Og hvorfor de så pludselig skal inddrages i alt det her, kan vi jo ikke forstå.”

Interview, formand for TFR og sekretariatsleder i TFR

En vigtig pointe er her, at de bekymringer, TFR hører om fra flere af deres medlemsforeninger, ikke nødvendigvis omhandler den nye medlemstilskudsmodel, men snarere kriterierne for, hvornår en forening er hjemmehørende i Tårnby Kommune. Kriterierne har ifølge TFR skabt en bekymring for, om der er risiko for, at foreninger, som på sigt ikke opfylder hjemmehørendekravet, risikerer at miste muligheden for at låne kommunale lokaler.

DGI Storkøbenhavn, der har en partnerskabsaftale med kommunen, og som derfor også er blevet hørt i forbindelse med evalueringen, er ligeledes kritisk over for den nye tilskudsmodel. Kritikken omhandler dels en principiel modstand mod at forskelsbehandle medlemmerne gennem differentieret tilskud, og dels en bekymring for øget bureaukrati. Derudover har organisationen også en mere overordnet principiel bekymring, som handler om, at ordningen – ifølge dem – kan stride imod folkeoplysningens princip om åbne fællesskaber, fordi nogle foreninger i praksis begynder at have ventelister, som skelner mellem indenbys og udenbys borgere:

”Og så er der sådan helt oppe på den store klinge, lidt ligesom man har arbejdskraftens frie bevægelighed i EU, så er der jo noget omkring folkeoplysningens frie bevægelighed. Hele grundtanken i folkeoplysningen om åbne og lige fællesskaber bliver udfordret, hvis det, der sker i praksis, er, at medlemmerne ikke har lige adgang til fællesskaberne, fordi man tilfældigvis bor i det forkerte postnummer. Og det er jo en væsentlig del af det, at den helt almindelige borger, uanset hvor gammel man er, er jo bedøvende ligeglad med, hvor foreningen bor henne. Man kigger jo på aktivitetstilbuddet og kvaliteten af det tilbud, der er [...] Så på en eller anden måde tager modellen ikke helt højde for, hvordan børn, unge og voksnes fritidsliv samlet set hænger sammen. Det er sådan lidt mere en konstruktion på baggrund af en økonomisk eller en politisk tænkning, mere end det er hensynet til idrætsdeltagelsen.”

Interview, udviklingschef i DGI Storkøbenhavn

DGI Storkøbenhavn har forståelse for, at Tårnby Kommune har en særlig geografi, men er samtidig bekymret for, at lignende tilskudsmodeller vil sprede sig til andre kommuner¹⁴. I stedet for en tilskudsmodel, som skelner mellem indenbys og udenbys borgere, opfordrer organisationen til at fokusere på, at foreningerne får en større lokal tilknytning:

”Samtidig har vi jo så også sat gang i nogle fælles indsatser, som skal styrke de lokale idrætsforeningers lokale tilknytning. Fordi den ambition deler vi jo ikke kun i Tårnby, men generelt set: Et stærkt foreningsliv, det er også lokalt forankret. Så jo bedre vi kan være til at gøre det stedsbaseret med de unikke muligheder, der nu er i et lokalområde, jo bedre er det i virkeligheden i forhold til børnenes mulighed for at kunne deltage, men også i forhold til forældres og andres mulighed for at involvere sig i det frivillige arbejde omkring foreningslivet.”

Interview, udviklingschef i DGI Storkøbenhavn

På den anden side er der også mange eksempler på foreninger, som udviser forståelse for den principielle beslutning om at prioritere kommunens egne borgere. Det gælder f.eks. Amager Atletik Club, der har fået forringet sine egne vilkår betydeligt, men som alligevel har forståelse for selve problemstillingen:

”Jeg kan jo gøre det ved at fortælle sådan en lille personlig anekdote om det. Da jeg hørte om politikken første gang, så blev jeg simpelthen så vred og forarget, for jeg synes, det var så uretfærdigt for os i Amager Atletik Club. Og så er der sket det kedelige, at jeg har sat mig ind i sagen, og jeg har snakket med rigtig mange. Jeg har snakket med politikere, og jeg har snakket med administrationen og alle mulige andre. Og jo mere jeg har snakket herunder med borgmesteren og kultur- og fritidsforvaltningens formanden Klaus Bach, kan jeg jo godt forstå det. Jeg kan virkelig godt forstå, hvorfor man har gjort det her. Og jeg ser det lidt også som en friendly fire. Det er en ordning, som giver rigtig, rigtig god mening for Tårnby Kommune. Jeg kan godt forstå, at man ikke har lyst til at betale for andre kommuners borgeres fritidsudfoldelser. Og jeg kan jo også se, at der er bred politisk enighed om det.”

Interview, næstformand for Amager Atletik Club

En anden foreningsformand uddyber ligeledes sin principielle opbakning til ordningen:

”Det, synes jeg jo, er superfornuftigt. Det er jo klart som sportsgren, som hører meget til i lokalmiljøet, så kan jeg jo kun hylde den måde at gøre det på. Som borger i kommunen samtidig, så synes jeg også, det giver bedst mening, at vi bruger vores penge på vores egne bysbørn. Så jeg hylder det den vej rundt. Vi har jo selvfølgelig også børn fra København, fra Dragør, ja, også endnu længere væk fra. Ikke at jeg er kæmpe fan af, at de skal komme langt væk fra, fordi det er ikke det, vi helst vil. Vi vil helst være i lokalmiljøet,

men igen, hvis folk synes, vi har så dejligt et miljø, hvilket jeg godt kan forstå, så kan jeg også godt forstå, at de gerne vil være medlemmer af klubben, og de skal være meget velkomne.”

¹⁴ Som beskrevet tidligere i rapporten, er der dog i forvejen 23 pct. af kommunerne, som anvender bopælskravet i deres tilskudsmodel.

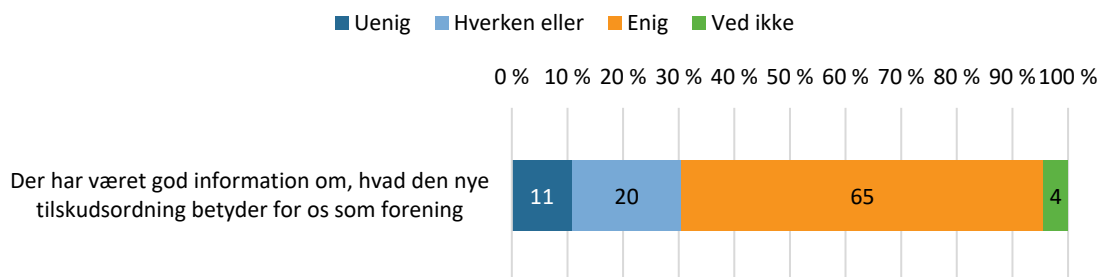
Opsamlende er der principiel opbakning til den nye tilskudsmodel blandt flertallet af de foreninger, der modtager medlemstilskud. Men der er også kritiske stemmer, og der er mange forskellige argumenter i spil, når det gælder de oplevede principielle udfordringer ved den nye model. Nogle af disse argumenter vil blive udfoldet yderligere i analysen af foreningernes tilfredshed med de nuværende rammer for tilskud.

Information om den nye model

I det følgende belyses det, i hvilken udstrækning foreningerne har følt sig informeret om den nye model og konsekvenserne af den. Som figur 16 viser, er flertallet af foreningerne – 65 pct. – enige i, at der i processen har været god information om, hvad den nye tilskudsordning ville betyde for dem som forening, mens 11 pct. er uenige.

På tværs af foreningstyper er andelen af enige lidt højere blandt idrætsforeninger end blandt øvrige foreninger. Derudover er andelen af enige højere blandt foreninger med overvægt af udenbys medlemmer. Det kan enten skyldes, at kommunen har haft særlig fokus på at informere denne gruppe af foreninger – eller at de selv har været mere opmærksomme på, hvad ændringen ville betyde. Der er ingen klare mønstre i synet på information om modellen på tværs af foreninger, som har fået hhv. mere og mindre i tilskud.

Figur 16: Foreningernes syn på information om den nye model (pct.)

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmål 'I hvor høj grad er foreningen enig i følgende udsagn om den nye tilskudsmodel?' (n=46). Spørgsmålene havde oprindeligt seks svarkategorier, men 'meget uenig/uenig' og 'meget enig/enig' er slået sammen.

Også i det kvalitative materiale er der overordnet positive meldinger fra foreningerne om, at de føler sig godt informeret om den nye model:

"Den [information, red.], synes jeg, har været reel hele vejen igennem. Det har været varslet i rigtig god tid, og der har været en overgangsordning, hvor man har kunnet prøve at flytte fordelingen. Det har vi bare ikke kunnet, ligesom en del andre foreninger heller ikke har kunnet. Men jeg synes, at kommunen har været åben og reel om det hele vejen igennem. Vi har været involveret og har kunnet fortælle om, hvad vi kiggede ind i. Vi har også fået prognoser på, hvad det vil betyde for os økonomisk. Så på den måde har vi nogenlunde kunnet se, hvor vi endte henne af, så det kom ikke som en overraskelse, at det var et så stort beløb, vi ville miste i tilskud."

Interview, klubchef i Svømmeklubben KVIK

Når det gælder involveringen i selve beslutningsprocessen omkring indførelsen af modellen, er de to foreningssammenslutninger mindre positive. Ifølge informanterne i TFR føler de sig informeret omkring beslutningen, men de havde håbet, at de kunne få større indflydelse på de beslutninger, der blev truffet:

Informant 1: "Jamen, jeg synes jo, vi har været involveret."

Informant 2: "Jo, vi er blevet orienteret."

Informant 1: "Ja, ja. Mere orienteret. Vi troede der i starten, at vi virkelig kunne argumentere med nogle af alle de ting, som vi nu også har fortalt dig, og at det havde en vis betydning. Det har vi ikke kunnet se slå igennem."

Interview, formand for TFR og sekretariatsleder for TFR

Samlet set har størstedelen af de lokale foreninger følt sig godt informeret om, hvad den nye tilskudsmodel betyder for dem. De to foreningssammenslutninger føler sig også informeret, men begge giver udtryk for, at de gerne ville have været mere involveret i beslutningsprocessen omkring indførelsen af modellen, hvor de kun i begrænset grad oplever, at deres argumenter blev hørt.

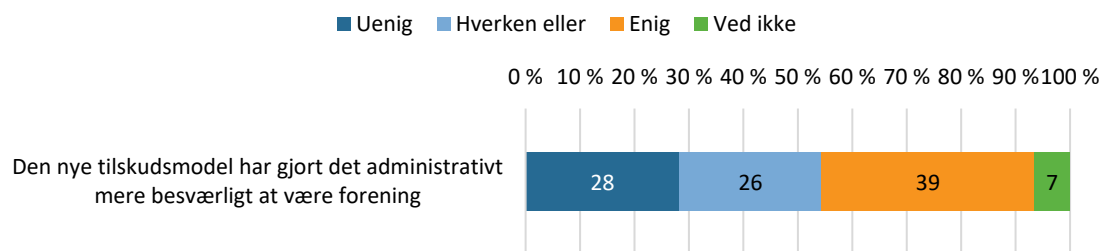
Spørgeskemaet belyser imidlertid kun foreninger, der modtager medlemstilskud. Derfor kan det ikke afvises, at andelen, der føler sig godt informeret, måske ville være lavere, hvis de foreninger, der kun låner lokaler, også var medtaget. Som TFR fremhæver, har flere foreninger været bekymrede for, om de fortsat kan låne kommunale lokaler, hvis de ikke opfylder hjemmehørende kravet.

Foreningernes syn på administration af den nye model

I det følgende belyses foreningernes syn på, om den nye model har medført mere administration. Indførelsen af den nye tilskudsmodel har betydet, at foreningerne skal foretage lidt mere detaljerede indberetninger af deres medlemstal. Hvor de tidligere har skullet angive medlemstallet fordelt på indenbys og udenbys medlemmer, skal de med den nye model også angive, hvordan de udenbys medlemmer fordeler sig på hhv. Københavns Kommune, Hvidovre Kommune, Dragør Kommune, Frederiksberg Kommune og øvrige kommuner.

Som figur 17 viser, erklærer 39 pct. af foreningerne sig enige i, at den nye tilskudsmodel har gjort det mere besværligt at være forening, mens 28 pct. erklærer sig uenige. Der er ingen klare mønstre i enigheden på tværs af forskellige baggrundsforhold. Andelen, som indtager en midterposition på spørgsmålet, er dog betydeligt højere blandt øvrige foreninger end blandt idrætsforeninger og blandt små foreninger end store foreninger.

Figur 17: Foreningernes oplevelse af administration og den nye model (pct.)

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmål 'I hvor høj grad er foreningen enig i følgende udsagn om den nye tilskudsmodel?' (n=46). Spørgsmålet havde oprindeligt seks svarkategorier, men 'meget uenig/uenig' og 'meget enig/enig' er slået sammen.

Ifølge sekretariatslederen i TFR, der også er kasserer i et uniformeret korps, er den samlede mængde af administration vokset gennem de senere år – bl.a. gennem krav om børneattester, bankregler mv. Derfor lægger hver enkelt ting til det samlede billede, selvom den nye model i sig selv ikke kræver meget ekstra administration:

"Det er bare for at sige, at der bliver mere og mere administrativt. Så hver en lille ekstra ting, der kommer på - det kan godt være, den i sig selv ikke betyder det store, men det lægger bare til, i hvert fald. "

Interview, sekretariatsleder i TFR og kasserer i FDF Korsvejen

Omvendt mener en anden foreningsrepræsentant ikke, at den nye model har ført til mere administration, men kunne ønske sig en større ensretning i opgørelsesmetoder på tværs af kommune og landsorganisationer:

"Jamen, vi har jo altid skulle opgive, hvilken kommune de kommer fra, og hvordan fordelingen er, så det har ikke betydet mere administration. Det vi så bare kunne ønske, hvis vi skulle ønske noget, det var, at man brugte de samme tal, som man indberetter til DIF og DGI. Altså, vi skal sidde og lave to forskellige opgørelser, fordi Tårnby har valgt at sige den 1. oktober – lige præcis den dag. Og i DIF og DGI der gør man det op på en anden måde. Så der er lidt ekstra administration i det."

Interview, klubchef i Svømmeklubben KVIK

En vigtig pointe i forhold til foreningernes syn på administration er derudover, at spørgeskemaundersøgelsen kun er gennemført blandt de foreninger, som modtager medlemstilskud. Folkeoplysende foreninger, som kun får stillet et kommunalt lokale til rådighed, skal også indberette medlemstal fordelt på medlemmernes bopæl.

Det er særligt i forhold til denne gruppe af foreninger, at man i TFR er kritiske over for kravet om indberetning af medlemstal. Ud over den administration, det medfører, skaber det ifølge formanden for TFR en stor usikkerhed blandt foreningerne, fordi de bliver nervøse for at miste adgangen til lokaler, hvis deres medlemssammensætning ikke opfylder kriterierne for at være hjemmehørende i Tårnby Kommune:

”Det er den ene side af sagen, administrationen er den næste. Foreningen Norden, som jeg sidder i, skal også indberette, hvor vores medlemmer kommer fra. Altså, hvad skal det bruges til?”

”Og det har I ikke skullet før?”

”Nej. Vi blev blevet godkendt som folkeoplysende, fordi vores vedtægter sagde, at vi var det. Og så er den potte ude. Den uro, det giver, det er fuldstændig urimeligt, at man i Vissens Venner og i sangkoret der skal være nervøs for, hvor medlemmerne kommer fra. Så kan man godt stå politisk og sige, at det ikke betyder noget. Men hvis det ikke betyder noget, hvorfor skal den regel så være der?”

Interview, formand for TFR og formand for Foreningen Norden

Foreningernes syn på tilskudsmodellens øvrige dele

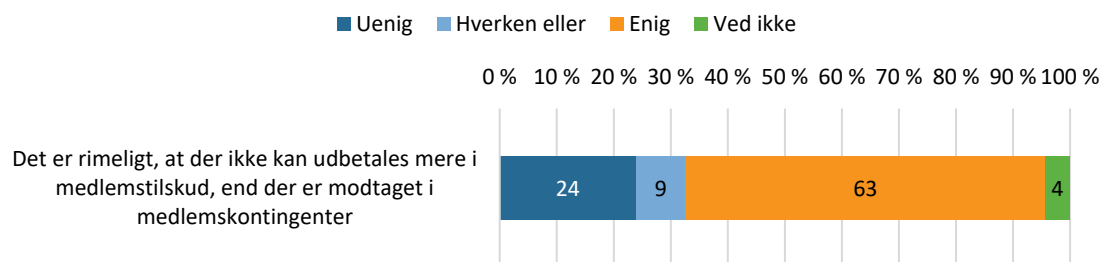
Ud over det nye regelsæt omkring sammensætningen af udenbys og indenbys medlemmer, indeholder den nye tilskudsmodel også to yderligere tiltag:

- En genindførelse af et loft over medlemstilskuddet, så det ikke kan overstige foreningens indtægter fra kontingentbetaling.
- En mulighed for at få et forhøjet tilskud til medlemmer med handicap i relation til aktiviteten.

I det følgende belyses foreningernes syn på disse tiltag. Når det gælder den førstnævnte ændring, har foreningerne i spørgeskemaet angivet, om de finder det rimeligt, at der ikke kan udbetales mere i medlemstilskud, end der er modtaget i medlemskontingenter. Som figur 18 viser, er flertallet af foreningerne – 63 pct. – enige i udsagnet, mens 24 pct. er uenige.

På tværs af foreningstyper ses en tendens til, at andelen, der ikke finder det rimeligt, er større blandt øvrige foreninger end blandt idrætsforeninger. Derudover er andelen, der ikke finder det rimeligt, større blandt små foreninger end blandt store foreninger. Blandt den største tredjedel af foreningerne med over 240 medlemmer erklærer hele 85 pct. sig enige i, at det er rimeligt med et loft.

Figur 18: Foreningernes holdninger til loft over medlemstilskud (pct.)

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmål 'I hvor høj grad er foreningen enig i følgende udsagn om den nye tilskudsmodel?' (n=46). Spørgsmålet havde oprindeligt seks svarkategorier, men 'meget uenig/uenig' og 'meget enig/enig' er slået sammen.

De ovenstående mønstre kan afspejle, at der er variation i foreningernes procedurer og traditioner for medlemskontingent. Ifølge kultur- og fritidsforvaltningen har indførelsen af loftet givet nye indsigter i, at der er mange forskellige måder at gøre tingene på:

"Ja, det har også været lidt af et gravearbejde, også at lære, hvor mange forskellige måder, der er at betale kontingent på i forskellige typer af foreninger. Der er nogle, der er ret sammensatte [...]. Så det har jo også været en læring for os at finde ud af, at det ikke bare er alle, der betaler et eller andet halvårligt beløb. Det kan se ud på rigtig mange forskellige måder. Og sammensætning af, at der kan være en fast kontingentdel, og så noget ekstra, man betaler, afhængig af ens aktivitetsniveau, eller hvad man tager til af stævner, eller hvad man gør, som vi jo selvfølgelig tæller sammen."

Interview, kultur- og fritidsforvaltningen Tårnby Kommune

Ifølge kommunens opgørelser har syv foreninger fået nedsat deres medlemstilskud som følge af loftet¹⁵.

Når det gælder muligheden for forhøjet tilskud til medlemmer med handicap, er foreningernes holdning til denne ikke belyst i den kvantitative del af undersøgelsen. Kommunens oversigter over medlemstilskud viser dog, at foreningerne kun i meget begrænset grad har benyttet muligheden for det forhøjede tilskud. I 2026 ansøgte to foreninger om forhøjet tilskud til i alt syv medlemmer med handicap.

De kvalitative interviews giver på den ene side indtryk af, at der er stor opbakning til tanken om at give en særlig støtte for at øge integrationen af mennesker med handicap i foreningslivet. Men på den anden side er der delte meninger om, hvorvidt den nuværende model er den bedste måde at gøre det på. For nogle handler det om barriererne ved at skulle indsamle tro- og loveerklæringer fra forældrene – f.eks. som i det følgende citat fra en foreningsleder, som gerne ville gøre brug af det forhøjede tilskud, hvis der ikke var krav om disse erklæringer:

¹⁵ Fire af disse foreninger fik tilskud, før den nye tilskudsmodel blev indført, mens tre af foreningerne fik tilskud for første gang i 2025.

”Det med folk med handicap. Det er simpelthen for administrativt tungt. Der har vi valgt slet ikke at søge det tilskud, fordi det kræver en tro- og loveerklæring fra forældrene om, at deres barn er handicappet. Det første år sendte jeg ud til de forældre, som vi ved har børn med handicap, og der fik jeg rigtig mange tilbagemeldinger fra forældre, at det ville de ikke skrive under på, fordi deres barn enten gik på et normalt hold, eller også ville de ikke have, deres barn skulle registreres som handicappet. Der var også en del forældre, der slet ikke svarede på henvendelsen. Så det var simpelthen for administrativt tungt til, at vi ville bruge tid og energi på det.”

Interview, klubchef i Svømmeklubben KVIK

For andre informanter handler det mere om, at de mener, at der er brug for helt andre typer af tiltag, hvis man skal forbedre mulighederne for, at medlemmer med handicap integreres i foreningslivet. F.eks. nævner flere, at der er brug for kompetenceudvikling blandt ledere og trænere, så de får bedre redskaber til at håndtere de forskellige behov og udfordringer, medlemmer med handicap kommer med:

”De her 700 kroner mere om året per elev, det er jo ikke det, der er afgørende for, om vi tager børn ind med udfordringer. Fordi det er jo slet ikke der, vi skal hen. De skal jo integreres sammen med de andre børn, så de føler, at de er en del af fællesskabet. Hvis man deler tingene op, så fortsætter man den skævhed, de er udsat for i dag. Så jeg synes, man skal udskrive, at det er økonomien, der skal være et incitament til, at man laver noget. Så er det måske bedre at tage de ekstra penge og sætte fra, og så bruge dem til at få noget professionel træning af en, der ved en masse omkring de forskellige handicaps. Og lade dem komme ud og besøge foreningerne og sige, jamen hvis du har med ADHD-børn, eller hvis du har med autistbørn at gøre, hvordan kan vi så som klub sætte ind for at gøre vilkårene bedre for dem, så de fungerer bedre i de forskellige foreninger?”

Interview, formand for IKT

”Så den er svær, fordi det kræver virkelig meget at have de her hold. Det kræver generelt meget at have et hold, men her skal du være på, på en helt anden måde. Så der tror jeg bare, at man fra kommunens side måske skulle investere i uddannelse. Det kan godt være, at de har det. Det er ikke noget, jeg har været opmærksom på, men at vi skal kunne uddanne vores trænere endnu bedre, hvis man ønsker at have en indsats inden for de her områder, så skal vi sørge for, at trænerne er bedre stillet.”

Interview, formand for AB Tårnby

En anden mener, at der i stedet burde være nogle fokuserede tilskud til hold for særlige målgrupper:

”Altså, idéen er jo sandsynligvis meget god: At kan vi integrere nogle flere mennesker i det pragtfulde foreningsliv [...] Men det er jo nogle helt andre ting, der skal sættes ind med, alt efter, hvilket slags handicap det handler om. Man har jo haft visse tiltag, hvor klubber har lavet deciderede hold for mennesker med forskellige handicaps. Det er jo rigtig fint. Og i stedet for at begynde at administrere de enkelte medlemmer, så kunne man jo i sådan en forening få noget ekstra tilskud totalt set. Stik dem 10.000-20.000 kr.

mere, så de kan få hockeystave, der kan sidde fast på en arm, eller hvad fanden ved jeg. Det er mere den måde, man skal gøre det på. Ikke ved at stikke os andre 700 kr. ekstra pr. medlem.”

Interview, formand for TFR

I forbindelse med de ovenstående forslag til alternative måder at støtte medlemmer med handicap på, er det værd at nævne, at kommunen – ud over det forhøjede medlemstilskud – også støtter foreninger med medlemmer med særlige behov på andre måder gennem indsatsen 'Fritid for alle'. Herunder er der blevet afholdt en række workshops og temaaftener med fokus på inklusion af medlemmer med både synlige og usynlige handicap. Derudover har foreningerne adgang til specialiseret rådgivning og ekstra støtte gennem et kommunesamarbejde på området, som går på tværs af de storkøbenhavnske kommuner (Tårnby Kommune 2026).

Foreningernes tiltag for at tiltrække flere lokale medlemmer

I forbindelse med indførelsen af den nye model er foreningerne blevet opfordret til at igangsætte tiltag, som kan øge andelen af Tårnby-medlemmer. Siden november 2025 har kommunen også haft en etårig pulje, som foreningerne kunne søge til formålet. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at 54 pct. af foreningerne har kendskab til denne ekstraordinære pulje.

Ifølge kommunens opgørelser har 13 foreninger søgt puljen. Fire af disse var uden for puljens formål, mens de resterende ni foreninger har modtaget midler fra puljen. Det gælder også for to af de foreninger, der er interviewet i forbindelse med evalueringen:

”Vi prøver så her i efteråret at gøre klubben særlig attraktiv for folkeskolerne i Tårnby Kommune. Det har vi blandt andet også fået 10.000 kr. til. Det er dels noget, vi gør, fordi vi gerne vil have flere medlemmer og flere atleter. Men det er jo også en del af den pulje der. Og der er vi sådan set fortrøstningsfulde i forhold til, at det forhåbentlig kan tiltrække nogle og gøre nogle opmærksom på det. Men vi tror ikke rigtigt på, at det demografisk kan lykkes. Så skal der ske et eller andet mirakel, hvis vi skal få så mange medlemmer fra Tårnby Kommune, at det kan ændre demografien i klubben.”

Interview, næstformand for Amager Atletik Club

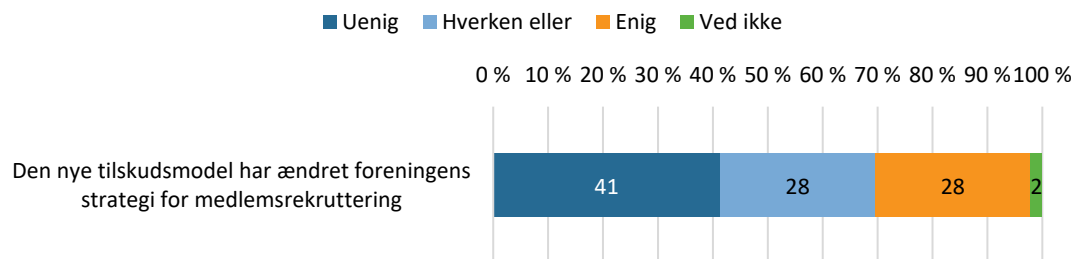
”I forbindelse med det skolesamarbejde, vi har med Korsvej Skole, der har vi søgt penge fra puljen. Der har vi også fået penge til opstart [...] Det har fungeret rigtig fint. Det var enormt smidigt, og vi søgte, og så gik der nærmest en uges tid, og så havde vi pengene og kunne sætte i gang. Så det var enormt nemt og ubureaukratisk at søge det.”

Interview, klubchef i Svømmeklubben KVIK

I spørgeskemaundersøgelsen har foreningerne angivet, hvor enige eller uenige de er i udsagnet om, at den nye tilskudsmodel har ændret foreningens strategi for medlemsrekruttering. Som figur 19 viser, erklærer 28 pct. af foreningerne sig enige i, at deres strategi er ændret, mens 41 pct. erklærer sig uenige. Ikke overraskende er andelen af foreninger, der har ændret strategi, størst blandt de foreninger, som har fået reduceret deres tilskud, og som

har en overvægt af udenbys medlemmer. Således erklærer 40 pct. af de foreninger, der har en overvægt af udenbys medlemmer sig enige i, at de har ændret deres strategi¹⁶.

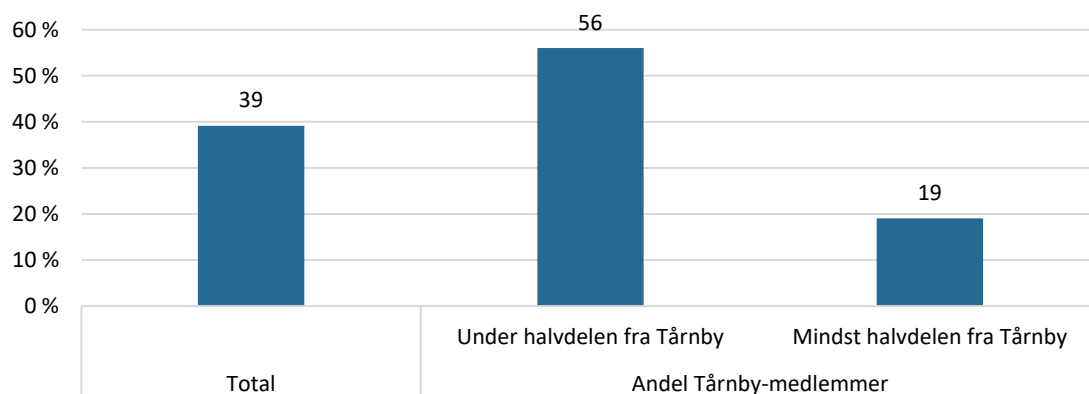
Figur 19: Foreningernes holdning til ændret strategi for medlemsrekruttering (pct.)

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmål 'I hvor høj grad er foreningen enig i følgende udsagn om den nye tilskudsmodel?' (n=46). Spørgsmålet havde oprindeligt seks svarkategorier, men 'meget uenig/uenig' og 'meget enig/enig' er slået sammen.

Samme mønster ses på spørgsmålet om, hvorvidt foreningen har indført konkrete tiltag for at øge andelen af indenbys medlemmer i foreningen (figur 19). I alt angiver 39 pct. af foreningerne, at de har indført konkrete tiltag, mens de resterende ikke har, men der er et meget klart mønster på tværs af foreningernes medlemssammensætning. Som figuren viser, har 56 pct. af de foreninger, som har en overvægt af udenbys medlemmer, indført konkrete tiltag, mens det kun gælder for 19 pct. af de foreninger, som har en overvægt af indenbys medlemmer.

Figur 20: Har foreningen indført konkrete tiltag? (andel 'ja' i pct.)

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmålet 'Har foreningen indført tiltag for at øge andelen af medlemmer bosat i Tårnby Kommune siden 1. januar 2024?'. n=46.

På spørgsmålet om, hvilke tiltag foreningen har indført, har 16 ud af 18 foreninger uddybet deres svar. Svarene viser, at mange af tiltagene omhandler kommunikation og markedsføringstiltag, som er særligt målrettet lokale:

¹⁶ Uenig: 32 pct., hverken eller: 28 pct., enig: 40 pct., ved ikke: 0 pct.

"Vi har reklameret mere for klubben i Tårnby end i andre kommuner."

"Forsøgt med målrettet rekruttering i Tårnby og på ingen måde rekrutteret i København, hvilket gør, at vi går glip af mange medlemmer."

"De spillere og trænere, som bor i Tårnby, har fået lov til at invitere venner fra skolen. Vi har i starten af sæsonen haft et opslag på vores Facebook om, at man må invitere en ven til træning. Vi har også gjort nogle forældregrupper i klubben opmærksom på, at vi gerne vil have flere medlemmer fra Tårnby, og de må gerne fortælle det til deres netværk."

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelsen

Flere foreninger nævner derudover eksplicit, at de bruger de lokale skoler som indgang til at udbrede kendskabet til deres tilbud:

"Målrettet kontakt til kommuneskolerne med mulighed for gratis prøvetræninger. Dette gentages i 2026."

"Vi har målrettet reklamer via SoMe til borgere i Tårnby Kommune, og så har vi indgået et samarbejde med Korsvejen Skole og Miniklubben om 'svømning efter skoletid' målrettet 3.-4. klasse, så elever kan gå direkte til undervisning efter skole kl.14."

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelsen

Derudover er der eksempler på oprettelse af nye aktiviteter eller fokus på nye målgrupper:

"Vi har ansat en Pige BUT, så vi kan styrke indsatsen på pigesiden. Vi er blevet DBU børneklub samt en del af 'get moving'-indsatsen på pigesiden."

"Nyt hold for børn op til 6 år."

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelsen

Endelig er der foreninger, som på forskellig vis aktivt prioriterer medlemmer fra Tårnby Kommune forud for medlemmer fra andre kommuner:

"Vi laver mange lokale tiltag. Vi har bl.a. åbnet op for tilmeldingen for Tårnbyborgere, inden andre kan melde sig ind."

"Medlemsprioritering af Tårnbybeboere fremfor anciennitet."

"Prioriteringsliste."

"Afviser nogle ansøgere fra Københavns Kommune."

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelsen

Også i de kvalitative interviews er der flere eksempler på, at foreninger har sat forskellige tiltag i gang for at øge andelen af lokale medlemmer – f.eks. som i det følgende citat, hvor klubben har forsøgt at øge andelen af lokale gennem lokal synlighed og samarbejde. Samtidig opleves begrænset effekt på medlemsfordelingen:

”Der er forskellige Facebook-grupper i Kastrup og Tårnby, hvor vi prøver at reklamere for vores aktiviteter. Vi har været rundt i børnehaver og daginstitutioner og hænge plakater op for svømmeklubben. Og så har vi også et samarbejde med Korsvejens Skole om noget skolesvømning lige efter skoletid.”

Interview, klubchef i Svømmeklubben KVIK

På spørgsmålet om, hvorvidt foreningerne oplever, at tiltagene har virket efter hensigten, angiver en tredjedel af foreningerne, at tiltaget i høj grad har virket, men som tabel 14 viser, oplever de fleste en mere begrænset effekt.

Tabel 14: I hvilken grad oplever I, at tiltagene har virket efter hensigten?

	Andel	Antal
I meget lav grad	0	0
I lav grad	17	3
Hverken i lav eller høj grad	50	9
I høj grad	33	6
I meget høj grad	0	0
I alt (pct.)	100	18

Tabellen viser foreningernes svar på spørgsmålet 'I hvilken grad oplever I, at tiltagene har virket efter hensigten? Spørgsmålet er kun stillet til dem, der har indført tiltag for at øge andelen af Tårnby-medlemmer siden 1. januar 2024.

De ovenstående tal skal dog ses i lyset af, at der i mange tilfælde er tale om nye tiltag, og at effekterne derved ikke nødvendigvis er slået igennem endnu, hvilket også nævnes i flere af de uddybede svar:

”Skoleforløbet er først rigtigt startet op i januar/februar 2026 og skal lige løbes i gang. Motionshold i samarbejde med Sundhedscenteret er også forholdsvis nyt, så kendskabet til tilbuddet blandt personalet skal også bredes ud, før det er kørt rigtigt ind.”

”For tidligt at evaluere på.”

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelse

Andre foreninger skriver, at de har oplevet en medlemsfremgang, men at der ikke har været volumen nok til at vende udviklingen i tilstrækkelig grad:

”Vi har oplevet en medlemstilgang på knap 10 pct. de seneste to år via øget fokus på 'word-of-mouth', men det er stadig ikke ret meget for en klub, der aktuelt har 180 medlemmer.”

”Den begrænsede mængde plads, vi har kunnet tilbyde, har ikke været nok til at vende den økonomiske del.”

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelse

Endelig angiver flere foreninger, at de har begrænsede ressourcer til at arbejde med tiltagene:

”Helt ærligt, så har vi svært ved at afse de frivillige ressourcer og de trænerressourcer, dette kræver. Vi vil meget gerne, men det kniber både med de frivilliges tid og med midler til løn til trænerne.”

”Foreningslivet er i øjeblikket under stort pres. Al vores energi og fokus bliver lagt i at opretholde de gode tilbud til vores medlemmer, som er kernen i vores arbejde. Desværre oplever vi, at vi konstant er et skridt bagud i forhold til de administrative opgaver og den langsigtede udvikling, da de daglige driftsprioriteringer kræver alle tilgængelige ressourcer.”

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelse

Samlet set viser evalueringen, at mange foreninger har øget deres lokale fokus. Der er flere gode eksempler på tiltag, foreningerne har sat i gang, og det ser også ud til, at det for nogle foreninger har været muligt at tiltrække flere indenbys medlemmer – bl.a. gennem mere målrettet reklame, samarbejde med de lokale folkeskoler og prioritering af lokale medlemmer. Indtil videre oplever flertallet af de foreninger, der har sat tiltag i gang, dog en begrænset effekt. Men da tiltagene kun har kørt i en begrænset periode, er det sandsynligt, at der vil komme en større effekt over tid.

Foreningernes økonomi og øvrige konkrete tiltag

Ud over de ovenstående eksempler på tiltag, som har til formål at tiltrække flere indenbys medlemmer, nævner flere informanter i interviewene også konkrete tiltag, som de har sat i værk for at håndtere konsekvenserne af den nye tilskudsmodel. Det gælder særligt for de foreninger, som får et væsentligt lavere tilskud end før den nye model trådte i kraft. Som det blev belyst i del 2, får 35 pct. af kommunens foreninger mindre i tilskud end tidligere. Som de følgende eksempler viser, har nogle af disse foreninger forhøjet deres kontingent:

”Vi har mistet tilskud i forhold til tidligere, og det betyder selvfølgelig noget for en forening som os, og vi har kun to steder at hente dem ind. Det er enten ved at øge kontingent eller skære ned på aktiviteter. Og vi har valgt at øge kontingentet. Ud over det så hører det også lige med, at københavnere eller udenbys medlemmer faktisk betaler et ekstra indmeldingsgebyr for at komme ind, når man ikke er bosat i Tårnby Kommune, på 150 kr.”

Interview, klubchef i Svømmeklubben KVIK

”Vi har skruet ret meget op for vores kontingent. Det er der, vi har sagt, at vi vil justere. Og vi synes også, vi lå lavt. Så det er det ene sted, vi har skruet, og det andet sted, vi har skruet en lille smule, det er på vores tilskudsordning til vores egne atleter.”

Interviewer: ”Men I har så ikke lavet differentieret kontingent? Det er det samme kontingent, uanset hvor man bor?”

”Ja, og vi har truffet en aktiv beslutning om, at det vil vi ikke.”

Interview, næstformand for Amager Atletik Club

Ud fra evalueringens resultater er det ikke muligt at sige, hvor mange foreninger der alt i alt har hævet deres medlemskontingent som følge af den nye tilskudsmodel, da det ikke

har været et eksplicit spørgsmål i spørgeskemaet. Der er dog ingen foreninger, som har nævnt noget om det i deres uddybende svar omkring deres syn på den nye model.

Hos formanden for IKT er der dog en bekymring for, at den nye model kan føre til kreative løsninger, hvor man optimerer foreningens organisering i forhold til tilskudsmulighederne. Han har dog ikke hørt om konkrete eksempler:

”Jeg er ikke bekendt med nogen konkrete eksempler, men når man hører rundt omkring, hvor folk siger, hvad fanden gør vi, og hvordan kan vi løse det her? Skal vi dele klubben op i to? Er det en mulighed? Ja, der har været mange sjove, kan man sige, på den måde. Og det er jo klart, hvis du som forening er afhængig af de der tilskudsmidler, så bliver man nødt til at finde en løsning på en eller anden måde.”

Interview, formand for IKT

I lyset af spørgsmålet om konkrete tiltag relateret til foreningernes økonomi er det relevant at se på, hvor stor en rolle indtægterne fra medlemstilskud spiller i foreningernes samlede økonomi. Det har foreningerne svaret på i spørgeskemaet, og her viser svarene en stor variation. Men som tabel 15 viser, udgør medlemstilskuddet for de fleste foreninger en begrænset andel af deres samlede indtægter – for en typisk forening i omegnen af 10 pct. Der er en tendens til, at medlemstilskuddet udgør en lidt større andel af indtægterne blandt øvrige foreninger end blandt idrætsforeninger. På tværs af foreningsstørrelse – forstået som antal medlemmer under 25 år uanset bopæl – er der også en svag sammenhæng, hvor medlemstilskuddet udgør en lidt større andel af indtægterne blandt de mindste foreninger med 0-30 medlemmer.

Tabel 15: Medlemstilskuddets andel af foreningernes samlede indtægter (pct.)

	Total	Foreningstype		Antal medlemmer under 25 år			Ved ikke
		Idræt	Anden	0-30	31-120	Over 120	
Min.	0	0	0,1	0,1	0	0,2	-
Maks.	75	75	27	75	27	34	-
Median	7	7	18	5	7	11	-
Gns.	13	13	16	17	9	14	-
n	29	23	6	10	11	8	17

Tabellen viser foreningernes svar på spørgsmålet 'Hvor stor en andel af foreningens samlede indtægter kom fra medlemstilskud i det seneste regnskabsår? (skriv dit bedste bud, hvis du ikke kender den præcise andel)'. Fordelt på total, foreningstype og antal medlemmer under 25 år.

Den ovenstående tabel baserer sig på svar fra 29 foreninger, og derfor bør tallene tages med det forbehold. Det er dog i god overensstemmelse med en tidligere landsdækkende undersøgelse på idrætsområdet, som viste, at offentlige tilskud gennemsnitligt set udgjorde 13 pct. af idrætsforeningernes indtægter (Laub 2015, 30).

Selvom medlemstilskuddet dermed i mange tilfælde udgør en relativt lille del af foreningens samlede økonomi, kan det alligevel være en meget vigtig del. Som en forening uddyber i spørgeskemaundersøgelsen:

”Et tilskud, der dækker 5-10 pct. af klubbens samlede indtægter, lyder måske ikke af meget. Men vi må bare klart sige, at netop disse procenter er helt afgørende, da det relaterer til driftsudgifterne. Ser man alene på disse, er procentdelen meget større.”

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelsen

De ændringer, foreningerne har oplevet i tilskudsniveauet som følge af den nye tilskudsmodel, har dog forskellig betydning, som også ser ud til at hænge sammen med, hvor store beløb der er tale om, og hvor stor volumen foreningen har. Som indledningen til afsnittet viste, har nogle af de foreninger, der har mistet tilskud, valgt at øge deres kontingent. På den anden side er der også foreninger, som har fået mere i tilskud end tidligere. En forening, som har fået forøget sit tilskud betragteligt, uddyber f.eks., at det har stor positiv betydning for foreningens muligheder for at udvikle sit tilbud:

”Det kan mærkes, og det er jo ting, som gør, at vi kan målrette nogle indsatser omkring børn og unge og lave nogle federe miljøer for dem. Det er jo egentlig det, vi gerne vil. Det har udmøntet sig i, at vi netop også har haft mulighed for at kunne ansætte en børneudviklingstræner på pigesiden. Og der har vi ansat en ung pige, som selv er fodboldspiller, og der er altså ikke noget bedre, end at unge piger kan sole sig i en ligesindet.”

Interview, formand for AB Tårnby

Endelig er der foreninger, hvor det øgede tilskud har mindre betydning i det samlede billede:

Interviewer: ”Og hvad med din egen forening? I er jo en af de foreninger, der så har fået lidt positivt ud af det, kan man sige, på den økonomiske side. Er det noget, der betyder noget?”

”Nej, det synes jeg ikke. Jo, vi kan da bruge pengene til noget fornuftigt. Vi får snart nogle supplerende lokaler, hvor vi skal bruge nogle penge til at indrette, så selvfølgelig falder de på et tørt sted. Men havde vi overlevet uden? 100%. Det er ikke eksistensafgørende for nogle foreninger, at de får lidt mere. Det er det ikke. Det vil være synd at sige. Det er da rart, at der kommer lidt mere, men så kunne vi have solgt nogle lodder eller samlet nogle flasker.”

Interview, formand for IKT og bestyrelsesmedlem i Tårnby Karateklub

Foreningernes ventelister

En del af baggrunden for indførelsen af den nye tilskudsmodel var en oplevelse af, at mange lokale børn og unge stod på venteliste til foreninger i kommunen. Derfor er det væsentligt at belyse, hvor stor en andel af foreningerne i Tårnby Kommune som i dag har en aktiv venteliste, og hvordan ventelisten fordeler sig på indenbys og udenbys borgere.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at 26 pct. af foreningerne har en aktiv venteliste. Møn-
stret er identisk på tværs af idrætsforeninger og øvrige foreningstyper, men der er en bety-
delig forskel, når man ser på foreningsstørrelse: Mere end halvdelen af foreninger med
over 240 medlemmer har en aktiv venteliste, og her finder man næsten kun idrætsforenin-
ger

I de foreninger, der har venteliste, er der gennemsnitligt 59 personer på listen, men der er
stor variation. Den korteste venteliste er på én person, mens den længste er på 248 perso-
ner.

Der er otte foreninger, der både har besvaret spørgsmålet om antal personer på ventelisten
og antal udenbys personer på ventelisten. Blandt disse foreninger er der i alt 637 personer
på venteliste, og heraf er 351 personer fra en anden kommune end Tårnby. Lidt over halv-
delen af de medlemmer, der står på venteliste, kommer dermed fra andre kommuner.
Som tabel 16 viser, angiver lidt under halvdelen af de foreninger, der har venteliste i dag, at
den er blevet længere siden januar 2024, mens kun ganske få angiver, at den er blevet kor-
tere. Hver tredje forening angiver, at ventelisten stort set er uændret.

Tabel 16: Udvikling i foreningernes venteliste siden 1. januar 2024 (pct.)

	Total
Ja, den er blevet kortere	17
Ja, den er blevet længere	42
Nej, den er stort set uændret	33
Ved ikke	8
Foreningen havde ikke venteliste på daværende tidspunkt	0
N	12

Tabellen viser foreningernes svar på spørgsmålet 'Har foreningens venteliste ændret sig siden 1. januar 2024?'. Spørgsmålet er
kun stillet til dem, der p.t. har en aktiv venteliste.

Samlet set tyder analysen på, at ventelister kan være en udfordring for nogle foreninger –
særligt for store idrætsforeninger – mens det for foreningerne som helhed ikke ser ud til at
være et udbredt problem. De kvalitative interviews viser, at ventelisten kan skyldes for-
skellige ting. I Svømmeklubben KVIK handler det om adgang til faciliteter, mens det i AB
Tårnby primært skyldes, at nogle af de yngste børneårgange kan være meget store, og der-
for er de nødt til at regulere løbende, så de kan følge med ift. deres frivillige trænerkapaci-
tet:

”Vi mangler en svømmehal. Vi har venteliste, og rigtig mange ved, at det er svært at
komme ind, så derfor opgiver de at komme ind, fordi de kan se, at der er venteliste på de
hold, de gerne vil gå på.”

Interview, klubchef i Svømmeklubben KVIK

”Vi har rigtig mange gode, faste årgange på børnesiden, hvor vi faktisk kan ramme nogle
faste årgange på en 40-50 medlemmer. Og det, der gør, at vi ikke er højere – fordi vi får

faktisk lidt flere ansøgninger – det er lidt, at vi jo er bundet op på frivillig arbejdskraft. I hvert fald i bredderegiet. Så når bredderegiet ikke har nok trænere den vej rundt, så bliver vi også nødt til lige at sætte holdet på pause, fordi det nytter ikke noget, at vi ødelægger en hel årgang, bare for at vi lige kan få tre ekstra medlemmer ind.”

Interview, formand for AB Tårnby

Det varierer desuden lidt, hvordan foreningerne håndterer ventelisten, og om de prioriterer de lokale medlemmer først, eller om det er andre ting, der vægter i prioriteringen:

”Lige nu har vi flere hold, som har brug for spillere, men fordi dem på ventelisten bor i København, har vi ikke taget dem ind [...]”

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelsen

”Nej, man kommer hurtigere ind, hvis man har lyst til at bidrage omkring holdet. Og det er jo uanset, om du kommer fra København, Tårnby eller whatever. Hvis du har lyst til at tage arbejdshandskerne på og hjælpe til omkring holdet, jamen, så kan du springe køen over. Det er så altid en udfordring, fordi vedkommende bare kan sige stop eller være ret passiv. Det er jo op til samvittigheden hos de forskellige. Men nej, der er ikke nogen lokale fordele den vej rundt.”

Interview, formand for AB Tårnby

”Tårnby har vi flere gange givet en forlomme til at komme ind. De får også tilbud om at melde sig ind til ny sæson før andre. Men det flytter ikke det store. Altså medlemsfordelingen har været nogenlunde konstant i de her 3,5 år, jeg har været i klubben. Det sidste års tid er der kommet endnu flere fra Tårnby, end hvad der har været før, men der er stadigvæk et stykke vej til, at de overhaler København.”

Interview, klubchef i Svømmeklubben KVIK

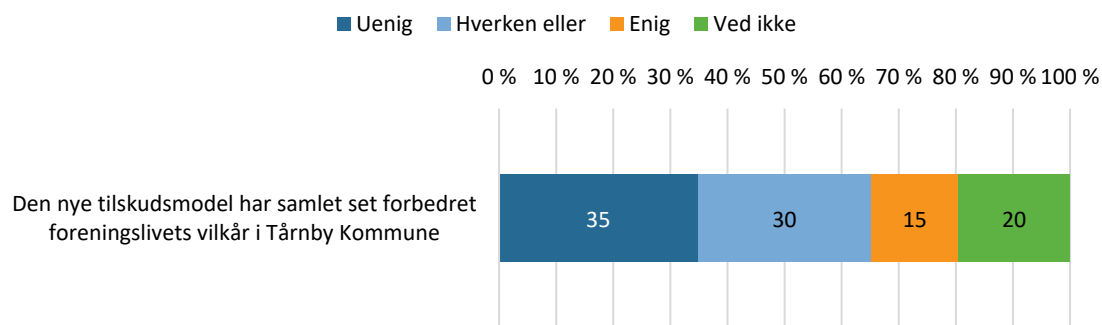
Nogle af foreningerne bruger dermed den dobbelte venteliste, hvor der skelnes mellem indenbys og udenbys medlemmer, til at forsøge at forøge andelen af lokale medlemmer, mens andre har andre prioriteringssystemer.

Foreningernes tilfredshed med rammerne for tilskud

Som afslutning på analysen af foreningerne og den nye model ser den følgende analyse nærmere på foreningernes samlede syn på, hvad den nye model har betydet, og hvor tilfredse de overordnet set er med de gældende rammer for tilskud.

I spørgeskemaet er foreningerne blevet spurgt, hvorvidt den nye tilskudsmodel samlet set har forbedret foreningslivets vilkår i Tårnby Kommune. Som figur 20 viser, svarer en del foreninger ’ved ikke’ (20 pct.), men derudover er der et flertal, der erklærer sig uenige i udsagnet (35 pct.). Der er en klar tendens til en mere negativ opfattelse blandt de foreninger, der har mistet tilskud på grund af den nye ordning – f.eks. er 55 pct. af de foreninger, der har fået over 10 pct. mindre i tilskud, uenige i udsagnet. Samtidig er det en begrænset andel, som mener, at modellen samlet set har forbedret foreningslivets vilkår i kommunen.

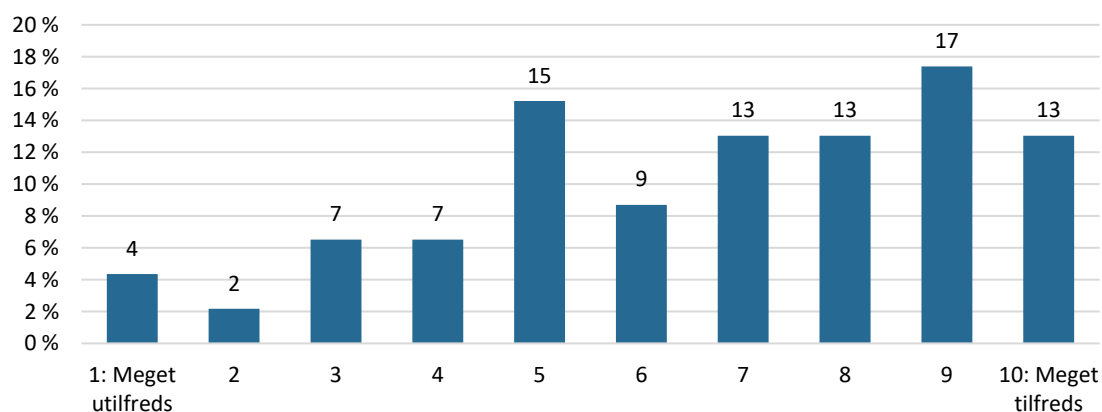
Figur 21: Foreningernes syn på, om den nye model har forbedret vilkårene (pct.)

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmål 'I hvor høj grad er foreningen enig i følgende udsagn om den nye tilskudsmodel?' (n=46). Spørgsmålet havde oprindeligt seks svarkategorier, men 'meget uenig/uenig' og 'meget enig/enig' er slået sammen.

Ses der i stedet på, hvor tilfredse foreningerne er med de gældende rammer for tilskud til foreninger i Tårnby Kommune, ser billedet mere positivt ud. Foreningerne har sat kryds på en skala fra 1-10, hvor 1 er 'meget utilfreds', og 10 er 'meget tilfreds'. Som figur 21 viser, er der stor spredning i foreningernes svar, men der er en klar overvægt til den positive side af skalaen, hvor 65 pct. har sat kryds ved '6' eller mere.

Figur 22: Foreningernes tilfredshed med rammerne for tilskud (pct.)

Figuren viser foreningernes svar på spørgsmålet: "Hvor tilfreds er foreningen samlet set med de gældende rammer for tilskud til foreninger i Tårnby Kommune?" n=46.

Gennemsnitligt set ligger foreningernes placering på 6,7 på tilfredshedsskalaen. Der er begrænsede mønstre i foreningernes tilfredshed på tværs af foreningstype og foreningsstørrelse. Dog ses en tendens til, at de foreninger, som har fået over 10 pct. mere i tilskud end tidligere, er mere tilfredse (7,6) end de foreninger, der har fået over 10 pct. mindre (6,5). Derudover er der forskel på tværs af foreninger med overvægt af udenbys medlemmer i alderen 0-24 år (6,1) og dem med overvægt af Tårnby-medlemmer (7,1) – her er foreninger med overvægt af Tårnby-medlemmer mere tilfredse.

19 foreninger har uddybet deres svar omkring tilfredsheden med rammerne for tilskud¹⁷. De fleste af kommentarerne går på tilskudsmodellen og sondringen mellem indenbys og udenbys medlemmer, og i kommentarerne er der en overvægt af foreninger, som oplever udfordringer med modellen:

"Vores udfordring er, at vi er en nicheholdsport. Ikke alle hold er fyldt, så vi har holdfællesskaber med andre klubber. Når ungdomsspillere bliver voksne, flytter de ofte til København, da boligtilbuddene er langt bedre, end hvad Tårnby Kommune kan tilbyde [...] Det giver os nogle udfordringer med balancen mellem unge bosiddende i henholdsvis Tårnby og Københavns Kommune."

"Det er ikke rimeligt, at vi som forening bliver straffet for at have medlemmer fra Københavns Kommune. Vi ligger Så tæt på grænsen til København, så selvfølgelig vil der komme mange medlemmer derfra, idet du skal væk fra Amager for at finde en gymnastikforening, hvis du bor i Københavns Kommune. Dernæst er vi en forening, der tilbyder en ret unik sport, som du ikke kan få andre steder, medmindre du tager til Frederiksberg eller Grøndals Centeret."

"Da der ikke er nogen rideklubber i den store nabokommune København, er det klart, at vi har mange medlemmer derfra. Vi kan jo som forening ikke sige nej til et medlem. Vi er faktisk en del fra Københavns Kommune, der lægger utallige frivillige arbejdstimer i netop Tårnby Kommune. Hvordan mon foreningslivet i Tårnby ville se ud uden vores indsats?"

"Det er en udfordring at være en klub, hvor knaphed på kapacitet andre steder i Storkøbenhavn betyder, at der relativt set er større søgning fra medlemmer uden for Tårnby Kommune end inden for kommunen."

"Enkelte foreninger bliver ufrivilligt ramt meget hårdt af den nye tilskudsordning, og en stor del af foreningernes indtægter forsvinder. Mange foreninger opererer ikke med en venteliste og har ikke andre reelle muligheder for at ændre på medlemssammensætningen end at reducere antallet af medlemmer, hvilket vil ødelægge foreningen. En mere retfærdig ordning ville være, at medlemstilskud kun tilfaldt medlemmer fra Tårnby Kommune. Så ville der stadig være incitament til at tiltrække medlemmer med bopæl i Tårnby Kommune, men man ville ikke 'straffe' foreninger, der har et større opland, f.eks. nicheforeninger."

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelsen

Som det fremgår af de ovenstående svar, oplever nogle foreninger, at deres særlige karakteristika gør det umuligt ikke at tiltrække udenbys medlemmer, fordi de er den eneste forening af deres slags i nærheden. Flere bruger udtrykket 'nicheforeninger' og argumenterer for, at sådanne foreninger uvilkaarligt vil have et større opland. En forening understreger derudover, at de har mange frivillige, som kommer fra Københavns Kommune. Det er et generelt opmærksomhedspunkt, som understreges af en opgørelse, som Tårnby Kommune

¹⁷ I de anvendte eksempler indgår derudover også enkelte uddybende svar på den afsluttende mulighed i spørgeskemaet for at skrive eventuelle yderligere kommentarer vedrørende Tårnby Kommunes tilskudsmodel.

og DGI Storkøbenhavn udarbejdede i 2025 i forbindelse med foreningernes indberetning af medlemstal. I opgørelsen, som er baseret på et udsnit af idrætsforeningerne i kommunen, fremgår det, at 45 pct.¹⁸ af de frivillige i idrætsforeningerne gennemsnitligt set kommer fra andre kommuner (Tårnby Kommune og DGI 2025).

Andre foreninger oplever andre udfordringer – f.eks. at de ikke har nok deltagere på holdene, hvis de ikke optager medlemmer fra København, eller at de synes, det giver uensigtsmæssige prioriteringer i optagelsen af nye medlemmer:

”Der er to faktorer, der gør, at vi er en 3’er på skalaen: 1) Det kræver en del mere administrativt arbejde i forhold til indmelding af nye medlemmer og ventelister. 2) Vi oplever, at flere hold har plads til nye spillere og faktisk har brug for flere for at fungere, men at vi ikke må tage dem fra ventelisten, fordi de bor i København. Trænere, spillere og forældre mister lysten, når de ikke er nok til træning eller kampe.”

”Vores forening er en af den slags, som fanger en del af de børn og unge, som ikke finder hjemlige rammer i typiske foreninger. Derfor er det ærgerligt, at vi ’bliver presset’ økonomisk til at prioritere Tårnby-medlemmer til fordel for medlemmer, som har enten ventet længere eller ikke kan finde en forening, hvor der er plads andre steder.”

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelsen

Endelig giver enkelte foreninger udtryk for mere principiel modstand mod de nuværende rammer. Herunder giver nogle udtryk for et ønske om, at udfordringen kunne løses mellemkommunalt og ikke var en foreningsopgave:

”Det er ikke fremmende for folkeoplysningen blandt børn og unge at straffe medlemmer, der kommer fra en anden kommune.”

”Generelt syntes vi, at det burde være en opgave kommunerne i mellem at finde en udligningsordning og ikke en foreningsopgave. De skal gerne bruge alle deres ressourcer på selve foreningens formål og ikke økonomiske finurligheder. Så den nye løsning er kun den næstbedste.”

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelse

Her er det værd at bemærke, at Tårnby Kommune – som nævnt tidligere i rapporten – har forsøgt at gå i dialog med Københavns Kommune om en mellemkommunal løsning.

Der er dog også foreninger, som udtrykker en mere overordnet tilfredshed med rammerne:

”Tårnby giver et stort tilskud til foreningslivet i forhold til andre kommuner. Og generelt er der god opbakning til [foreningens navn] fra kommunens side.”

”Det er helt korrekt og nødvendigt, at foreningerne gør mere for Tårnbys egne borgere. Men man skal ikke kun fokusere på tilskuddet: Plads og banetildeling osv. betyder lige

¹⁸ Andelen gælder for ’øvrige frivillige’. Når det gælder bestyrelsesfrivillige, er andelen på 46 pct. (Tårnby Kommune og DGI Storkøbenhavn 2025).

så meget. Nogle foreninger vil få mindre tilskud, men stadig lægge beslag på alt for mange lokaler, baner og faciliteter – og de vil stadig være utilfredse.”

”Det er meget vigtigt, at kommunen fortsætter den gode udvikling med at sætte egne bysbørn forrest!”

”Vi finder det rimeligt, at Tårnby Kommune giver tilskud til medlemmer og ikke som tidligere, hvor andelen af f.eks. trænere blev indregnet med et større fordelingstal.”

”Vi er glade for tilskud, da det er til fremtidens børn og unge. Da vi bor på grænsen til en anden kommune, kan det være svært kun at have medlemmer fra vores kommune. Hos os er alle velkomne, uanset om vi får tilskud eller ej.”

”Vil blot sige tusind tak til Tårnby Kommune for at gøre det nemt at være forening hos jer. Vi er meget taknemmelige for tilskud, lån af lokaler mm.”

Uddybende svar i spørgeskemaundersøgelse

DEL 4: AFSLUTTENDE PERSPEKTIVER

Del 4: Afsluttende perspektiver

Som afslutning på evalueringen samles der i det følgende op på resultaterne. Først ved at se på virkningen af den nye model og foreningernes syn på den. Derefter fremhæves en række perspektiver til videre praksis, som evalueringens resultater kan give anledning til at overveje.

Virkningen af den nye tilskudsmodel

Et centralt spørgsmål i evalueringen er, om den nye tilskudsmodel har virket efter hensigten. Svaret afhænger af, hvilken del af formålet der lægges vægt på. Når det gælder ønsket om at prioritere tilskuddet til lokale borgere bosat i Tårnby Kommune, viser evalueringen, at ordningen i høj grad har haft den tilsigtede virkning. Andelen af tilskuddet, som går til Tårnby-borgere, er steget fra 56 til 84 pct.

Når det gælder ønsket om at ændre foreningernes medlemssammensætning og reducere ventelisterne for lokale borgere, er billedet lidt mindre klart.

Medlemssammensætningens udvikling peger på en mulig, men begrænset effekt af den nye tilskudsordning. For medlemmer under 25 år er andelen af Tårnby-medlemmer steget efter ordningens ikrafttrædelse, og mere end halvdelen af foreningerne har fået flere lokale medlemmer i denne aldersgruppe. Samtidig er væksten i det absolutte antal indenbys medlemmer under 25 år relativt beskeden og kortvarig. Det kan dog ikke udelukkes, at befolkningsudviklingen har været en medvirkende forklaring på, at der er kommet flere Tårnby-medlemmer, da der er kommet flere 0-24-årige borgere i Tårnby, mens antallet er stagneret i den københavnske del af Amager. For medlemmer over 25 år er det også vanskeligt at pege på en selvstændig effekt af tilskudsmodellen, fordi væksten også ses blandt udenbys medlemmer og delvist kan forklares af nye foreninger.

Evalueringen giver derfor ikke grundlag for at konkludere, at modellen i sig selv har ændret medlemssammensætningen markant, men den ser ud til at have bidraget til en bevægelse i retning af en større lokal forankring. Det ses blandt andet på, at en del foreninger har reageret på den nye tilskudsmodel ved at ændre deres rekrutteringspraksis eller indføre konkrete tiltag for at tiltrække flere lokale medlemmer, og det gælder især foreninger med en overvægt af udenbys medlemmer. Her har 56 pct. af foreningerne indført konkrete tiltag, mens andelen er på 19 pct. af de foreninger, som har en overvægt af indenbys medlemmer. Det er dog langt fra alle foreninger, der har ændret praksis, og effekten af de igangsatte tiltag vurderes i mange tilfælde som relativt begrænset. Sidstnævnte kan dog skyldes, at tiltagene stadig er nye.

Evalueringen tyder dermed på, at tilskudsmodellen – særligt blandt foreninger med mange udenbys medlemmer – har skabt et incitament og en øget opmærksomhed på lokal rekruttering, som på sigt kan have et potentiale for at tiltrække flere lokale medlemmer. Samtidig står det også klart, at foreningernes faktiske muligheder for at ændre medlemssammensætningen varierer betydeligt, hvilket vil blive uddybet senere.

Når det gælder ventelister, viser evalueringens resultater, at ventelister i dag ikke er et udbredt fænomen: Kun hver fjerde forening i undersøgelsen angiver at have en aktiv venteliste. Mønstrer er identisk på tværs af idrætsforeninger og øvrige foreningstyper, men der er en betydelig forskel, når man ser på foreningsstørrelse: Mere end halvdelen af foreninger med over 240 medlemmer har en aktiv venteliste, og her finder man næsten kun idrætsforeninger. Samtidig viser resultaterne, at der ikke er tegn på, at ventelisterne samlet set er blevet mindre, siden den nye tilskudsmodel trådte i kraft.

Foreningernes syn på den nye tilskudsmodel

Et andet centralt formål med evalueringen har været at belyse foreningernes syn på den nye model. Resultaterne har vist, at flertallet af foreningerne principielt set finder det rimeligt, at modellen prioriterer lokale medlemmer. Samtidig er det tydeligt, at der er meget delte holdninger, og at særligt de to foreningssammenslutninger og DGI Storkøbenhavn er kritiske – især når det gælder majoritetsprincippet.

Ses der på foreningernes samlede tilfredshed med de gældende rammer, er flertallet af foreningerne ligeledes tilfredse – men igen er der variation, og foreninger med en overvægt af lokale medlemmer er mere tilfredse end foreninger med en overvægt af udenbys medlemmer. De forskellige holdninger til den nye model og rammerne som helhed afspejler således i nogen grad foreningernes forskellige karakteristika. Samtidig viser de kvalitative interviews, at der er tale om et nuanceret billede, hvor det principielle syn på modellen ikke nødvendigvis afspejler rationaler knyttet til økonomiske forhold i den enkelte forening. Nogle foreninger har stor forståelse for modellens intentioner, selvom de selv rammes økonomisk. Andre er principielt imod majoritetsprincippet, selvom den nye model har haft begrænset betydning for deres egen forening. Generelt er der mange forskellige rationaler og hensyn i spil i foreningernes vurdering af de nuværende rammer – og de fordele og ulemper den nuværende model indebærer.

Perspektiver til videre praksis

I det følgende fremhæves kort en række perspektiver til overvejelse i det videre arbejde med administrationen af tilskudsmodellen, som evalueringens resultater har givet anledning til.

Fokus på klarhed i kriterierne

Det kan overvejes, om der er behov for yderligere tydelighed i de gældende kriterier for godkendelse af folkeoplysende foreninger. Det gælder især for de foreninger, der allerede er godkendte. Her fremgår det tydeligt af kriterierne, at foreningerne mister deres medlemstilskud til udenbys medlemmer, hvis ikke Tårnby Kommune efter to år er den kommune, de har flest medlemmer fra. De kan dog fortsat få tilskud til indenbys medlemmer.

Der står imidlertid ikke noget om, hvorvidt det også kan have konsekvenser for de foreninger, der kun får stillet kommunale lokaler til rådighed. Evalueringen tyder på, at det kan skabe usikkerhed – særligt blandt medlemmerne i Tårnby Forenings Råd (TFR).

Derfor kan det være et fremtidigt opmærksomhedspunkt, om der kan skabes øget klarhed omkring kriterierne for at undgå tvivlsspørgsmål i relationer til foreningernes adgang til lokaler. Da spørgeskemaundersøgelsen kun har omfattet de foreninger, der modtager medlemstilskud, er det dog ikke muligt at afdække, hvor mange foreninger der oplever denne usikkerhed.

Nicheforeninger – hvad er det?

Et andet tema, der ligeledes relaterer sig til godkendelseskriterierne, er nicheforeninger. Det fremgår af kriterierne, at der kan laves undtagelser for nicheforeninger, så de ikke skal opfylde majoritetsprincippet. Det fremgår dog ikke af de nuværende kriterier, hvad en nicheforening er, og indtil videre har muligheden for undtagelser ikke været sat i spil. Som nævnt tidligere i rapporten blev der lavet en uddybende definition af nicheforeninger i forlængelse af den nye folkeoplysningspolitik i 2020 (Folkeoplysningsudvalget 22.6.2020)¹⁹, men denne definition fremgår ikke i de gældende godkendelseskriterier.

Evalueringen har samtidig vist, at der kan være forskel på opfattelsen af, hvad der karakteriserer en nicheforening. Nogle af foreningerne i undersøgelsen taler om, at der kan være nicher inden for bestemte sportsgrene, som kræver særlige faciliteter, og som derfor også kan tiltrække eliteudøvere langvejs fra. Andre omtaler i højere grad nicheforeninger som mindre foreninger med en helt specifik aktivitet, som tiltrækker en meget afgrænset målgruppe, og som derfor kan have svært ved at tiltrække nok medlemmer og opretholde deres aktiviteter, hvis medlemmerne ikke kan komme fra andre kommuner.

Det tyder derfor på, at der er behov for at præcisere, hvad der definerer en nicheforening – eventuelt med udgangspunkt i den definition, der blev udarbejdet i 2020. Her blev det også uddybet, at nicheforeninger enten kan handle om foreninger med behov for specielle faciliteter eller foreninger med særprægede aktiviteter (Folkeoplysningsudvalget 22.6.2020). Det kan desuden være relevant at præcisere, hvad en eventuel undtagelse for nicheforeninger konkret kan omfatte. Skal undtagelsen alene kunne bruges i vurderingen af foreningers adgang til kommunale lokaler, eller skal den også kunne få betydning for retten til medlems-tilskud til udenbys medlemmer? Og er nichebegrebet kun i spil, når det gælder godkendelse, eller kan det også være aktuelt for de foreninger, som allerede er godkendt som folkeoplysende forening? Nogle af disse forhold blev også adresseret i 2020 (Folkeoplysningsudvalget 22.6.2020), men de fremgår ikke af de gældende kriterier i dag.

Hvilken fordeling mellem indenbys og udenbys medlemmer er realistisk?

I lyset af ønsket om at prioritere lokale medlemmer i foreningslivet kan det være relevant at diskutere, hvor langt det realistisk set er muligt at skubbe fordelingen mellem indenbys og udenbys medlemmer. Både de kvalitative interviews og foreningernes uddybende svar i spørgeskemaet viser, at der for nogle foreninger er en naturlig grænse for, hvor mange lokale medlemmer de kan tiltrække.

¹⁹ Se også uddybende notat, som var bilag til mødet i Folkeoplysningsudvalget 22. juni 2020.

Nogle foreninger nævner specifikt, at de har brug for medlemmerne fra nabokommunerne for at kunne opretholde deres aktiviteter. Som nævnt ovenfor kan det især være en udfordring for de mindre og nicheprægede aktiviteter – men også når det gælder holdsport nævner enkelte foreninger, at der ikke nødvendigvis er nok medlemmer på de enkelte årgange til at stille hold, medmindre der kommer medlemmer fra andre kommuner. Dertil kommer, at en del af foreningernes frivillige også kommer fra andre kommuner.

Det står også klart, at ventelister ikke er et udbredt fænomen på tværs af alle foreninger. Så selvom nogle foreninger prioriterer ventelisterne, så lokale kommer ind først, vil det i mange tilfælde have en begrænset effekt på fordelingen af hhv. indenbys og udenbys medlemmer.

Samtidig viser evalueringen tydeligt, at en stor del af de foreninger, der har mange udenbys medlemmer, har øget deres lokale fokus – blandt andet gennem samarbejde med skoler og øget lokal markedsføring. Effekterne af disse tiltag er formentlig ikke slået fuldt igennem endnu, så derfor er der givetvis stadig et uforløst lokalt potentiale. Ud fra foreningernes svar er potentialets størrelse dog usikkert.

I forlængelse af diskussionen af, hvor langt det er realistisk at rykke på fordelingen mellem udenbys og indenbys medlemmer, kan det overvejes, om skæringen mellem indenbys og udenbys medlemmer bør tage udgangspunkt i det samlede medlemstal eller i medlemstallet blandt medlemmer under 25 år. Hvis formålet med ordningen især er at prioritere medlemstilskuddet til lokale børn og unge, kan det tale for, at vurderingen i højere grad knyttes til de tilskudsberettigede medlemmer under 25 år.

En sådan ændring kan samtidig mindske risikoen for uhensigtsmæssige incitamenter. Flere foreninger er som nævnt afhængige af både medlemmer og frivillige fra andre kommuner. Hvis skæringen alene knyttes til medlemmer under 25 år, vil foreningerne i mindre grad have incitament til at fravælge udenbys medlemmer over 25 år, som ikke udløser medlems-tilskud, men som kan være vigtige for foreningens aktiviteter og frivillige ressourcer.

I den sammenhæng er det et vigtigt opmærksomhedspunkt, at der også kan være en positiv værdi i at Tårnby Kommunes foreninger er gode til at tiltrække medlemmer, som er klar til at engagere sig i foreningen, selvom de kommer fra andre kommuner. Det tyder på, at kommunens foreninger har nogle stærke idræts- og fritidsmiljøer, hvor de udenbys medlemmer også kan bidrage til at skabe gode fællesskaber og et bredere udsyn, som også kommer de lokale medlemmer til gode.

Skismaet mellem en retningsgivende model og en simpel model

Når der ses på de kommunale modeller for medlemstilskud på landsplan, ses der et tydeligt skisma mellem ønsket om at ville prioritere tilskuddet i en bestemt retning og at ville holde tilskudsmodellen så simpel som mulig. Hvis man har et ønske om at prioritere bestemte aldersgrupper tilskudsmæssigt – eller hvis man gerne vil belønne foreninger med et højt aktivitetsniveau – så vil det uvilkårligt medføre mere administration og flere krav til foreningernes indberetninger.

Det samme skisma kan siges at være på spil i Tårnby Kommunes tilskudsmodel. Flertallet af de kommuner, der anvender bopælskrav i deres tilskudsmodel, har en simpel model, hvor der kun gives tilskud til medlemmer med bopæl i kommunen. Tårnby Kommune har imidlertid valgt en modificeret model, som kan siges at være mere fair over for de foreninger, der har mange udenbys medlemmer, da de stadig kan få tilskud til disse medlemmer, hvis Tårnby er den kommune, den største gruppe af foreningens medlemmer kommer fra.

En sådan modificeret model forudsætter dog, at foreningerne indberetter medlemmernes bopælskommune, og det er formentlig årsagen til, at en del foreninger oplever, at modellen har medført mere administration. Dertil kommer, at den modificerede model også kan være lidt sværere at forklare end en simpel model.

Evalueringsresultater tyder dog ikke på store oplevede udfordringer med administration, og flertallet af foreningerne oplever, at der har været god information fra kommunen om den nye model og konsekvenserne af den.

Alligevel kan det – i eventuelle fremtidige justeringer af modellen – være centralt at have fokus på balancen mellem ønsket om at sætte en retning og at sikre en så simpel model som muligt.

Udformningen af støtte til medlemmer med handicap

Den nye tilskudsmodel giver mulighed for dobbelt tilskud til medlemmer med handicap i relation til aktiviteten. Blandt informanterne i de kvalitative interviews ser alle meget positivt på, at der er fokus på at styrke integrationen af medlemmer med handicap i foreningslivet, men flere stiller spørgsmål ved, om den gældende måde at gøre det på er den mest hensigtsmæssige.

Flere nævner i den forbindelse et behov for kompetenceudvikling, så de frivillige ledere er klædt bedre på til at håndtere forskellige typer af målgrupper. For andre handler det i højere grad om, at det er en udfordring, at forældrene skal underskrive handicap erklæringer. Både fordi det kræver noget administration, men også fordi det kan være svært at bede om, når det ikke er helt håndgribeligt, hvordan det forhøjede tilskud efterfølgende bliver brugt på det enkelte medlem med handicap.

På aftenskoleområdet er brugen af handicap erklæringer udbredt, men til forskel fra foreningsområdet hænger den forhøjede støtte tæt sammen med, at aftenskolerne kan lave mindre hold, hvor der er færre deltagere om at dele den lønnede underviser. På foreningsområdet er der ikke nødvendigvis den samme logiske sammenhæng, da de fleste foreninger ikke har lønnede ansatte. Et forhøjet tilskud kan dermed ikke altid oversættes til flere frivillige ressourcer på det specifikke hold.

I lyset af foreningernes perspektiver på den nuværende mulighed for forhøjet støtte til medlemmer med handicap, og da muligheden samtidig kun er benyttet i meget begrænset grad, kan det overvejes, om der i dialog med foreningerne kan findes en model, som i endnu højere grad adresserer de udfordringer, foreningerne oplever i forbindelse med

integrationen af målgrupper med særlige behov²⁰. Der kan også være forskellige behov, alt efter om det handler om deciderede hold for særlige målgrupper, eller om det handler om integration af medlemmer med særlige behov på de almene hold

Afrunding

Samlet set har evalueringen vist, at den nye medlemstilskudsmodel har betydet, at en betydeligt større andel af tilskuddet end tidligere er målrettet foreningernes indenbys medlemmer. Den direkte effekt på medlemssammensætningen er mere begrænset, men evalueringen tyder på, at den nye model har skabt et incitament og en øget opmærksomhed på lokal rekruttering, hvilket kan forventes af bidrage positivt til tiltrækningen af flere lokale medlemmer i fremtiden.

Samtidig er der en række opmærksomhedspunkter, som er værd at adressere og diskutere i det videre arbejde. Selvom flertallet af foreningerne er enige i, at det er retfærdigt at prioritere indenbys medlemmer, er der også foreninger, som er skeptiske over for de nye principper. Dertil kommer, at det for nogle foreninger – både på grund af geografi og foreningens karakteristika – kan være svært at ændre væsentligt på fordelingen af inden- og udenbys medlemmer. Derfor kan det være relevant at diskutere, hvor langt fordelingen realistisk set kan rykkes. Derudover er der dele af tilskudsmodellen, hvor det med fordel kan diskuteres, om kriterier og definitioner kan tydeliggøres yderligere.

²⁰ Der kan evt. hentes inspiration i publikationen 'Sammen om fritid', som er udarbejdet af Videncenter om Handicap (Andersen & Borup 2025).

Litteraturliste

Thøgersen, Malene; Petersen, Frederik; Bjerrum, Henriette; Bilberg, Line & Zahle, Nathalie (2025): Folkeoplysningen i kommunerne. En analyse af kommunale nøgletal på folkeoplysningsområdet 2023. Rapport, Videncenter for Folkeoplysning

Toftgård, Niels Anton (2023): Facilitetsindeks 2023: Ny metode betyder, at nogle kommuner står bedre i indekset end tidligere. Artikel på www.idan.dk 31.10.2023.

Toftgård, Niels Anton; Storm, Rasmus K.; Borup, Rasmus Bang & Forsberg, Peter (2025): Vandtid i Tårnby Kommune. Analyse af svømmekultur og -faciliteter med henblik på udvikling af fremtidig brug. Rapport, Idrættens Analyseinstitut.

Van Bedaf, Aline & Peter Forsberg (2021): Medlemsvandring i idrætsforeninger. Undersøgelse af omfanget af medlemsvandring i idrætsforeninger i Tårnby og Københavns Kommune. Notat, Idrættens Analyseinstitut.

Folkeoplysningsloven: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/1115>

Kommunernes Landsforening (KL) (2014) Folkeoplysningsloven med kommentarer. Kommunernes Landsforening.

Tårnby Kommune & DGI Storkøbenhavn (2025): Analysenotat vedr. de idrætsfrivilliges bopæl.

Tårnby Kommune 2023: Høringssvar vedrørende medlemstilskudsordningen og principper for godkendelse af foreninger. Fra 2. maj – 2. juni 2023

Tårnby Kommune 2026: Indstilling: Fritid for alle. Stærke ungefællesskaber gennem kultur-, idræts- og fritidslivet. Indstilling til KL's Forebyggelsespris. Center for Kultur og Fritid, marts 2026.

Referat fra møde i Folkeoplysningsudvalget 22.6.2020 – inkl. tilhørende bilagsnotat. Referatet foreligger ikke online men er rekvireret fra forvaltningen.

Referat fra møde i Kultur- og Fritidsudvalget 21.11.2018: <https://dagsordner.taarnby.dk/vis?Referat-Kultur--og-Fritidsudvalget-d.21-11-2018-kl.08.00&id=50abc929-160c-4b21-a749-fe78718b9fc1>

Referat fra møde i Kommunalbestyrelsen 26.11.2019: <https://dagsordner.taarnby.dk/vis?Referat-Kommunalbestyrelsen-d.26-11-2019-kl.18.30&id=4e78d8df-5e83-4708-aae9-fd3a2c225982>

Referat fra møde i Kultur- og Fritidsudvalget 20.4.2020: <https://dagsordner.taarnby.dk/vis?Referat-Kultur--og-Fritidsudvalget-d.20-04-2020-kl.08.00&id=ba90164b-735f-4641-953a-f72d8302569c>

Referat fra møde i Kultur- og Fritidsudvalget 13.6.2022: <https://dagsordener.taarnby.dk/vis?Referat-Kultur--og-Fritidsudvalget-d.13-06-2022-kl.15.00&id=88a36065-ce07-492a-af2b-66ea50c158e3>

Referat fra møde i Kultur- og Fritidsudvalget 20.2.2023: <https://dagsordener.taarnby.dk/vis?Referat-Kultur--og-Fritidsudvalget-d.20-02-2023-kl.15.00&id=011a95d1-d5dd-4bcc-9c04-eb64fcb1ab8b>

Referat fra møde i Kultur- og Fritidsudvalget 24.4.2023: <https://dagsordener.taarnby.dk/vis?Referat-Kultur--og-Fritidsudvalget-d.24-04-2023-kl.15.00&id=0fa14cbf-ec62-43b1-8efb-6f9f000b625a>

Referat fra møde i Kultur- og Fritidsudvalget 19.6.2023: <https://dagsordener.taarnby.dk/vis?Referat-Kultur--og-Fritidsudvalget-d.19-06-2023-kl.15.00&id=886a639a-1edf-4a90-9246-fbaf172d4d15>

Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i Københavns Kommune 2025:
<https://www.kk.dk/sites/default/files/2026-01/Retningslinjer%20pr.%202025.pdf>

Bilagsmateriale

Tabel 17: Befolkningsfremskrivning Tårnby Kommune og nabokommuner – samlet indbyggertal

Kommune	2030	2035	2040	2045	2050
Tårnby	44.455	45.035	45.507	45.820	46.013
København	682.310	694.468	700.853	705.609	709.369
Dragør	13.907	13.561	13.324	13.156	13.032

Kilde: Befolkningsfremskrivning DST (FRKM125).

Tabel 18: Befolkningsfremskrivning Tårnby Kommune og nabokommuner – indbyggere under 25 år

Kommune	2030	2035	2040	2045	2050
Tårnby 0-25 år	13.304	13.328	13.421	13.457	13.480
København 0-25 år	202.383	200.115	198.726	198.490	197.708
Dragør 0-25 år	3940	3836	3781	3748	3724

Kilde: Befolkningsfremskrivning DST (FRKM125).

Tabel 19: Udvikling i medlemstilskud (kr.)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Total	5.408.563	5.744.260	5.288.460	5.419.141	5.189.688	4.742.670	4.715.358	4.976.918
Total - prisjusteret	6.357.468	6.723.610	6.078.282	5.783.142	5.360.740	4.832.309	4.715.358	4.967.480
Tilskud pr. foreningsmedlem under 25 år	-	-	561	527	502	462	449	490
Tilskud pr. foreningsmedlem under 25 år - prisjusteret	-	-	645	562	519	471	449	489

Videncenter

for Folkeoplysning